

Faasologa o Mataupu ole Faatasiga a Foma'i Tausima'i mo Foma'i Fesoasoani

Mo le Amataga

Fa'atomuaga.....	1
Fa'atomuaga ma Sini o A'oa'oga	1
Mana'oga mo le Fa'amae'aina.....	2
Ta'iala mo Lesona & Ulua'i faitauga.....	3
Fa'agasologa o Lesona	5
Fa'ailoga po'o fa'aילו o Lesona.....	6
Ta'iala mo le Manuia.....	7

Ole Tulafono o Tausima'i Fa'atonuina & Ou tiute ile Fa'atonuina.....8

Ta'iala mo Lesona & Ulua'i faitauga.....	8
Ole a le Tausima'i Fa'atonuina	9
O Vaega e 5 o tiute faatonuina o Tausima'i.....	9
Galuega ma tiute faia: ole tagata ma'i	15
Galuega ma tiute faia: ole RN Fa'atonuina	15
Galuega ma tiute faia: ole Tausima'i Fesoasoani	17
Galuega ma tiute faia: ole Va'ava'ai Galuega.....	18
Galuega ma tiute faia: ole Supavaisa ole Lala.....	19
Galuega ma tiute faia: ole Pule galuega/Fa'atonu	19
Lisi siaki mo Feso'ota'iga Tausima'i Fa'atonuina	21
Ole Aotelega o Lesona	22
Su'ega Fa'ata'ita'i	25
O tali mo le Su'ega Fa'ata'ita'i	27

Tausia ole ma'i ma vaega ole tino29

Auivi o Lesona & Va'aiga Amata	29
Tala auivi ole Ma'i-Client Profile	30
Vaega a'utu Tino-major Body Systems	32
Vaega ole Fatu-cardiovascular System.....	33
Vaega ole Resepetori-Respiratory System.....	35
Vaega ole pa'u-integumentary System.....	36
Tausia ole Pa'u	37
Papala ile Taomia-Pressure Ulcers	39
Pa'u mafo'e-Skin Breakdown	41
Vaega totogafanau & Fea'uvai- Genito-urinary System.....	43
Vaega Fa'amalu Mea'ai-Gastrointestinal System	45
Vaega Enetokaraine-Endocrine System.....	47
Fa'amatalaga Fa'aopo'opo Ma'isuka	48
Vaega Musele ole Tino -Nervous System	51
Vaega o Maso ma Ponaivi-Musculoskeletal System.....	53
Vaega Senesori-Sensory System.....	55
Toe Va'ai ile Lesona.....	56
Su'ega Fa'ata'ita'i	59
Ki o Tali ile Su'ega Fa'ata'ita'i.....	61

Lesona 3

Fa'asoaina o Vaila'au	65
Auivi ole Lesona & Va'aiga Amata	65
Faiga fa'avae o vaila'au	66
Auala ole Fa'asoaina o Vaila'au	70
Fafaoina Vaila'au ma Fa'aigoa	72
Fesoasoani Vaila'au & Fa'asoaina Vaila'au	73
Sa'o e Lima ole Fa'asoaina o Vaila'au	74
Gasologa Fa'asoaina Fuala'au	75
Mea e Fai Pe afai e Tula'i mai Tulaga Fa'apitoa	78
Teuina ma le Tia'iina o Vaila'au	80
Aotelega ole Lesona	81
Su'ega Fa'ata'ita'i	85
Ki o Tali ile Su'ega Fa'ata'ita'i	87

Lesona 4

Togafitiga	89
Auivi o Lesona & Va'aiga Amata	89
Tului Taliga-Ear Drops	90
Tului Mata-Eye Drops or Ointments	92
Tului Isu-Nasal Drops or Sprays	94
Togafitiga Manava ile Gutu-Oral Inhalation Therapy	96
Fuala'au Maliuga-Rectal Suppository poo Kulimi	98
Fuala'au mo Totogasa o Fafine-Vaginal Suppository poo Kulimi	100
Suiga Fusiga-Non-sterile Dressing Changes	102
Fuaina suka-Glucometer Testing	104
Fafaga ile Fa'aga'au-Gastrostomy Feedings	105
Va'aia ole Taga(vai leaga & otaota)Ostomy Care	109
Faia Taga miaga-Straight Clean Urinary Catheterization	111

Su'ega Fa'ata'ita'i

Va'aiga aoao Su'ega Fa'ata'ita'i A'oga	113
Su'ega Fa'ata'ita'i A'oga	114
Ki o Tali ile Su'ega Fa'ata'ita'i A'oga	119

Lisi Uiga o Upu

Fesoasoani Galuega

Lisi SiakiTausima'i Fa'atonuina	
Fa'apu'upu'u Upu Fa'a-Foma'i	
Fa'asoaina Tului Taliga- Ear Drops	
Fa'asoaina Tului Mata-Eye Drops	
Fa'asoaina Tului Isu- Nasal Drops	
Fa'asoaina Togafiti Manava ile Gutu	
Fa'asoaina Fuala'au Maliuga Rectal Suppository	
Fa'asoaina Fuala'u Pipi- Vaginal Suppository	
Suiga Fusiga-Non-sterile Dressing Change	
Fuaina Suka	
Fafagaina Fa'aga'au	
Tausia Taga Otaota-Ostomy	
Faia Taga o Miaga-Urinary Catheterization	

Talofa ***Tausima'i Fa'atonuina mo Tausima'i Fesoasoani: A'oga To'atasi.***
Ua saunia le a'oga e fesoasoani mo oe ia talia tiute fa'afoma'i fa'atonuina.

Fa'atomuaga
ma Fa'amoemoe
ole a'oga

O lau a'oa'oga e lua sitepu. E te:

- A'oa'oina fa'avae ole fa'atonuina, fa'apefea ona tu'uina atu vaila'au (medication), ma fa'apefea ona fa'atinoina nisi galuega patino ole tausiga fa'asoifua maloloina mai lenei a'oga ete su'esu'e lava oe.
- Maua a'oga i luga ole galuega mai le Tausima'i Resitala (RN), e patino pe fa'apefea ona tausia le ma'i to'atasi.

Sini ole A'oga To'atasi

O lenei a'oga e a'oa'oina oe:

- O mea mana'omia e le tulafono mo Tausima'i Fa'atonuina.
- O ou tiute ole Tausima'i Fesoasoani ile fa'agasologa ole fa'atonuina.
- Ole taua o ou tiute ile tausia ole ma'i o oe ole pa'aga a le RN fa'atonuina.
- O faiga fa'avae pe fa'apefea ona tu'uina atu vaila'au (medication).
- Poto fa'afoma'i e te mana'omia e fa'atino ai galuega fa'apitoa po'o togafitiga.
- O uiga e te mana'omia e maua ai le tausia lelei ole ma'i.

A'oga i luga ole Galuega ma le RN Fa'atonuina

Ole a e mauaina fa'atonuga fa'apitoa mo le fa'atinoina mai le RN mo ma'i ta'itasi. E a'oina oe e le RN i fa'amatalaga taua e uiga i ma'i ta'itasi, o tiute fa'apitoa fa'atonuina, ma fa'apefea lava ona fa'atinoina tiute ta'itasi.

O a'oga e te maua mai le RN fa'atonuina ole vaega taua o lenei fa'agasologa. O fa'atonuga tu'uina atu i taimi ta'itasi e te mauaina ai se tiute fa'atonuina mai le RN. Ole RN na te su'eina lou atamai ile fa'atinoina o tiute fa'atonuina

O lenei ***Tausima'i Fa'atonuina mo Tausima'i Fesoasoani: A'oga To'atasi*** mo tausima'i ile Setete o Uosigitone o:

- Galue i totonu pe ole a galue i nofoaga e tausia umi ai ma'i e pei ona tusia ile itulau e 14.
- Fai ma Tausima'i Fesoasoani Resitara (NA-R) po'o Tausima'i Fesoasoani Fa'amaonia (NA-C) po'o ole a mauaina lenei tusipasi ae le'i taliaina tiute fa'atonuina.
- E te talia ma fa'atino tiute fa'atonuina e le RN fa'atonu.

O ai e tatau ona
a'oa'oina i lenei
a'oa'oga?

Mea fa'atino tu'uina atu

A'o le'i amataina le a'oga, fa'amolemole e tatau ona mautinoa ua e maua mea nei. Ina ua e saina mo le a'oga, e tatau ona e mauaina le tusia'oga ma le video poo le DVD.

Tusia'oga mo Tagata a'oga

Ole Tusi a'oga o lau e tausi. O lo'o iai:

- Lesona a'oga 1 o'o ile 4
- Su'ega Fa'ata'ita'i (Lesona)
- Uiga o Upu
- Fesoasaoni mo Galuega ma lisi mo le siakiina

Vitio/DVD A'oga

Ole vitio/DVD mo a'oa'oga e o fa'atasi ma le tusi a'oga. O lo'o tu'uina mai ai fa'amatalaga, fa'amalamalama, ma fa'ata'ita'iga o a'oa'oga o lo'o ta'ua i lesona.

Mea fa'atino e tatau ona e tu'uina mai

E te mana'omia e fa'aopoopo:

- O se nofoaga to'afilemu e aunoa ma se fa'alavelave
- Televisi ma le VCR po'o masini DVD
- Penitala po'o le peni ma se peni-fa'ailoa
- Pepa Fou (mo au fa'amatalaga ma fesili)

Fa'aumaina manuia leni a'oa'oga to'atasi

Fa'aumaina o a'oa'oga to'atasi e ese mai ile iai ile potu a'oga ma le faia'oga. O leni vaega e fesoasoani e saunia ai oe e fa'aumaina manuia leni a'oa'oga. Fa'amolemole ia faitau leni vaega atoa ae le'i amataina leni a'oa'oga.

Ina ia fa'aumaina manuia leni a'oa'oga, e mana'omia oe ia faia mea nei pe a uma leni a'oa'oga to'atasi:

- Pasi le a'oga ma le sikoa e 80% pe sili atu.
- Tu'uina atu lau Iloiloga ole Tagata A'oga ile Fa'amaopoopo A'oga.
- Fa'afo'i le vitio/DVD ile Fa'amaopoopo a'oga.
- Tu'uina atu lau Tusia'oga, fa'atasi ma su'ega fa'ata'ita'i ua ma'ea, mo le toe va'ava'aia e le Fa'amaopoopo a'oga.

O lesona ua fuafuaina ia mautinoa ua saunia atoa oe ina ia pasia su'ega ole a'oga. Afai e te galue mae'ae'a i lesona ta'itasi, tali fesili fa'ata'ita'i, ma fa'auma Su'ega Fa'ata'itai ile Lesona 5, ua e sauni mo le Su'ega ole A'oga.

O lenei a'oga to'atasi ua vaevaeina i lesona e lima:

Lesona 1 – Tulafono Tausima'i Fa'atonuina Ou Tiute ile Fa'atonuina

Lesona 2 – Tausiga ole ma'i ma Vaega ole Tino

Lesona 3 – Tu'uina atu Vaila'au

Lesona 4 – Togafitiga

Lesona 5 – Aofa'iga ole A'oga ma Su'ega Fa'ata'ita'i

**Auvi ole
Lesona**

Tulafono Tausima'i Fa'atonuina ma Ou Tiute ile Fa'atonuina

O lenei lesona e fa'amatala uma ai fa'avae ole Tasuima'i Fa'atonuina ma tali fesili fa'avae “o ai, o fea, o afea, aisea, ma fa'apefea” mo oe. O lea e a'oa'oina:

- Ole a le tausima'i fa'atonuina ma o ai e aofia ai?
 - Aisea e fa'aaogaina ai le tausima'i fa'atonuina?
 - O fea e mafai ona tupu ai le fa'atonuina?
 - O ai e mafai ona fa'atonuina mai se tiute ia te a'u a'o ai e le mafai?
 - O afea e mafai ona ou talia se galuega fa'atonuina?
 - O a ituaiga tiute e mafai ona fa'atonuina mai ai a'u?
 - Ole a le mea e le mafai ona fa'atonuina mai ia te a'u?
 - Ole a la'u galuega a'o le a la'u tiute tauave?
 - E fa'apefea ona tupu le fa'atonuina?
-

**Lesona 1
Va'aiga
amata**

Tausiga ole Ma'i ma Vaega ole tino

Ile lesona lenei, ole a tatou va'ava'ai i lou faiā ma le ma'i. Ole a tatou talanoaina uiga masani o ma'i ina ia fesoasoani e saunia oe mo nisi o mea e fetaia'i ma oe.

Ole a a'oa'oina oe e uiga i vaega tele ole tino, ole aafiaga o tausaga e mafai ona tupu, atoa ma nisi o fa'ama'i masani, O fa'amatalaga ia ole a fa'avae ai pe afai tatou te talanoaina le Tu'uina atu o Vaila'au i Lesona 3 ma Togafitiga i Lesoni 4.

O lea poto fa'avae e tatau ona fesoasoani mo oe e fa'atino ai ma le mautinoa tiute fa'atonuina ma faia i se tulaga maua le tausia o ma'i.

**Lesona 2
Va'aiga
amata**

Lesona 3
Va'aiga
amata

Tu'uina atu o Vaila'au

Ole lesona lenei e toe va'ai i a'oa'oga mai le *Revised Fundamentals of Caregiving (Toe Teuteuga i Tausiga Faavae)* o lo'o a'oa'oina ai fesoasoani fa'afoma'i ma le tu'uina atu o vaila'au. Ole a fa'aopo'opo iai ma e a'oa'oina mea mana'omia mo le talia ole fa'atonuina mo le tu'uina atu o vaila'au.

E taua tele lou tiute ile tu'uina atu o vaila'au mo au ma'i. O oe le tagata taua e va'ava'ai mo fa'ailo o afaina i vaila'au ma faia se gaioiga muamua pe afai e te va'aia fa'ailo ua tupu. E tatau fo'i ona e iloaina pe afai e le taliaina e lau ma'i vaila'au pe maua se mea ua sese.

Lesona 4
Va'aiga
amata

Togafitiga

Ile lesona lenei, ole a e a'oa'oina auala e fautuaina e fa'atino ai togafitiga masani e mafai ona fa'atonuina ai oe, e pei o suiga fusiga masani, fuaina ole suka, ma le fafagaina ile fa'aga'au.

E iai lou tiute taua tele ile fa'ailoaina o lavelave e mafai ona tupu mai fa'ama'i esese ma fa'ailoa tulaga o lau ma'i ile RN fa'atonu.

Su'ega Fa'ata'ita'i

Ile lesona fa'ai'u, ole a e toe su'esu'e mea uma mai le a'oga ma saunia mo le Su'ega Fa'ai'u ole A'oga. Ole a e faia se su'ega fa'ata'ita'i ina ia fa'amasani ai le auala ole su'ega ma ulutala.

Lesona 5
Va'aiga
amata

A ma'ea ona e faia le su'ega fa'ata'ita'i, ole a saunia lelei oe ina ia fa'auma manuia le Su'ega Fa'ai'u ole A'oga.

Ole a e fa'aaogaina fa'atasi le Vitio/DVD mo Fa'atonuga ma le Tusia'oga mo lesona ta'itasi. Mo lesona ta'itasi, ole a e:

- **Faitau** le Lesona ile Tusia'oga. Ole Tusia'oga ole a:
 - Tu'uina mai sini mo le lesona
 - Tu'uina mai le ulutala, fa'amalamalama a'oa'oga, ma aumai fa'ata'ita'iga.
 - Tu'u fa'atasi mea ua e a'oa'oina.
 - Tali nisi fesili e masani ona talosagaina.
- **Toe va'ava'ai** fa'ata'ita'iga o fesili e fa'amata e va'ai ai ile su'ega fa'ai'u.
- **Matamata** le Lesona ile vitio po'o le DVD. Ole Vitio/DVD ole a:
 - Toe va'ava'ai mea ua a'oa'oina mai le Tusigalue.
 - Fa'ata'ita'i auala e fai ai.
 - Talanoa fa'afitauli e alia'e pe a fa'aaoga a'oa'oga ile galuega, ma fa'ailoa mea e tatau ona mata'ala ai..
 - Tu'uina atu mea e mafai ona alia'e mai le galuega ma talanoa le auala sili e foia ai.
- **Toe faitau** Lesona ile Tusigalue.

Afai e iai ni fesili ina ua uma matamata le vitio/DVD, e mafai ona e toe fo'i i tua ma toe va'ava'ai le vaega lena ile Tusigalue. E mafai fo'i ona va'ai le fesili e talosaga ai ile faia'oga.

O vaega ole vitio/DVD e taua tele i lenei a'oa'oga. E te va'aia le Tausima'i Fesoasoani ma le RN fa'atonu o talanoa i mea e tutupu ile galuega. O fa'afesaga'iga ia e tatau ona fesoasoani e fa'atupu manatu i ni fesili e fesiligia ai le RN fa'atonu.

**Fa'amatala-
upu**

**Faailoga
poo
Aikoni**

Ole Tusigalue ma le Vitio/DVD e fa’aaogaina fa’ailoga po’o aikone e fesoasoani mo oe ia faigofie ai lau a’oga. Ole lisi o aikoni o fa’aaogaina..

	Taofi Taofi le faitauina ole Tusigalue po’o le matamata ile Vitio ile taimi nei.
	Tusigalue Faitau le vaega e soso’o ai ile Tusigalue.
	Vitio/DVD Matamata le vaega e soso’o ai ile vitio/DVD.
	Mana’omia e le Tulafono Ole vaega leni e aumai sa’o mai tulafono e uiga i Tausima’i Fa’atunuina.
	Fa’agasologa O se fa’agasologa fai sitepu e te mulimuli ai mo le fa’aumaina o se galuega patino. Ole tele o ia fa’agasologa e aofia o ni lisi mo le siakiina e mafai ona e fa’aaogaina ile galuega.
	Fautuga mole manuia O se fautuaga ina ia faigofie ai se galuega pe tu’uina atu ai le tausiga lelei atili mo le ma’i.
	Fesili mo Fesoasoani Ole mataupu po’o le fa’afitauli e tatau ona e talanoa ma le RN fa’atunu.
	Upu Ta’iala Afai o upu fou e fa’aaogaina e tatau ona manatuaina, ole a fa’auigaina mo oe. O lo’o maua upu ta’iala ia ile Lisi o Upu Fa’amalamalama.
	Upu Ta’iala Afai o upu fou e fa’aaogaina e tatau ona manatuaina, ole a fa’auigaina mo oe. O lo’o maua upu ta’iala ia ile Lisi o Upu Fa’amalamalama.

-
- Faitau muamua le vaega ole Tusigalue ona matamatama lea ole vitio/DVD ile vaega lava lena. Afai e iai ni au fesili pe a uma ona matamata le vitio/DVD, toe fo'i i tua ma toe va'ava'ai le vaega lena ile Tusigalue se'i e malamalama.
 - Afai e te tau i se upu e te le malamalama ai, va'ai **Uiga o Upu** i tua ole Tusigalue.
 - E mafai ona taofi ma toe fo'i i tua le vitio/DVD e va'ai i se mea e te le malamalama ai.
 - Fa'avasega se taimi e fa'ama'ea ai lesona ta'itasi pe afai e laititi mea fa'alavelave ia te oe.
 - A'o fa'agasolo i lesona ta'itasi, tusitusi ou manatu ile Tusigalue ma fa'ailoga upu taua. E fesoasoani lena mo oe e manatuaina ai le tele o fa'amatalaga.
 - Tusi i lalo so'o sau fesili pe a ma'ea lesona ta'itasi.
 - Afai e iai sau fesili e le taliina ile Tusigalue po'o vitio/DVD, fesili ile Fa'amaopoopo A'oga.
-

Taofi le faitauina ole Tusigalue iinei

Matamata le Vitio/DVD ile Vaega **Ole Amatain**

Lesona 1 – Tulafono Tausima'i Fa'atonina & Lou Tiute ile Fa'atonuina

Va'aiga Aoao

Tulafono Tausima'i Fa'atonuina ma lou Tiute ile Fa'atonuina

Va'aiga
amata

Ole lesona lenei e fa'amatala ai fa'avae ole Tausima'i Fa'atonuina, tali fesili mo oe o ai, ole a, o afea, o aisea, fa'apefea. E te a'oa'oina:

- **Ole a** le Tausima'i Fa'atonuina ma o ai e aofia ai?
- **O fea** e tupu ai le fa'atonuina?
- **O ai** e mafai ona fa'atonu a'u, o ai e le mafai ona fa'atonuina a'u?
- **O afea** e mafai ona ou talia se tiute fa'atonuina?
- **O a** ituaiga tiute e fa'atonuina ai tausima'i fesoasoani?
- **O a mea** e le mafai ona fa'atonuina ia te a'u?
- **Ole a** lo'u tiute a'o a fo'i mea e gafa ma a'u?
- **Aisea** e fa'aa'oga ai le tausima'i fa'atonuina?
- **Fa'apefea** ona fa'ataunu'uina le fa'atonuina?

Afai e ma'ea lenei lesona ua mafai ona e:

- Fa'amatala le tausima'i fa'atonuina.
- Lisi nofoaga patino e mafai ona e galue ai ma maua tausima'i fa'atonuina e tusa ma le tulafono.
- Lisi tiute patino e le mafai ona fa'atonuina ai oe e tusa ma le tulafono.
- Fa'amatala mea mana'omia e oe ia agava'a e talia tiute fa'atonuina.
- Fa'amalamalama o ai e aofia ile tausima'i fa'atonuina ma tiute o tagata ta'ito'atasi.
- Fa'amatala ou aia tatau ma ou gafa ile fa'atonuina.
- Fa'ailoa le auala o feso'ota'iga e fa'aaoga ile mea e te galue ai.
- Fa'amatala uiga o se tausima'i fesoasoani ta'ua'ogaina'.

Fa'amoe
moe ole
A'oga

Ole uiga ole Fa'atonuina: Lima Tu'utu'uga mo Tausima'i Fa'atonuina

Ole a le uiga ole
Fa'atonuina?

Fa'atonuina o lona uiga ole tu'uina po'o le fa'ase'e ese atu tiute po'o matafaioi i se tasi.

Ole a le
Tausima'i
Fa'atonuina?

Tausima'i Fa'atonuina lona uiga ole **Tausima'i Resitala (RN)** e tu'uina atu le fa'atinoina o se **tiute patino mo se ma'i i se Tausima'i Fesoasoani o lo'o galue ile nofoaga fuafuaina.**

Ole RN laisene na ia fa'atonuina le tiute e gafa ma faitauina mo le tausia fa'afoma'i ole ma'i.

Ole taliaina o se tiute fa'atonuina o lona uiga o oe:

- Ua e malie e fa'atino se tiute patino mo le tausia ole ma'i e sui ile RN.
- Ua tu'uina atu fa'atonuga patino malamalama mai le RN fa'atonuina ile mea e fai ma taimi e fai ai.
- Talitonu e te mafaia ona faia ile sa'o ma saogalemu le tiute.

Revised Code of Washington (RCW) 18.88A.210, RCW 18.88A.230 and RCW 18.79.260 (the law).

Washington Administrative Code (WAC) 246-840-910 through 246-840-970, WAC 246-841-405 (the rules).

O
tu'utu'uga
e lima

E lima tu'utu'uga ole tausima'i fa'atonuina:

1. Ole **Tausima'i Resitala** laisene e fa'ase'e atu le fa'atinoina o se tiute.
2. Ole tiute e mafai ona fa'atonuina. E **tolu tiute patino e le mafai** ona fa'atonuina.
3. Ole fa'atonuina e tatau mo se **tiute patino mo le ma'i e tasi.**
4. Na'o **Tausima'i Fesoasoani fa'amaonia** e mafai ona talia le fa'atonuina.
5. Fa'atonuina e mafai ona tupu i **nofoaga filifilia** e fa.

O nei vaega ta'itasi ole fa'atonuina e tatau ona faia mo le fa'atonuina e tusa ole tulafono.

Tu'utu'uga 1 – Tausima'i Resitala Laisene (RN)

Na'o RN laisene ile Setete o Uosigitone, ole RN e gafa ma le ma'i olo'o e faigaluega ai, e mafai ona fa'atonuina se tiute ia te oe.

Lona uiga, o ai e le mafai ona fa'atonuina se tiute ia te oe?

- Ole pule ole falema'i, pe afai e le ole RN fa'atonuina
- Lou supavaisa po'o le ta'ita'i, pe afai e le ole RN fa'atonuina
- O se Tausima'i Laisene Galue(LPN)
- Ole Tausima'i Aiga, pe afai e le ole RN fa'atonuina
- Se isi RN e le o faia ni tiute aloa'ia mo le ma'i

Tu'utu'uga 2 – Tiute Patino

O fa'ata'ita'iga nei o tiute e mafai ona fa'atonuina ia te oe:

- Tu'uina atu o vaila'au (**medications**).
- **Suiga o fusiga e le fa'aaogaina.**
- **Fa'aaoga ala mama mo le taga** e fa'aalu iai le suavai leaga.
- **Faia le taga** e fa'aalu ai feau mamao ma'i tulaga manuia.
- **Fuaina ole suka.**
- **Fafagaina ile** fa'aga'au ma'i tulaga manuia.

Ole a tatou toe talanoaina tiute ta'itasi i lesioni mulimuli mai. Mo le uiga o upu, va'ai le fa'asino uiga upu (glossary).

O tiute nei e le mafai ona fa'atonuina ai oe:

- Tui(injection), ese nai le insulin
- Fa'agasologa o ta'otoga
- Fa'atuma'ina o laina ogatotonu

E fa'aopo'opo iai, o tiute e mana'omia ai le fa'ai'uga fa'atausima'i e le tatau ona fa'atonuina ai oe.

Tuutuuga 1 O ai e fa'atonuina?

Tu'utuuga 2 Mea mafai fa'atonuina?

Mea sa ona fa'atonuina ai a'u?

**Tu'utu'uga 3
Ole a le tele ole
fa'atonuina?**

Tu'utu'uga 3 – O tiute patino mo le ma'i e tasi

Fa'atonuina e gata lava ile tiute mo le ma'i e tasi. E faigofie ona fa'amalamalamaina fa'apea. Afai ole RN fa'atonuina le tu'uina atu ole tuluiina o taliga o Mary Jones ia te oe. O leni fa'atonuina e aofia ai na ole tuluiina o taliga, ole ma'i e tasi, o Mary Jones.

Tiute Patino – E mana'omia fo'i e Mary suiga ole fusiga mo se man'ua i lona vae. E ui lava o oe e gafa ma le tuluiina o taliga o Mary, e le fa'atagaina oe ona suia le fusiga, vagana ua faia e le RN fa'atonuina se isi fa'atonuina ese ai, fa'atasi ma fa'atonuga atoa mo le suiga o fusiga o Mary.

Ole ma'i e tasi – O Arthur Rodriguez ole isi au ma'i. E mana'omia fo'i e ia tuluiina o taliga e tutusa ma le tuluiina o lo'o faia mo Mary Jones. E ui lava o oe e gafa ma le tuluiina o taliga o Mary, e le fa'atagaina oe e tuluiina taliga o Arthur. E gafa oe ma le tuluiina o taliga o Arthur **pe afai** e fa'atonuina e le RN lena tiute mo oe fa'atasi ma fa'atonuga ma'ea mo Arthur.

**Tu'utu'uga 4
E mafai afea ona
ou talia se tiute
fa'atonuina?**

Tu'utu'uga 4 – Tausima'i Fesoasoani Fa'atagaina

E taua tele lou malamalama o afea e mafai ona e talia se tiute fa'atonuina. E fa' mana'oga e tatau ona e faia a'o le'i e talia se tiute fa'atonuina. E tatau ona:

1. Avea ma Tausima'i Fesoasoani Resitala (NA-R) po'o se Tausima'i Fesoasoani Fa'atagaina (NA-C) ile Setete o Uosinitone.
 2. Ua ma'ea a'oa'oga mana'omia mo le fa'atonuina.
 3. Lotomalie e fa'atino le tiute patino ole a fa'atonuina.
 4. Fa'aali ile RN fa'atonuina lou agava'a e fa'atino sa'o ai le tiute patino e aunoa ma se va'ava'aia.
-

Tu'utu'uga 4

**Vaega 1:
NA Tofia
NA-R**

Ole avea ma Tausima'i Fesoasoani Resitala (NA-R), e tatau ona ma'ea le a'oga HIV/AIDS a le Matagaluega ole Soifua Maloloina.* Afai e ma'ea le a'oga HIV/AIDS, fa'atumu le **Application for Registration as a Nursing Assistant** (DOH 667-025[Rev. 2/08]) ma meli mai ma le \$30.00 ole totogi ole tusi talosaga ma lou tusi pasi HIV/AIDS ile:

Washington State Nursing Commission
P. O. Box 1099
Olympia, WA 98507-1099

*Fa'amaoniga ole a'oga HIV/AIDS mai le *Teuteuga Fou mole Tuuina atu o Tausiga Faavae* e mafai ona suia le mana'oga mo le tusipasi HIV/AIDS certificate.

Mo le talosaga e avea ma Tausima'i Fesoasoani (NA-C), e tatau ona ma'ea le polokalame a'oga fa'amaonia e le Washington State Nursing Care Quality Assurance Commission ma pasi le su'ega OBRA mo le tusi pasi.

Tu'utu'uga 4

**Vaega 1:
NA Tofia
NA-C**

Aumai le tusi pasi Training Program Certification, **Application for Certification as a Nursing Assistant** (DOH 667-029 [Rev. 5/08]), ma le \$30.00 totogi ole tusi talosaga ile:

Washington State Nursing Commission
P. O. Box 1099
Olympia, WA 98507-1099

Afai o lou igoa o lo'o lisi i se isi resitala, e mafai ona avea oe Interstate Endorsement o se Tausima'i Fesoasoani Fa'amaonia Nursing Assistant Certified. Aumai se **Application for Certification as a Nursing Assistant by Interstate Endorsement** (DOH 667-029 [Rev. 5/08]), \$30.00 totogi, ma se fa'amaoniga o lo'o iai oe i se resitala a se isi setete ile tuatusi i luga.

E gafa Tausima'i Fesoasoani ma le fa'afouina o latou tusi fa'amaonia po'o le resitala i tausaga ta'itasi.

A'o le'i fa'ataunu'uina se tiute fa'atonuina, e tatau ona ma'ea mana'oga tau a'oa'oga e pei ona lisi atu ile itulau 13.

Mo tausima'i galulue ile DDD Supported Living Services, fa'ato'a mafai tausima'i fa'atonuina ina ua ma'ea le DDD a'oga fa'avae ma ma'ea le a'oga fa'alotoifale e mana'omia. Mo le aufaigaluega galulue ile DDD Supported living services e le mana'omia le faia ole a'oga fa'avae.

**Tu'utu'uga 4
Vaega 2:
A'oga Mana'omia**

**Tu'utu'uga 4
Vaega 2:
Mana'oga
A'oa'oga
(fa'aauau)**

Afai o oe...	E tatau ona e fa'ama'eaina manuia...
NA-R	A'oga Fa'avae (<i>Revised Fundamentals of Caregiving</i> po'o isi a'oga fa'avae fa'amaonia DSHS) MA <i>Nurse Delegation for Nursing Assistants *</i>
NA-R—O loo galue ise Matagaluega Lagolago ile Soifuaga	DD a'oga fa'avae (32-itula, not transferable from one agency to another) AND <i>Nurse Delegation for Nursing Assistants *</i>
NA-R—Previous foster parent for a client now receiving nurse delegation	PRIDE a'oga (43-hour) (not transferable to another delegation client) AND <i>Nurse Delegation for Nursing Assistants *</i>
NA-C	<i>Nurse Delegation for Nursing Assistants *</i>

* Afai e fa'atonuina oe ile tiute ole tui ole inisulini, e tatau ona ma'ea lelei le *Nurse Delegation for Nursing Assistants: Special Focus on Diabetes* training.

Fa'amaumauga

E tatau ona e sauni e fa'alia ile RN fa'atonuina ua ma'ea mana'oga uma luga. Tatau ona e sauni e tu'uina ile RN fa'atonuina:

- Lou NA-C tusi fa'amaonia po'o NA-R resitala mai le Matagaluega ole Soifua Maloloina.
- Lou *Tuuina atu o Tausiga Faavae ua Toe Teuteuina* A'oga Tusipasi ua Ma'ea(NA-R only) **PO'O LE DDD** tusi pasi.
- Lou *Faatasiga mo Foma'i Tausima'i ma Foma'i Lagolago* a'oga Tusipasi ua Ma'ea.

E maua lou Tusipasi Mae'a ole Tausima'i Fa'atonuina ina ua pasi su'ega mulumuli. Va'ai itulau 113 mo nisi fa'amatalaga.

Naunauta'i e Fa'atino

Ole mana'oga tolu ole Tu'utu'uga 4 o lou **naunauta'i e fa'atino** le tiute fa'atonuina.

Afai e te lagona e le lava lou malamalama e fa'atino ai le tiute pe talitonu e afaina le saogalemu ole ma'i, e le tatau ona e fa'atinoina le tiute. Peita'i, talanoa ou popolega ile RN fa'atonuina, pule ole ma'i, ma/po'o lou pule po'o le supavaisa. E leai se tasi e fa'amalosia oe e fa'atino se tiute e te le talitonu e lava lou iloa e fa'atino ai.

**Tu'utu'uga 4
Vaega 3:
Naunauta'i e Fa'atino**

Afai e te galue i se falema'i, e tatau ona talanoaina le gasologa ole fa'atonuina atoa ma mana'oga e feagai ma lou tulaga ile taimi ole galuega. Ile aotelega, afai e te talia se tulaga ole tausima'i fesoasoani e aofia ai le fa'atonuina, ua e fa'aalia lou nanauta'i e fa'atino tiute fa'atonuina o se vaega o ou tiute-fai

Iloa e fa'atino

Ole vaega mulimuli ole Tu'utu'uga 4 e tatau ona ia te oe le **iloa e fa'atino** ai tiute fa'atonuina. A'o le'i fa'atonuina se tiute mo oe, e tatau ile RN ona mautinoa e te mafaia ona fa'atino le tiute e aunoa ma se fesoasoani.

Mo tiute fa'atonuina ta'itasi, e tu'uina atu e le RN fa'atonuga tusia patino pe fa'apefea ona fa'atino le tiute. E a'oa'oina oe e le RN ile galuega, fa'asino ona fa'atino le tiute, ma mautinoa e te mafaia ona fa'atino.

Fa'ato'a mafai e le RN ona fa'atonuina oe i se tiute ina ua fa'amalieina e te mafaia ona fa'atinoina sa'o ma saogalemu le tiute.

Tu'utu'uga 5 – Nofoga ile Aai

E mafai ona tupu le Tausima'i fa'atonuina i nofoaga e 4:

1. Nofoga polokalama mo e le atoatoa le tino ma le mafauafau.
 2. Fale ua laiseneina mo tagata matutua.
 3. Fale ua laiseneina Nofotumau
 4. Ile fale/aiga ole ma'i.
-

Nisi o fa'aopoopo e uiga i tausima'i fa'atonuina e fesoasoani ia te oe

- Manatua, ole fa'atonuina e aoga mo le tiute patino mo le ma'i e tasi. Afai e fa'atonuina se tiute mo le ma'i e tasi o Mary Jones, e le mafai ona e fa'atinoina nisi tiute mo Mary e aunoa ma fa'atonuina fa'aopoopo mai le RN. O lona uiga, e le mafai ona e fa'atino le tiute ua fa'atonuina mo Mary mo isi ma'i.
- E tatau ile RN fa'atonuina ona siakiina le ma'i ma va'aia le fa'atonuina mai lea taimi i lea taimi.
- Ole ma'i, po'o lona sui fa'atulafonoina, e tatau ona iloa ole tiute ua fa'atonuina ai oe, ua fa'amalieina ai, ma aumai se maliega tusia.
- E tatau ona tusia le fa'atonuina.
- Ole fa'atonuina o le maliega e tolu-ala- ole maliega ile va o le RN fa'atonuina, ole ma'i, ma oe.

Tu'utu'uga 4
Vaega 4:
Iloa e fa'atino

Tu'utu'uga 5
Nofoga ile
Aai

Upu
fa'aopo'opo

Tiute ma Matafaioi

Tiute

Ile gasologa ole fa'atonuina, e lima tiute taua e tatau ona e malamalama ai. E aofia ai:

- 1.Ma'i po'o le sui ole ma'i.
- 2.RN Fa'atonuina.
- 3.Tausima'i fesoasoani.
- 4.Pule Galuega.
- 5.Supavaisa lala Home Care po'o Pule Falema'i/ Fa'atonu.

O fa'amatalaga nei e fesoasoani ia malamalama ou tiute ile tausima'i fa'atonuina.

Ma'i po'o le sui

Tiute ma Matafaioi—Ole Ma'i po'o lona sui

Ole filifiliga a le ma'i pe talia le tausima'i fa'atonuina. E tatau ona fa'ailoa ile ma'i isi avanoa mo le tausiga ma tu'uina mai se maliega tusia ile tausima'i fa'atonuina.

Mo le tausiga ile aiga, ole ma'i, po'o lona sui, e gafa ma le ripotiina pe afai ua le iai le tausima'i pe ua le mafai ona fa'atino le tiute fa'atonuina ile RN fa'atonuina, ole pule ole ma'i, po'o le supavaisa pe afai e galue le tausima'i mo se lala tausima'i.

RN Fa'atonuina

Tiute ma Matafaioi—RN Fa'atonuina

Ole RN e lima vaega o lana matafaioi ile fa'atonuina. E aofia ai:

- 1.Su'esu'eina le ma'i ma fuafuaina le talafeagai ole fa'atonuina.
- 2.Ia maua mai le maliega tusia mai le ma'i po'o lona sui fa'atagaina mo le tausima'i fa'atonuina.
- 3.Fa'atonuina le tiute.
- 4.Su'esu'eina le ma'i ma va'ava'aia le fa'atonuina.
- 5.Toe fa'aleaoga (te'ena) le fa'atonuina.

E taua mo oe le malamalama i mana'oga ole RN ina ia e iloa le mea e mana'o ai le RN ile gasologa ole fa'atonuina.

Su'esu'ega ole Ma'i

Ole RN fa'atonuina e fa'atinoina le su'esu'ega atoa ole ma'i ina ia iloa le tulaga ole ma'i po'o to'a ma talitonuina. E tatau ona to'a ma talitonuina le tulaga ole ma'i ina ia mafai ai ona faia le fa'atonuina.

Ole RN fa'atonuina e mana'omia le talanoa ile fa'atonuina ma le ma'i, po'o lona sui fa'aletulafono, ma ia maua lona maliega tusia.

Maua le Maliega

Ole RN e faia mea nei a'o le'i fa'atonuina le galuega mo oe:

Fa'atonuina le Galuega

- Talanoa ile ma'i po'o lona sui fa'atagaina ma ia maua le maliega tusia mo le fa'atonuina.
- Mautinoa o tagata e to'atolu e aofia ia malilie ile fa'atonuina:
 - Ole RN.
 - Ole ma'i po'o lona sui fa'atagaina.
 - O oe, ole NA.
- Fa'amaonia ua e mauaina mana'oga fa'a-a'oa'oga.
- A'oa'o oe pe fa'apefea ona fa'atino le galuega.
- Fa'amaonia o ia te oe le tomai e fa'atino ai le galuega ia mautinoa e te mafaia ona fai saogalemu ma sa'o.
- Avatu ia te oe fa'atonuga tusia ole fa'atonuina.

Afai ua fa'atulaga le fa'atonuina, ole RN e faitauina ma gafa mo le tausiga ole ma'i. Ole RN e:

Va'ava'aia le Fa'atonuina

- Tali mai i so'o sau fesili e uiga ile tulaga ole ma'i po'o le galuega fa'atonuina.
- Toe su'esu'eina le tulaga ole ma'i, ole i'uga ole galuega o e faia, ma so'o se fa'afitauli e tupu mai.
- Filifili pe fa'afia ona va'ava'aia le fa'atonuina ina ia mautinoa e saogalemu ma aoga le tautua ua faia.
- Fa'ailoa ile tausima'i ma/po'o pule ole ma'i i suiga ole tulaga ole ma'i.

I nisi taimi, ole RN e gafa ma le fa'atonuina e suia. O se RN fou e mafai ona fa'aauauina tiute ma gafa mo le RN fa'atonuina pe afai na te iloa:

- Le tulaga ole ma'i i lana su'esu'ega
- Lou iloa, o se NA e fa'atinoina le fa'atonuina.
- Fuafuaga ole tausia ole ma'i.

Ole suia ole RN fa'atonuina e tatau ona tusia i fa'amaumauga a le ma'i. O oe, ole ma'i, male pule ole ma'i e tatau ona fa'ailoa ile suiga.

Fa'atonuina Fa'aleaogaina

Mafai e RN ona fa'aleaoga (fa'afo'i) fa'atonuina tiute fa'atausima'i pe afai:

- Talitonu le tausima'i e afaina le saogalemu ole ma'i.
- Pe afai ua le tulaga to'a ma mautinoa le ma'i.
- Faigata ona fa'auau le fa'atonuina ona o tagata faigaluega ua le toe fo'i mai.
- Ua le mafai ona e toe fa'atinoina saogalemu le tiute.
- Ua le fa'afouina lou resitala po'o lou fa'amaonia ile taimi tatau.
- Ua le fa'atinoina sa'o le tiute.
- Pe afai ua talosaga le ma'i po'o le sui fa'atagaina ina ia fa'aleaoga le fa'atonuina.
- Pe afai ua alu le ma'i i se fale tausima'i (E mafai e le RN ona fa'auau le fa'atonuina pe a fo'i mai le ma'i).
- Pe afai ua le logoina so'o le RN pe a suia le tulaga ma fa'atonuga mo le ma'i.
- Pe afai ua fa'aleaogaina pe fa'afo'i laisene ole nofoaga, falema'i po'o fale tausia ma'i (e mafai e le RN ona toe fa'auau le fa'atonuina pe a fa'aalia le laisene taimi nei).

Afai e fa'aleaogaina pe fa'afo'i e le RN le fa'atonuina, e tatau ile RN ona tu'u fa'atasi nisi fuafuaga ina ia mautinoa o talia mana'oga tausiga ole ma'i.

Ole RN fa'atonuina e tatau ona tusia le mafua'aga ua fa'aleaogaina ai le fa'atonuina ma le fuafuaga mo le fa'auauina ole tausiga.

Tiute ma Matafaioi—Tausima'i Fesoasoani

O oe e taua tele ou tiute ile tausia ma le manuia o au ma'i. Afai e mauaina se tiute fa'atonuina, e lima gaoiga fa'avae e avea ma au matafaioi:

1. **Fa'atino** le tiute fa'atonuina e tusa ma fa'atonuga patino mai le RN. E aofia ai le tusia o tiute e tusa ma fa'atonuga mai le RN fa'atonuina.
2. **Va'ava'ai** ile ma'i mo suiga e ono fa'aalia ai:
 - Afaina ole tino e afua mai vaila'au.
 - Uiga le manuia ona o togafitiga.
 - Faigata e mafua mai le gasegase ole ma'i.
3. **Ripoti** suiga tulaga ole ma'i ile taimi vave.
 - Afai e te galue i se falema'i po'o lala o se fale tausima'i, ripoti ile RN fa'atonuina ma lou supavaisa e tusa o tulafono o lau galuega.
 - Afai o oe ole tausima'i tuto'atasi, ripoti ile RN fa'atonuina ma le pule ole galuega.

Faaauau I le isi itulau

-
4. **Ripoti** ile RN fa'atonuina so'o se vaila'au fou po'o suiga o togafitiga.
 5. **Fa'afou** lou resitala po'o tusi pasi ile taimi sa'o e mafai ai ona e fa'atino tiute fa'atonuina i ala ole tulafono.

E mafai ona e faia suiga ile manuia ole soifua maloloina o lau ma'i e ala i lou mata'alia ma feso'ota'i vave.

- E le mafai ona e talia se fa'atonuga mai se foma'i po'o se isi mai lona ofisa e ala ile telefoni. Afai e te talia se fa'atonuga ile telefoni, feso'ota'i le RN fa'atonuina ma/po'o lou supavaisa.
- O se fa'atonuga fesi aini e le foma'i e mafai ona fa'aaoga mo le fa'amaoniga vave. E tatau pea ona e feso'ota'i ile RN fa'atonuina a'o le'i faia se suiga.

E iai lou faitalia pe talia pe leai se tiute tausima'i fa'atonuina.

**Lou sa'o e tete'e ai
le Fa'atonuina**

Afai e te talia se fa'atonuina, e iai mea tutupu e le mafaia ai ona e fa'atino tiute patino. E tusa ma le tulafono, e le mafai ona avea ma ala ole fa'asalaina o oe po'o se fa'atonuga ona o lou le fa'atinoina se tiute fa'atonuina ona o tulaga nei:

- E afaina le saogalemu ole ma'i.
- E te le'i mauaina a'oa'oga atoa e fa'atino ai le tiute.
- E le fia usita'i le ma'i.
- E aliali mai uiga leaga ole ma'i ile tali mai.
- E le o maua sapalai mana'omia (totigilima, fusiga, etc.).
- E te mana'omia a'oga fa'aopopo ona o suiga i vaila'au ma togafitiga ole ma'i.

Feso'ota'i le RN fa'atonuina po'o lou pule galuega i se taimi vave pe afai e tupu mai se tulaga fa'apea. **O lau matafaioi ole fa'amautinoa ole tausiga ole ma'i ia 'aua ne'i fa'aletonu pe taofia.**

Tiute ma Matafaioi—Pule

Pule

Ole Pule ole ma'i e fa'atumu le su'esu'ega ole tausia e fa'amatalaina ai mana'o ole ma'i. Ole matafaioi a le Pule ole:

- Fa'ailoa mana'o mo le tausima'i fa'atonuina ma fuafuaga ole tausia ole ma'i.
- Fesoasoani saili se maua ai tausima'i fa'atonuina fa'amaonia.
- Fai se fautuaga i se konekarate tausima'i fa'atonuina po'o se e maua ai se tausima'i fa'atonuina.

Pule ma'i
(fa'aauau)

- Fa'ataga le totogiina ole RN fa'atonuina.
- Fa'ailoa ile RN fa'atonuina ma/po'o tausima'i i suiga ile tulaga ole ma'i.

Mo le nofoaga ile aiga, ole matafaioi a le Pule ma'i ole:

- Fa'asino se tausima'i i se faia'oga mo a'oga Tausima'i Fa'atonuina.
- Fa'ataga le totogiina ile tausima'i mo le fa'ama'eaina ole a'oga *Faatasiga mo Foma'i Tausima'i mole Foma'i Fesoasoani*.
- Tu'uina se pepa fa'ataga ma fa'afaigofie se Tagata to'atasi e resitala o se NA-R, pe a mana'omia.
- Fa'asoa tiute tausima'i ia faia seia ma'ea a'oga le tausima'i fesoasoani ma fa'amalieina mana'oga e fa'atino ai tiute fa'atonuina.

Supavaisa
Lala

Tiute ma Matafaioi- Lala Tausima'i Aiga

Mo ma'i-ile-aiga, ole matafaioi a le lala tausi-aiga e:

- Filifili pe faia e le lala le tausima'i fa'atonuina.
- Filifili tausima'i talafeagai e fetau ma mana'oga ole ma'i.
- Fesoasoani ile tausima'i ia maua a'oga mana'omia.
- Fesoasoani ile tausima'i e resitala ole NA-R, pe afai e mana'omia.
- Fa'ailoa ile RN fa'atonuina ma/po'o le pule ma'i i suiga ole tulaga ole ma'i.
- Va'ava'ai tiute mo le tausiga ole tino.
- Fa'amautinoa se sui galue mo le tausiga ole ma'i.

Pulegaluega
Fa'atonu

Tiute ma Matafaioi—Pule Galuega/Fa'atonu

Ile falema'i, ole Pule Galuega/Fa'atonu o lana matafaioi ole fa'amautinoa so'o se tausima'i fa'atonuina e tupu ile falema'i ia faia e tusa ma tulafono tausima'i fa'atonuina. E aofia ai le fa'amautinoa:

- O tiute e fa'atinoina e le fa'asaina e le tulafono.
- Ole tausima'i fesoasoani ia ma'ea uma a'oga ma resitala mana'omia a'o le'i taliaina tiute fa'atonuina.
- Ole fa'atonuina ia sa'o lelei lona fa'atinoina.
- Ia fa'atinoina tiute pei ona fa'atonuina.

Ole Pule/Fa'atonu o lana matafaioi aoao mea e tutupu ile nofoaga tumau po'o le fale tagata matutua. Ole a fa'asalaina e le Fa'atonu aoao pe afai e le sa'o le fa'atinoina ole fa'atonuina.

Ole matafaioi a le Pulegaluega/Fa'atonu ole faia ma le fa'ailoaina o gasologa e mulimuli ai ile falema'i. Ole matafaioi a le fa'atonu ole faia o tulafono e fa'atino ai le tausia lelei o ma'i, e fua ile tele ole falema'i ma le tulaga ole aufaigaluega.

Ona ole matafaioi aoao a le Fa'atonu ole tausia lelei o ma'i, e matua taua tele mo le Fa'atonu, le fa'atonuina o RN, ia matua malamalama tausima'i fesoasoani i tulafono ole fa'atonuina ma tulafono ole falema'i po'o le aiga.

Afai e ma'ea lenei a'oga, talanoa tulafono ole falema'i ma le Fa'atonu. Ia ma'utinoa ua e malamalama i ala o feso'ota'iga ua fa'ata'atia. Fa'ata'ita'iga, o se tulafono a le falema'i e tatau i tausima'i fesoasoani ona feso'ota'i ma le Fa'atonu pe afai e feso'ota'i ma le RN fa'atonuina.

Po'o fea e te galue ai, e mana'omia lou iloa o ai e vala'au pe a tupu se mea. Ile vaega "Job Aids" ole tusigalue, e te maua ai *Nurse Delegation Communications Checklist* toe fesoasoani ia oe fa'amalamalama po'o ai e vala'au i tulaga patino.

Fa'aaoga le vaega lenei e talanoa ai ma le RN fa'atonuina, lou supavaisa/fa'atonu falema'i, ma/po'o le pule ma'i e vala'au pe a tupu se mea. O se fa'ata'ita'iga ole pepa fa'atumu o lo'o ile isi itulau.

**Fesili mo
Fesoasoani**

Lisi mo Feso'ota'iga Tausima'i Fa'atonuina

Fa'atonuga

Ole pepa fa'atumu e fesoasoani ia te oe e fa'amau ma talanoa ai tulafono patino ma po'o ai e vala'au i tulaga ese'ese.

A uma lenei a'oga, fono ma le RN fa'atonuina, lou supavaisa, fa'atonu fale ma'i, po'o le pule ma'i e talanoa i mea nei. Fa'amau tulafono ma fa'amatalaga feso'ota'i ile avanoa ua saunia.

O ai oute vala'au iai pe afai:

E iai se mea fa'alavelave tupu fa'afuase'i

Mana'omia sapalai

Ua iai le suiga i fa'atonuga a le foma'i

E le mafai ona ou galue ile aso e fa'atino ai le tiute tausima'i fa'atonuina

O ai oute feso'ota'i pe afai o la'u ma'i:

Amata ona ma'i

Fa'aali mai suiga o lona tulaga

Musu i togafitiga po'o vaila'au

Fa'amatalaga Lautele

E lima tu'utu'uga mo tausima'i fa'atonuina:

1. O se **Tausima'i Resitala** tu'u atua le fa'atinoina o se tiute.
2. E **tolu tiute patino** e **le mafai** ona fa'atonuina.
3. Ole fa'atonuina e aofia ai **se tiute patino mole ma'i e tasi**.
4. Na'o **Tausima'i Fesoasoani Tusipasi** e talia le fa'atonuina.
5. Ole fa'atonuina na'o le **fa nofoaga** e tupu ai

**Lima Tu'utu'uga mo
Tausima'i
Fa'atonuina**

O tiute nei e fa e LE MAFAI ona fa'atonuina ia oe.

1. Tuiina, ese mai le inisulini.
2. Ta'otoga fa'afoma'i.
3. Sapaia le laina ogatotonu.
4. Tiute mana'omia ai le fa'amasinoga fa'atausima'i.

**Tiute e le mafai ona
Fa'atonuina**

E lima mana'oga ia agava'a e talia le fa'atonuina. E tatau ona e:

1. O se NA-R po'o le NA-C taimi nei o lo'o lelei lona tulaga ile Setete o Uosinitone.
2. Ma'ea mana'oga a'oga mo le fa'atonuina.
3. Naunau e fa'atino le tiute patino e fa'atonuina.
4. Fa'aalia lou tomai e fa'atino ai tiute patino sa'o e aunoa ma le va'aia e le RN fa'atonuina.

NA Agava'a

E fa nofoaga e mafai ona tupu ai le fa'atonuina:

1. Nofoaga fa'amaonia polokalama mo e le atoatoa le mafaufau ma le tino.
2. Fale tagata matutua laiseneina.
3. Fale Nofotumau laisene.
4. I le aiga ole ma'i.

**Nofoaga
Fa'amaonia**

Aotelega ole Lesona

Tiute

Ile gasologa ole fa'atonuina, e lima tiute taua e tatau ona e malamalama ai Ole tiute ole:

1. Ma'i
2. RN Fa'atonuina
3. Tausima'i Fesoasoani
4. Pule ma'i
5. Supavaisa po'o le Fa'atonu ole lala tausii aiga

Ma'i po'o lona Sui auai

Ole ma'i po'o lona sui auai e tatau ona aumaia le maliega mo le tausima'i fa'atonuina.

RN Fa'atonuina

E lima vaega taua ole matafaioi a le RN ile Fa'atonuina:

1. Su'esu'eina ole ma'i ma fa'atatau le talafeagai ole fa'atonuina.
2. Mauaina mai le maliega tusia mai le ma'i po'o lona sui auai fa'atagaina mo le gasologa ole fa'atonuina.
3. Fa'atonuina le tiute.
4. Supavaisa le fa'atonuina.
5. Fa'aleaogaina (fa'afoti) le fa'atonuina.

Tausima'i Fesoasoani

E fa'gaoiga taua o au matafaioi ile fa'atonuina:

1. **Fa'atino** le tiute fa'atonuina e tusa ma fa'atonuga patino mai le RN.
2. **Va'ava'aia le ma'i mo:**
 - Afaina ole tino e ono tupu mai vaila'au.
 - Negative reactions to procedures.
 - Tulaga faigata e mafua mai fa'ama'i.
3. **Ripoti** suiga ole tulaga o lau ma'i ile RN fa'atonuina.
4. **Ripoti** suiga o vaila'au ma togafitiga fou.
5. **Fa'afou** lou resitalaina po'o pasia ile taimi nei ina ia mafai ai ona fa'atino tiute fa'atonuina e tusa ma le tulafono.

Ole matafaioi a le Pule :

Pule

- Fa'ailoa mana'o mo tausima'i fa'atonuina i fuafuaga tausiga ole ma'i.
- Fesoasoani ile ma'i ile sailia o se vaega tausima'i fa'atonuina.
- Fautua se RN konekarate po'o se vaega tausima'i fa'atonuina.
- Fa'ataga totogiina ole RN fa'atonuina.

Lala Supavaisa

O matafaioi a le lala tausi aiga e:

- Filifili pe faia e le lala le tausima'i fa'atonuina.
- Fuafua tausima'i fa'amaonia ia tali mana'oga ole ma'i.
- Supavaisa tiute mo le tausiga ole tino.
- Fa'amautinoa e iai se sui galue mo le tausiga ole ma'i.

Pule

Fa'atonu

Ole matafaioi a le pule galuega/fa'atonu e:

- Fa'amautinoa ua tali uma mana'oga fa'ale tulafono.
- Fa'atulaga tulafono ma gaoiga mo le nofoaga

Manatu Taua

- E le mana'omia lou taliaina o tiute fa'atonuina. E mafai ona e te'ena pe afai e te lagonaina e afaina le saogalemu ole ma'i pe leai sou mafaia e fa'atino ai le tiute.
 - To'atolu tagata e aofia ile fa'atonuina e tatau ona malilie iai: ole RN, ole ma'i po'o lona sui fa'atagaina, ma oe.
 - Tui, e ese mai le inisulini, gaoiga fa'afoma'i, ma le fa'aleleia ole laina ogatotonu e le mafai ona fa'atonuina ia te oe.
 - E tatau ile RN ona su'esu'eina le fa'atonuina fa'avaitaimi.
 - Tausima'i Fa'atonuina mo le ma'i e tasi. E le mafai ona e fa'atinoina le tausima'i fa'atonuina mo se isi ma'i vagana ua patino lou fa'atonuina e fa'atino lena tiute mo lena ma'i.
-

Su'ega Fa'ata'ita'i

Fa'atonuga: Tali ia tele fesili mai lou mafafau. Ona va'ai lea o isi tali mai le tusigalue.

Afai e uma le su'ega fa'ata'ita'i, siaki au tali ile Ki o Tali mole Su'ega Faata'ita'i o lo'o mulimuli mai ile su'ega fa'ata'ita'i.

1. O a tu'utu'uga e lima e tatau ona faia mo le tausima'i fa'atonuina?

- 1.
- 2.
- 3.
- 4.
- 5.

2. E fa nofoaga fa'atulagaina e mafai ona tupu ai le fa'atonuina. O a?

- 1.
- 2.
- 3.
- 4.

3. Lisi tiute patino e tolu e le mafai ona fa'atonuina ai oe.

- 1.
- 2.
- 3.

4. Tui ole inisulini o se tiute fa'atonuina.

D Sa'o **D** Sese

5. Lisi mea lua ole lima gaioiga fa'avae o matafaioi a le tausima'i fesoasoani ile tausima'i fa'atonuina

- 1.
- 2.

Faaauau I le isi itulau

6. Ua fa'atunuina oe ile tiute ole suia ole fusiga mo Barbara Jones. Sa e fa'atinoina lenei tiute mo le 30 aso ma ua e fiafia ai. O Michael Delgado, ole isi ma'i, ua amata ona alia'e papala ole pa'u ma e mana'omia le suia o fusiga. O lou supavaisa (e le ole RN fa'atunuina) ua talosaga ia e faia le suiga o fusiga mo Michael aua o lo'o e faia se galuega lelei tele mo Barbara. Ole a lau mea e fai?

Ki o Tali ole Su'ega Fa'ata'ita'i

Su'esu'e tali lalo. Ole itulau i tua ole fesili ole a e maua ai fa'amatalaga e uiga ile fesili i lau tusigalue.

1. O a tu'utu'uga e lima e tatau ona maua mo le tausima'i fa'atonuina? **(itulau 9)**
 1. Ole **Tausima'i Resitala Nurse** na te fa'ase'e atu le fa'atinoga.
 2. E **tolu tiute patino** e **le mafai** ona fa'atonuina.
 3. Ole fa'atonuina e aofia ai le **tiute patino** mo le **ma'i e tasi**.
 4. Na'o **Tausima'i Fesoasoani Agava'a** e mafai ona talia le fa'atonuina.
 5. Na ole fa' **nofoaga fa'atulaga** e mafai ona tupu ai le fa'atonuina.
2. E fa' nofoaga fa'atulaga e mafai ona tupu ai le fa'atonuina. O fea? **(itulau 14)**
 1. Polokalama nofoaga aiga fa'amaonia mo e le atoa le malosi.
 2. Fale o tagata matutua laisene.
 3. Fale nofotumau laisene.
 4. Ile fale ole ma'i.
3. Lisi tiute patino e tolu e **le mafai** ona fa'atonuina ia te oe. **(itulau 10)**
 1. Tui, ese mai le inisulini
 2. Togafitiga fa'afoma'i
 3. Fa'alelei ole laine ogatotonu
4. Tui inisulini o tiute fa'atonuina. **(itulau 10)**

Sa'o. Ua na'o tui inusulini e mafai ona fa'atonuina.
5. Lisi le lua ole lima o matafaioi a le tausima'i fesoasoani ile fa'atonuina. **(itulau 17)**

So'o se lua ole lima e sa'o.

 1. **Fa'atinoina** le tiute fa'atonuina e tusa o fa'atonuga patino mai le RN.
 2. **Va'ava'ia** le ma'i mo suiga e fa'aalia ai:
 - Afaina ole tino e ona alia'e mai ona o vaila'au.
 - Tali atu leaga i togafitiga.
 - Fa'afaitauli e mafua mai fa'ama'i.
 3. **Repoti** vave suiga ile tulaga o lau ma'i ile RN fa'atonuina, lou supavaisa po'o le pule ma'i.
 4. **Repoti** ile RN fa'atonuina suiga fou o vaila'au ma togafitiga.
 5. **Fa'afou** lou resitala po'o lou fa'amaoniga ile taimi tatau.

6. Ua fa'atonuina oe ile tiute ole fusiga mo Barbara Jones. Sa e fa'atonuina lenei tiute mo le 30 aso ma ua e fiafia iai. O Michael Delgado, ole isi ma'i, ua alia'e papala ole pa'u ma e mkana'omia le suia o fusiga. O lou supavaisa (e le ole RN fa'atonuina) ua talosaga ia e faia le suiga o fusiga mo Michael aua o lo'o e faia se galuega lelei mo Barbara. O le a lau mea e fai? **(Itulau 11)**

Tali: E le mafai ona e taliaina le fa'atonuina ole suiga ole fusiga mo Michael, mai lau supavaisa, aua e le o ia ole RN fa'atonuina.

Fesili i lau supavaisa e vala'au le RN fa'atonuina na te filifili pe talafeagai le fa'atonuina ma fa'ama'ea le gasologa e tusa ma mana'oga ole tulafono.

Taofi le faitauina ole Tusigalue iinei.

Matamata le vitio/DVD vaega **Tulafono ile Faatasiga a Foma'i Tausima'i & Lau Vaegafai ile Faatasiga.**

Lesona 2 – Tausi ma’i ma Vaega ole Tino

Va’aiga lautele

Tausia ole ma’i ma Vaega ole tino

Va’aiga
amata

Ile lesoni, ole a tatou va’ai toto’a i lau faia ma au ma’i. Ole a fa’amatala nisi o au ma’i ina ia maua ai lou iloa i ituaiga o tulaga e ono o’o iai.

Ole a e a’oa’oina e uiga ile vaega tele o lou tino, aafiaga o tausaga e tele, ma nisi o fa’ama’i masani. O lenei iloa ole a fesoasoani ia avea oe ma tausima’i fesoasoani sili ona lelei.

Afai e ma’ea lenei lesona ole a mafai ona e:

1. Fa’amatala vaega tetele e iva ole tino, ma fa’ailoa le fa’amoemoe o itutino tetele :

Fa’amoemoe
moeole
a’oa’oga

1. Cardiovascular (fatu ma ala toto)
2. Respiratory (mama)
3. Integumentary (pa’u)
4. Genitourinary (fatu ma’a ma totoga fanau)
5. Gastrointestinal (fa’amalu mea’ai)
6. Endocrine (Glands)
7. Nervous (faiai, tuasivi)
8. Musculoskeletal (ponaivi ma maso)
9. Sensory (mata ma taliga)

2. Fa’amatala aafiaga o tausaga i vaega ta’itasi ole tino

3. Lisi le lua pe sili atu fa’aletonu e maua ta’itasi.

Tala ole Ma'i

Fa'atomuaga

E leai se ma'i "tupito" aua o tagata ta'ito'atasi e iai mana'oga patino ma ala ole faiga o mea. O tagata e lua ma tulaga o lo'o fa'amatala atu i lalo atonu e tutusa ma se mea e feagai ma oe a'o fa'atinoina tiute fa'atonuina. Manatua, o vaega uma e tulaga ese.

Fa'ata'ita'iga 1: Ma'i ile Fale o Tagata matutua

E nofo Sarah Goldstein ile fale o tagata matutua ma isi tagata matutua e to'afa. Ua 80 tausaga ma e maua ile ma'i e afaina le mafaufau ma le tuasivi, fa'ama'i o mata, toto maualuga, ma'i fatu. Ua fa'atonuina le vai e tului ai mata o Ms. Goldstein. E mana'omia le tuluiina o ona mata ona ua vaivai ona lima ona ole ma'i mafaufau ma le tuasivi, ua faigata ai ona sa'o mea e faia I ona lima. E le mafai ona oomi le fagu mo le tuluiina o ona mata.

Ole RN fa'atonuina, Jane, ua maua le fa'atagaina tusia a Ms. Goldstein e mafai ai se sui mo le tiute. Ole a fa'auau Jane ile faia o isi tu'utu'uga mo se sui ole tiute. Ole a siaki mai oe e Jane fa'a-vaitaimi ina ia mautinoa ua sa'o lelei le gasologa ma ia tutusa tu'utu'uga ole fa'atonuina.

Ole le atoa le atina'e ole tino male mafaufau

E mafai fo'i ona e galue ma ma'i e le atoatoa le malosi. Ole **le atoatoa le malosi** e masani ona iai uiga e tolu:

1. Amata e le'i atoa tausaga e 18.
2. E mautinoa e fa'auau mo se taimi umi.
3. E i'u ina matua le atoatoa le malosi.

Fa'ata'ita'iga ole malosi le atoatoa e:

- Tuai le mafaufau
- Pe musele ole tino
- Ma'i lili
- Gugu-autism
- Downs Syndrome

E sili ile 200 mafua'aga ole le atoatoa ole malosi ma le mafaufau e aofia ai faaletonu sela tuufaasolo fa'afitauli a'o ma'itaga, leaga le si'osi'omaga i aso talavou, afaina le mafaufau.

Mafaufau Telegese—e fa'amatala e togi ole su'ega IQ (masani o togi e 69 pe laititi). E faigata ile tagata ona a'oa'oina. Na ole foma'i ole mafaufau laisene e filifli pe maua se tagata ile telegese le mafaufau.

Cerebral Palsy—aafia ai le mafaia e le tagata ona fa'atonu gaioiga ona o maso malo, muscle rigidity, spasticity, or ma'i tete. Cerebral palsy e mafua mai manu'a ole faiai. Ole foma'i e fa'ailoa mai pe maua ile cerebral palsy.

Ole tagata e iai le cerebral palsy e ono lelei pe sili atu lona atamai.

Ma'i lili—ole le atoa o neuroni ile faiai e mafua ai le ma'i lili. E masani ona taofi e vaila'au. Ole foma'i na te fa'ailoa pe maua ile ma'i lili.

Tetea-Autism—aafia ai le faigata ona feso'ota'i, faigata i tulaga masani, faigata gaioiga ole olaga i aso faiso'o. Ole foma'i mafaufau po'o le foma'i saikolosi e faia le fa'ai'uga ole autism.

Vaivai le Tino male Mafaufau-Down's Syndrome—ole tulaga e fanau mai ma le tagata e mafua mai le afaina ole tasi o kolosome. Down's Syndrome e masani ona aafia ai e leaga le mafaufau, mata puiti, lautele pu'upu'u le ulu, lautele lima ma tama'ilima pupu'u.

Ole auivi ole ma'i e maua ile le atoatoa le tino ma le mafaufau e maua tiute tausima'i fa'atonuina.

Belinda Greer e 38 tausaga ma e maua ile ma'i lili, telegese le mafaufau, ma le fa'ama'i susu. E inu anavaila'au mole ma'i lili, ae oso pea lava lona ma'i lili. Na te maua le tautua fa'amalosi ile 24-itula ile fale nonofo ai ma le isi fafine.

E mafai e Ms. Greer ona inu fuala'au, ae mana'omia se tasi e tuluiina ona taliga ona e tete ona lima, ma fa'amautinoa o sa'o le malos ole tului. O le tului ua fa'atonuina mo le ave'esea o taetuli i taliga.

Ua malie Ms. Greer ia avea lea tiute e faia e se tausima'i fesoasoani. O tagata faigaluega ile fale ua a'oa'oina ma ua fa'atagaina e tului taliga mo Ms. Greer.

Vaega Tetele ole Tino

Faatomuaga

Atonu e fetaia'i lau ma'i ma lu'itau ese'ese e mafua mai fa'ama'i, suiga o tausaga, po'o se fa'alavelave ua mafua ai se le atoatoa.

O lenei va'ai lautele i vaega ole tino ole a maua ai se fesoasoani e te fa'aaogaina ile tu'uina atu o vaila'au po'o le fa'atinoina o togafitiga.

Ile fa'ai'uga o lenei lesoni ole Ata Aofa'i e mafai ona e toe va'ai iai e fa'afou ai lou iloa.

Tatou fa'amatala vaega tetele iva ole tino.

Lisi o Vaega ole Tino

Cardiovascular	fatu, ala toto ma toto
Respiratory	isu, fa'ai (pharynx), pusaleo (larynx), alaea (trachea), alasavili, ma mama
Integumentary	ole fa'aofuina natura ole tino-pa'u ma totoga e aofia ai, laulu, ma atigilima.
GenitoUrinary	totoga feagai ma le faia ma fa'aalu i fafo le suapi-fatuga'o, iureta, tagamimi, iuretara ma totoga fanau
Gastrointestinal	vaega fa.amalu mea'ai – smanava, ga'au laititi, ga'au lapo'a, ake, fatuma'a, au.
Endocrine	totoga e ave homone ile alatoto
Nervous	faiai, tuasivi, and neura
Musculoskeletal	ponaivi ma maso
Sensory	mata, taliga, isu, laulaufaiva, ma vaega pa'i

Mo vaega ta'itasi ole tino, tatou talanoa mea nei:

- Vaega tetele ole tino ma latou galuega
- Suiga masani o tausaga
- Fa'aletonu masani

Va'ai lautele i vaega

O nei fa'amatalaga e aotele ile Ata Aofa'iga ile uma ole lesoni..

Vaega ole Fatu ma alatoto

Ole vaega ole fatu e aofia ai le fatu, alatoto ma le toto. Ole fa'amoemoe taua o lenei vaega ole ave ole toto ina ia tiliva le okesene ma aveese le kaponi okisaite mai vaega ese'ese ole tino.

Ole fatu ole okeni e aumaia le malosi tele e pamu ai le toto ile tino atoa.

Ole fatu ole maso e avanoa totonu fa'atasi ma potu e fa (po'o pakete) iai ma ala toto tetele e o i totonu ma fafo o potu.

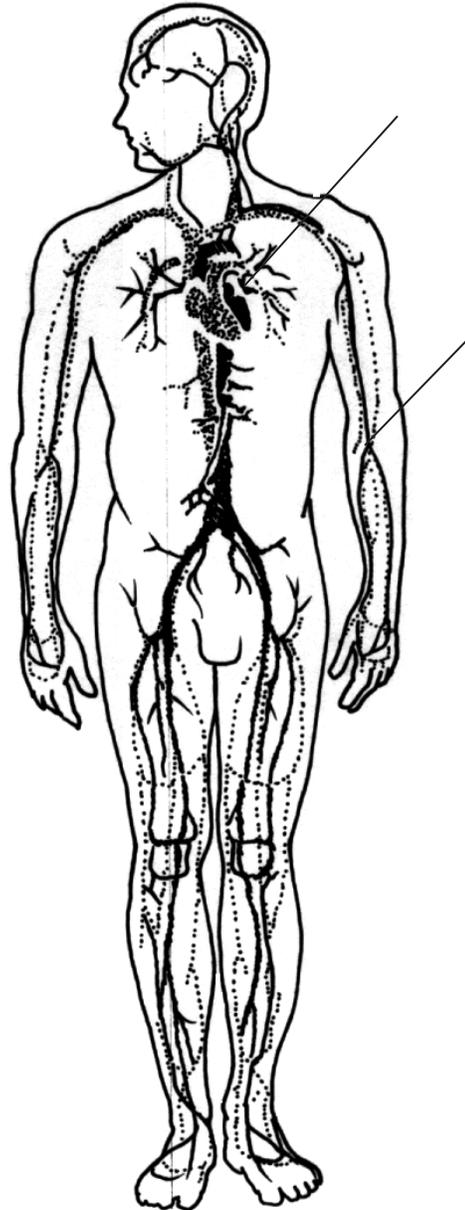
O alatoto ole feso'ota'iga o alatoto e ese'ese le lapopo'a e iai i vaega uma ole tino.

O ateri e ave le toto, tamaoaiga ile okesene, mai le fatu i sela ole tino. Kapilari o alatoto pito laiti e feso'ota'i ai ateri ma veni. O veni e ave le toto o ia le kaponi okisaite ile fatu.

Ole toto e tauaveina le okesene, kaponi okisaite, nutureni, anitaipoti ma otaota i sela.

Vaega tele ma tiute

Keyword

Ala
Toto

Afai ua tatou matutua, o ala toto ua ave esea nisi o fegauia'iga. E va'aia suiga i ala toto nini'i ona ua tausaga ua mafua ai ona tuai le fetufa'iga a le toto ma sela. Ua le atoatoa le pamu ole fatu. E mafua ai ona tulei atu le toto ile fatu i manavanava ta'itasi ole fatu.

Suiga masani ona o tausaga

Fa'ama'i Masani

E ono fa'ama'i tetele e tatau ona e malamalama ai. Afai e maua lau ma'i i se tasi o ia fa'ama'i, talanoa uiga, fuafuaga o togafitiga, ma ou tiute patino ma le pule galuega/fa'atonu ma le RN fa'atonuina.

Fa'ama'i	Uiga
1. Toto Maualuga Hypertension (High blood pressure)	Malosi le tafe ole toto i puipui o alatoto ole fatu
Toto Maualalo Hypotension (Low blood pressure)	Vaivai le tafe ole toto ma ua le lava ai le okesene mole tino.
2. Poloka le fatu-Congestive Heart Failure (CHF)	E le malosi lelei le fatu e pamu le toto ile tino atoa. E vaivai le pamu ole fatu avea ma ala ole faulai ole toto i alatoto ma vaega ole tino.
3. Fatu oso-Heart Attack Myocardial Infarct or MI)	O se alatoto totonu o maso ole fatu ua puni pe poloka avea ma ala ole leaga o maso ole fatu ua le lava le okesene.
4. Osofa'i le fai'ai-stroke or Cerebral Vascular Accident (CVA)	Ua pa po'o poloka se alatoto ile faiai, avea ma ala ua le alu se toto ile faiai.
6. Vaivai le Fatu-Heart Arrhythmia	Tatā ole fatu (pulse) ua le pei ole tatā e masani ai.

Vaega Respiratory

Ole *respiratory system* ole fa’aputuga o totoga e gafa ma le aveina ole okesene mai le ea ile toto ma ave’ese le kaponi taiokisai mai le toto.

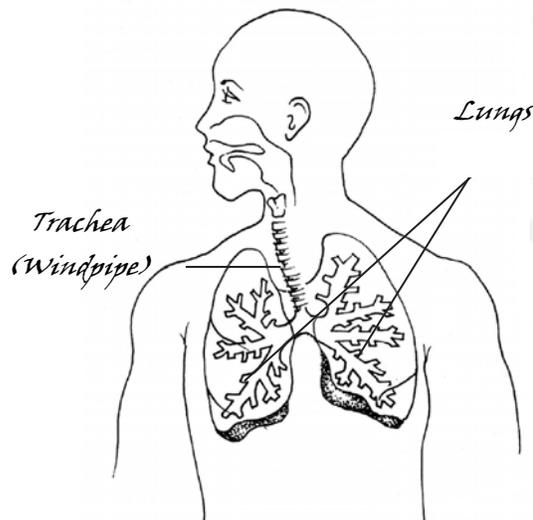
Ole vaega ole respiratory e aofai ai le isu, fa’ai (pharynx), pusa leo (larynx), ala ea (trachea), ala savili, ma mama.

E manava le ea fou i totonu ole tino ma ave i mama. Ole okesene mai le ea e ave i vaega uma ole tino e le cardiovascular system.

A’o tiliva le okesene i sela ole tino, o kasa otaota e piki ma ave i mama ma manava i fafo mai le tino. Lona uiga e manava i totonu le okesene ae manava i fafo le kaponi taiokisai.

Keyword

Itutino taua ma mea e faia

Ua tatou matutua, ua le mafai e mama on tali suiga. Ona o ia suiga, ua fa’aitiitia le avanoa manava. Ole tagata ua matua e le loloto le manava pei ole laititi.

Suiga masani ona o tausaga

E tatau ona e iloa fa’ama’i e fa ole vaega ole respiratory. Afai e maua lau ma’i i se tasi o nei fa’ama’i, talanoa fa’ailo ole fa’ama’i, fuafuaga o togafitiga, ma ou matafaioi ma le RN fa’atonuina.

Fa’ama’i Masani

Fa’ama’i	Fa’amalamalamaga
1. Inifeti ole Upper Respiratory Infections (URI)	URI e aofia ai le fulu masani, fa’afitauli ile manava, tale so’o, fa’ai tiga, isu tafe, ma le fa’ai. A le o se siama po’o siama nini’i e mafua ai.
2. Niumonia-Pneumonia	Fulafula mama e mafua i siama, siama nini’i, po’o fungi. O fa’ailoga e iai le fiva, ma’alili ma le tale.
3. Chronic Obstructive Pulmonary Disease (COPD)	O se tulaga aga’i luma ma faigata ona suia aua e faigata le manava i totonu ma fafo ona o se fa’afitauli i mama ma ala manava. Chronic Bronchitis ma Pulmonary Emphysema o fa’ata’ita’iga ole COPD. Ole mafua’aga ta’atele ole ulaula tapa’a.
4. Sela-Asthma	Ole fa’ama’i umi ona ole tali a le mama i mea ile si’osi’omaga e pei ole pefu, limu, poleni, kasa, o isi taimi o mea ‘ai. E masani ona oso le sela-“asthma attacks” e faigata ona manava ma i’i le manava.

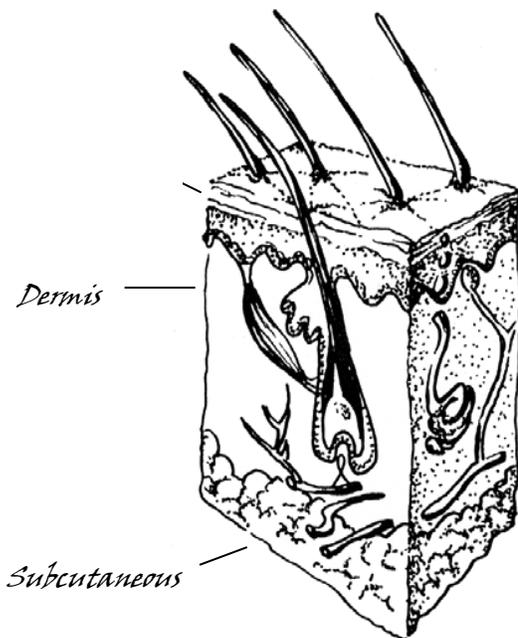

Vaega ole Integumentary

Itutino Taua ma
mea e faia

Vaega felavasa'i ole pa'u

Ole pa'u e aofia ai vaega taua e tolu: ole epitemisi, ole temisi, ma le subcutaneous layer.

Ole **epitemisi** ole leia i fafo, faia i sela malosi, mafola e masani ona tipi ma toe suia. Ole leia lenei e puipuia mai bacteria ma le ausa alu i fafo (taofi le vai ina ia 'aua ne'i mago tisiu.) Afai e gau le leia lea, e osofa'ia e bacteria tisiu loloto.

Ole **temisi** e i lalo ole leia epitemisi. E faia i tisiu feso'ota'i ma tama'i alatoto ma uaua. E iai fo'i isi vaega (structure) o faia ai:

- Laulu folikolo-hair follicles, e tutupu ai tama'i laulu e kava ai le ola o tatou tino.
- Totoga suau'u-Sebaceous glands (oil glands) e fa'asuau'u laulu.
- Totoga afu-sweat glands fesoasoani e fa'asoa le vevela ole tino.
- Talia lagona-sense receptors e ave le feau ile faiai pe afai e tiga, omia, vevela, malulu, pe tago.

Ole vaega ole **subcutaneous** ole tu'u fa'atasia o fibrous ma fatty connective tissues. Ole fibrous tissue e feso'ota'i ai le leia aluga ole pa'u ma maso ole tino. Ole fatty tissue he taofia le vevela ole tino, ole fa'amafanafana ile malulu, o se fa'aopoopo malosi.

Suiga masani
ona o
tausaga

Ole epitemisi ua manifi, sesega ma vavala ina ua tatou matutua. Ua fa'aitiitia le sapalai ole toto i tisiu ole temisi ma le sapakutanesi-subcutaneous.

Ole aofa'i ole ga'o ole sapakutanesi ua fa'aitiitia, aemaise i lima ma vae, ma ua pae'ee. Ole pa'u ua gaugau, laina, ma manumi, ma ua le lava le malosi e taofia ai le vevela ole tino.

Atigilima ua fa'asolo leai se lanu, ma'aleale, malo ma mafiafia. Ole tele o suiga o atigilima ona ole fa'aitiitia ole sapalai ile nofoaga o atigilima.

Fa'amama le pa'u ma ia mago (ae le ole matua mago) e fesoasoani ia soifua maloloina.

Tausia ole pa'u

E tatau ona va'ai so'o le pa'u o lau ma'i. Va'ai mo vaega e tumau le mumu pe'a uma ona liliu le itu sa tatao ma leai se mamafa.

E tatau ona fufulu le pa'u pe a palapala. Afai e ta'ele, fa'aete'ete 'aua ne'i maosiosia ma 'aua ne'i mago tele le pa'u. Fa'aaoga vai mafanafana, ae le vevela tele, ma le fasimoli. Ina ia 'aua ne'i mago le pa'u, fa'aaoga kulimi ma fagu'u, alo 'ese ma ea malulu pe mago.

Afai o lau ma'i e liki le tagamimi, fa'aaoga ie po'o napetini e mitiina le suapi ma 'aua ne'i susu le pa'u. E mafai ona fa'aaoga le kulimi pe se fagu'u mo le pa'u.

Ole isi ala taua e puipuia ai le pa'u o lau ma'i, ole fesoasoani e sui so'o le itu e taoto ai. Afai e mafai lava e lau ma'i ona si'i lona tino, e tatau ona gaii ile ta'i 15 minute.

**Puipuia le
pa'u mai
manu'a**

Afai e te fesoasoani i lau ma'i e sui le itu e taoto ai, **si'i i luga** ae le ole toso ina ia 'aua ne'i afaina lona pa'u.

'Aua ne'i fofo le pa'u i luga o vaega o ponaivi ole tino. 'Aua le fa'aaogaina aluga foliga i tonati (lapotopoto) ona e mafua ai le afaina o vaega ma'ale'ale ole pa'u.

O mea'ai paleni e maualuga porotini, kalori ma suavai e taua e maua ai le pa'u maloloina atoa ma le fa'ape ai manu'a.

Fautuaga Mea'ai

Afai ole ma'i e le mafai ona 'ai mea'ai paleni, e mana'omia fa'aopoopoga o mea taumafa paleni. Talanoa i mea tausami a lau ma'i ma le RN fa'atunuina mo fautuaga patino.

Fa'ama'i Masani

E tatau ona e iloa fa'aletonu e valu ole pa'u. Afai e maua lau ma'i ise tasi o fa'aletonu, talanoa i fa'aילו, fuafuaga mo togafitiga, ma ou matafaioi patino ma le pule/fa'atonu ma le RN fa'atonuina.

Fa'ama'i	Fa'amalamalama
<p>1. Papala ile tatao umi-Pressure Ulcers (Decubitus Ulcer, or Bed Sore)</p>	<p>Vaega ole pa'u ua leai se toto e alu iai ona ole tatao pea mafua ai le leaga o tisiu. E mafai ona taofia asa ole pa'u.</p>
<p>2. Papala le tino; Sitasitasis/Venous Ulcers</p>	<p>Ole nofoaga o sau ai le leaga, ona ole toto i alatoto ua le pamuina vave ile fatu. Ole pa'u fa'ata'amilo ile asa ua suia le lanu 'ena'ena. E tupu tele ile pito i lalo o vae ma alofivae.</p>
<p>3. Papala vae-Arterial Ulcers Diabetic Ulcers</p>	<p>Vaega fa'alapotopoto i alofivae ma lalo o vae afua ile leai se toto e alu i vae.</p>
<p>4. Papala le tino ma Inifeti-Rashes and Infections</p>	<p>Lafa o area mumu, patupatu ile pa'u e masani ona mageso. Inifeti ole pa'u e mafua ile masae ole pa'u pei se maosia ua nofo ai.</p>
<p>5. Mu-Burns</p>	<p>Fa'aleagaina le pa'u mafua ile afi, la, kemiko, mea vevela po'o vaivela, po'o eletise. Mu e fa'atulaga fa'atatau ile loloto ole leaga ole pa'u.</p> <p>1st degree mu, mumu le pa'u masalo e fulafula ma vaivai.</p> <p>2nd degree mu umasani e iai papala, mumu loloto, tiga ma fulafula.</p> <p>3rd degree mu ole matua leaga ma aofia ai leia uma ole pa'u.</p>
<p>6. Kanesa ole pa'u-skin Cancer/Lesions</p>	<p>O se mea le masani ua ola ile pa'u. Ole tele e laiti, patu po'o papala e toto, pa'upa'ua, ae le mafai ona pe. Ole tele e le pipisi ae mafai ona togafitia. Ole melanoma ole kanesa ole pa'u e mata'utia. Melanoma e leai se tino, e mafai ona fa'amatalaina ole "ila ese"- "strange mole" po'o le ila e suia.</p>
<p>7. Tipiga ua toe matala-Dehisced Wounds</p>	<p>Tipiga mai taotoga ua le pe le manu'a ma ua toe matala. E mana'omia le pe lemu mai totonu i fafo.</p>
<p>8. Fisitula-Fistulas</p>	<p>So'o se ala e feso'ota'i itutino ae le masani ai ona feso'ota'i. Nisi taimi e sau ai le vai leaga pei o otaota ole tino po'o isi suavai ole tino.</p>

O nei fa'amatalaga e maua ai sou malamalamaga ile asa ole pa'u (pala moega) ma manu'a e mafai ona e va'aia. Afai e iai nisi au fesili e uiga i nei fa'amatalaga, talanoa ma le RN fa'atunuina.

Fa'amatalaga fa'aopo'opo

Ole asa omia ole vaega ole pa'u ua leai se toto o alu iai ma mafua ai le fa'aleagaina ole pa'u. E vaivai le pa'u pe afai e:

Papala ile tataoumi (Papala moega)

- Tele ina susū (moisture) le pa'u
- Mago ma ta'ei
- Afaina ona ole suavai leaga (miaga) po'o feau mamao
- Fete'ena'i po'o le tipi (tu'ufa'atasi le omia ma le fete'ena'i)

Afai sa maua lau ma'i ile asa omia muamua, e tele le avanoa e tutupu ai nisi asa.

Nofoaga e ono afaina

Ole asa omia e tupu ile mea e oomi ai e le ponaivi pa'u, ma tulei ai aga'i i fafo. Atonu ole vaega ponaivi e oomi i isi vaega ole tino, o se fa'amalu, po'o se nofoa. Mo ma'i e tatau ona taoto ile moega, ole tele o asa omia e tupu ile:

- Pito i lalo ole tua (ivifoe)
 - Ole ivifoe
 - Ole mulivae
-

Ma'i e ono afaina

Mo ma'i i nofoa fa'ata'avale, ole vaega tonu e tupu ai le pressure ulcer e fa'alagolago ile tulaga e nofo ai. E mafai ona tupu i tulivae, tapuvae, tau'au, tulilima, muliulu, ma le tuasivi.

Ma'i i moega, e le mafai ona gaioui, e mafai ona maua le asa omia pe 1 - 2 itula. Ma'i e nofoa i nofoa, e le mafai ona gaioui, e mafai ona maua le asa omia i se taimi vave ona ole omia ole pa'u. Ole sui so'o o tulaga e fesoasoani e foia asa omia.

Uaua ole pa'u e "talanoa" ile pa'u ile tino e soso atu ia leai se omia ile pa'u. O ma'i faifai pea, pei ole suka, e faigata ile tagata ona lagona le omia.

**Mo ma'i
taofia i
moega**

Afai o lau ma'i ua nofotumau ile moega, o se fa'amalu fa'apitoa e iai ni momi, ea po'o le vai e fesoasoani ia 'aua ne'i maua ile asa ole pa'u.

E tatau ona fa'amauauga le ulu ole moega, mo se taimi itiiti. Fa'aaoga aluga e tu'u ile va o tulivae ma tapuvae ina ia 'au ne'i pipi'i.

'Aua ne'i ta'atia le ma'i i luga o lona ivifoe pe afai e taoto i lona itu. O se ta'atiaga e fa'asoa le mamafa e tatau ona filifilia. Tu'u aluga ile patua ole tagata e mafai ona fesoasoani mo ia.

Afai e le mafai e le ma'i ona gaioi, fa'aaoga aluga e tu'u i lalo o vae mai le akevae ile tapuvae. 'Aua ne'i tu'u aluga i tua ole tulivae.

**Mo ma'i
taofia ile
nofoa**

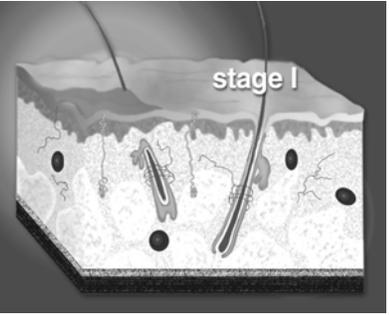
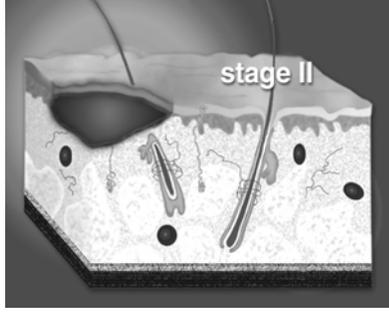
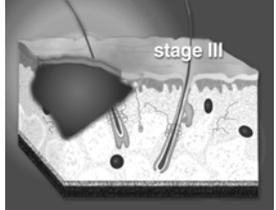
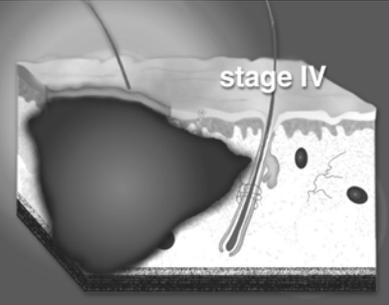
Afai o lau ma'i e nofo ile nofoa po'o le nofoa fa'ata'avale, fa'aaoga le momi po'o fa'amalu ea e fesoasoani e fa'aitiitia ai le mamafa.

'Aua le fa'aogaina aluga foliga i konati leaga e fa'aitiitia ai le tafe ole toto ma maua ai le fula, e fa'ateleina ai le maua ile fula.

'Aua ne'i nofoa'i lau ma'i e aunoa ma se gaioi. E tusa lava pe na o sina fa'agaioi e fesoasoani ina ia 'aua ne'i maua ile fula.

Ole leaga tele ole pa'u e fa'amatalaina i la'asaga. Ole ata i lalo e fa'amatalaina ai la'asaga e fa ole papala ile tatao umi e pei ona fa'amatalaina e le National Pressure Ulcer Advisory Panel (NPUAP).

Mafo'e le pa'u

La'asaga	Fa'amatalaga
 <p>stage I</p>	<p>Fa'amatalaga</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mumu manumi le pa'u; 15-30 minute pe sili atu. • Mumu ma vevela ile ogatotonu. • Mafai ona taofi le leaga ile ave'esea le omia. <p>Togafitiga</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ave'ese le omia sui le tulaga o taoto ai. 'Aua le miliina aemaise luga ole ponaivi. • Fa'aaoga se aluga, 'ie mamoe, po'o se momi e fa'amauuluga ai le omia.
 <p>stage II</p>	<p>Fa'amatalaga</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mafo'e se vaega ole pa'u mafiafia. • Pei se mafo'e/maosia, pe se fula e pu le ogatotonu. <p>Togafitiga</p> <ul style="list-style-type: none"> • A tupu le la'asaga lea, ta'u i se tasi po'o tagata uma nei: aiga, RN fa'atonuina, po'o supavaisa mo se fesoasoani mo togafitia le asa. • Togafitiga e tatau ona fa'atonuina e le RN. • E tatau ona fufulu le man'ua a'o le'i fusia. Mulimuli i fa'atonuga masani mo le fufuluina ole manu'a pei ona fa'atonuina e le RN fa'atonuina.
 <p>stage III</p>	<p>Fa'amatalaga</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mafo'e atoa le pa'u mafiafia. • Fa'aleagaina uma vaega ole pa'u. • E iai pa'upa'u . <p>Togafitiga</p> <ul style="list-style-type: none"> • Togafitiga e tatau ona fa'atonuina e le RN. • Mulimuli fa'atonuga tutusa ile La'asaga 2.
 <p>stage IV</p>	<p>Fa'amatalaga</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mafo'e atoa le pa'u mafiafia tele se mea ua fa'aleagaina • Pe tisiu (necrotic), pe leaga maso, ponaivi, po'o se isi vaega ole tino (fa'ata'ita'iga, so'oga o ponaivi). <p>Togafitiga</p> <ul style="list-style-type: none"> • Togafitiga e tatau ona fa'atonuina e le RN. • Mulimuli fa'atonuga tutusa ma le La'asaga 2.

Fa'amalologa ole manu'a

E tolu vaega taua ole fa'amalologa:

1. **Fulafula.** Tali le tino ile fa'ateleina ole alu ole toto(mumu) ma auina atu ituaiga sela fa'apitoa e puipui ai le tino.
2. **Fa'amalologa.** Tissue fou ua ola e sui ai tissue ua leaga.
3. **Toe ola le pa'u.** Ua toe ola le pa'u e pupuni ai le manu'a.

E tatau ona susu le manu'a ae mago le pa'u autafa ole manu'a.

Nisi taimi, e ave'esea e le fusiga tissue mamate. Afai e mana'omia le ave'esea o nisi tissue mamate, e tatau ona fa'atino e le foma'i.

Fufuluina Man'ua

Fufuluina ole manu'a o lona uiga ole ave'esea uma o sela mamate ma le vai leaga, atoa ma ni fusiga o lo'o iai i luga ole manu'a.

Teparaitiga-Debriding ole ave'esea o nekoroti (mate) atoa ,ma le ave'eseina o tissue lelei mai le manu'a. **E le se matafaioi a le tausima'i fesoasoani le ave'esea o sela mamate mai le manu'a.**

Vaega Genito-Urinary System

Ole *vaega genito-urinary system* e aofia ai:

- Lua *fatuga'o* faia le miaga ala ile fa'amama ole toto
- Lua *iurita*, fa'aga'au e alu ai le suapi mai fatuga'o ile tagamimi
- Ole *taga mimi*, taofia le suapi se'ia fa'aalu i fafo
- Ole *iuritara*, fa'aga'au e ave ai le miaga mai le tagamimi i fafo ole tino
- Totoga fanau ole tane ma le fafine.

O lenei vaega e fa fa'amoemoe taua:

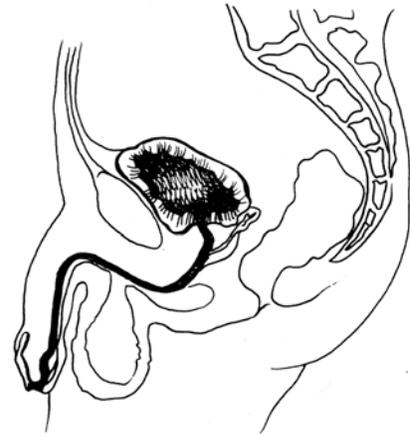
1. Fa'amama le toto mai otaota (o fatuga'o e fa'agaioia le tele o vaila'au)
2. Fa'asoa le aofa'iga ole vai e alu ile tino
3. Fa'asoa paleni o asiti ma minerale ile tino
4. Fa'afanau-reproduction

“Genito” e fa'asino i totoga fanau ma “urinary” e fa'asino i totoga e faia ma ave'esea miaga.

Itutino taua ole
vaega ma mea
e faia

Keyword

Tamaloa

Fafine

Suiga masani ona o tausaga

Ua tele tausaga, o suiga nei e tupu ile vaega ole genitourinary:

- Ua suia le tino o fatuga'o, ua tu'u itiitia le aoga o fa'amama
- Tu'u itiitia le toto e alu fatuga'o
- Tau leai ni maso ile tagamimi
- Laititi suapi e mafai ona taofia e le tagamimi
- O isi tagata e faigata ona matua sasa'a le tagamimi
- Tamaloloa e fa'aateleina prostate glands, faigata ai ona matua sasa'a tagamimi pe amata ona pi
- Mana'omia e fatuga'o se taimi umi e fa'agaioi ai vaila'au

O suiga uma e ese'ese i tagata ta'ito'atasi.

Fa'ama'i masani

E tatau ona e iloa fa'aletonu e tolu ole urinary. Afai e maua lau ma'i i se tasi o fa'ama'i, talanoa fa'aילו, fuafuaga mo togafitiga, ma ou matafaioi patino ma le pule/fa'atonu ma le RN fa'atonuina.

Fa'ama'i	Fa'amalamalamaga
1. Inifeti le taga miaga- urinary Tract Infection (UTI)	Ua inifeti se tasi pe sili atu vaega o taga suapi. E tupu tele i fafine nai lo tamaloloa ma e leai ni fa'aילו.
2. Liki suapi-urinary Incontinence	Le mafai ona pulea le alu o miaga.
3. Fefete le fuapolo - Enlarged Prostate	O totoga fanau i tamaloloa, e i lalo ole tagamimi ma luga ole poti, e mafai ona fefete. Afai e tupu e mafai ona taofia le alu o suapi. Avea lena ma faigata i tamaloloa ona amata ona pi ma sasa'a uma o latou tagamimi.

Ole **gastrointestinal system** (po'o le GI tract) e aofia ai le **manava** ma le **ga'au**, ae fesoasoani iai isi totoga. E fa'amalu mea 'ai ina ia mafai e isi sela ole tino ona fa'aaoga. O vaega o mea 'ai e le mafai ona fa'amalu e alu i fafo o otaota.

Itutino taua
ole vaega ma
mea e faia

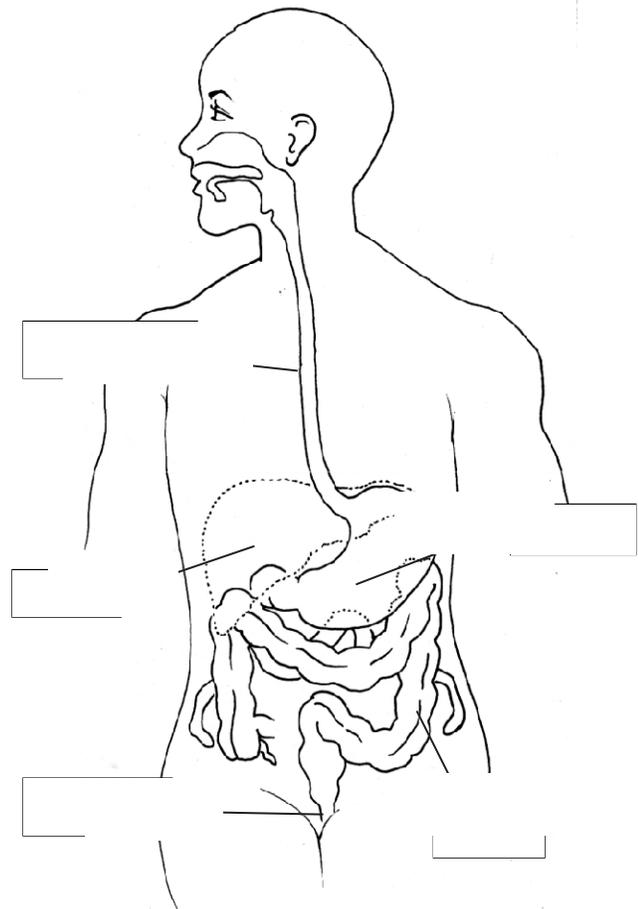
Ole fa'amaluina e amata ile taimi e tu'u ai mea 'ai ile **gutu**. E lamu mea 'ai i totonu ole gutu e **nifo** ma le **laulaufaiva** fa'anini'i ia faigofie ona folo. E alu i lalo ile ala 'ai-**esophagus** aga'i ile puta. O enisaimi-enzymes ma faua e amata fa'amalu mea 'ai i se tulaga e mafai ai ona fa'aoga e vaega uma ole tino.

Ole puta e taofia mea 'ai ma mixes ma isi enisaimi e fa'amalu fa'avaivai ia mafai ona absorbed. Ona, alu lea o mea 'ai mai le puta i tama'i ga'au- **small intestine**.

O enesaima o ga'au ma le ate e vaevaeina atili mea'ai. Ole ate e maua ai le bile, e mana'omia mo le fa'amaluina o ga'o. Ole bile e teu ile fatuma'a-**tagamimi**. E alu atu le bile i tama'i ga'au, fa'amalu ma apo ga'o. Ole tama'i ga'au pe 19-20 futu le umi. E aumai e le **atepili** sua fa'amalu ai mea'ai i totonu o tama'i ga'au.

Ole sua fa'amalu mea 'ai e galue ile fa'amaluina o mea 'ai i nuturieni-nutrients e mimiti mai le pa o tama'i ga'au. Mea 'ai e le mafai ona mimiti e tumau tama'i ga'au, ma alu ile ga'au lapo'a-**large intestine** o se mea'ai vaivai.

Ole ga'au lapo'a- po'o pito ga'au-**colon**, pe 5 futu le umi. Ile ga'au lapo'a, ole tele o suavai ile tulaga fa'asuavaia e toe mimiti ile tino. **Peristalsis** (ga'au minoi gauigau) ave mea malo (feau mamao) ile pito lalo ole pito ga'au. Afai e tele feau mamao e aoina, ona fa'aalu lea i fafo ile muli ma le kesi e tupu ile ga'au. Ole feau mamao lena.

**Suiga masani
ona o
tausaga**

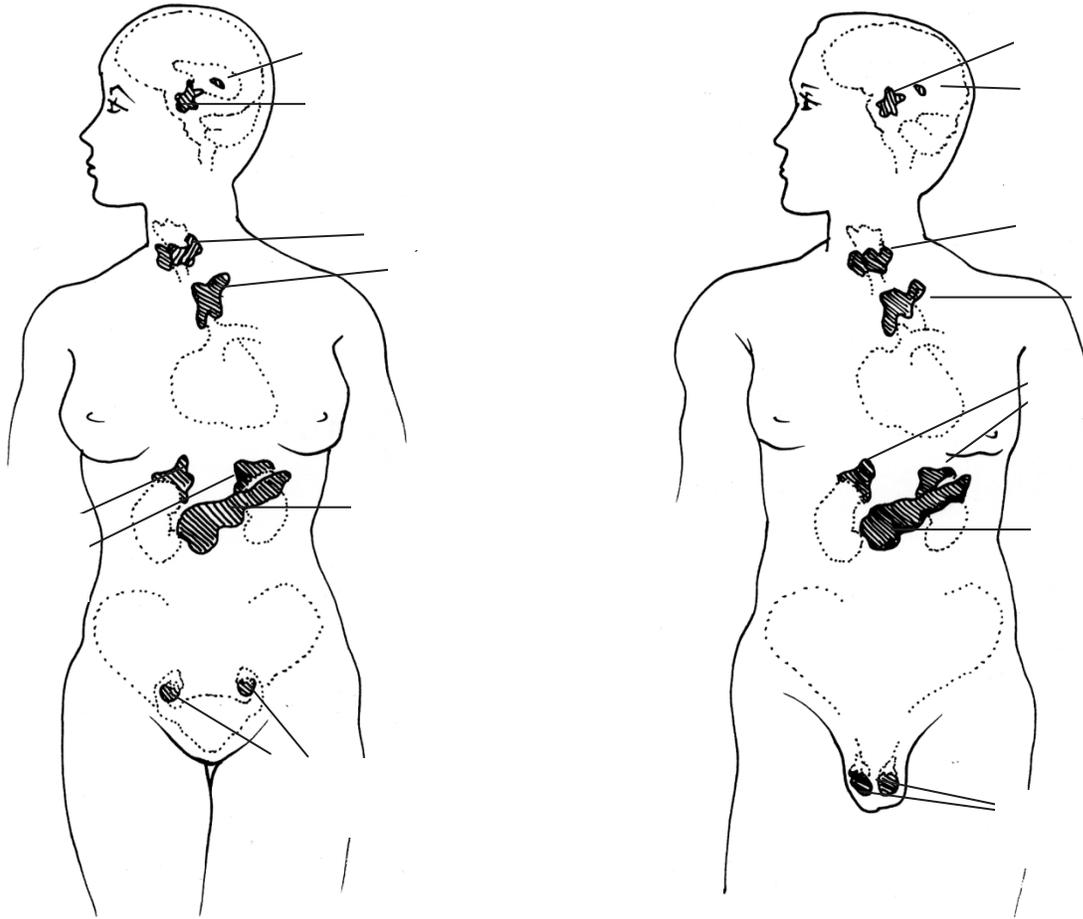
Ua sui tausaga, e iai suiga i totonu ole vaega fa'amalu mea 'ai. E ese suiga i tagata ta'itasi, ma e aofia ai:

- Fa'aitiitia le numera o tofo
- Fa'aitiitia le mafai ona lamu(ona ua leaga pe leai ni nifo)
- Fa'aitiitia le aofai o enisaimi fa'amalu mea 'ai
- Fa'aitiitia maso mo le faia o feau mamao (maso ile maliuga mo le fa'aaluina o feau mamao ma le ea)
- Fa'aitiitia peristalsis (maso ile ga'au e fa'aalu ai mea 'ai)
- Fa'aitiitia le mimitiina o niutereni
- Fa'ateleina asita ile manava

**Fa'ama'i
Masani**

E tatau ona e iloa fa'aletonu nei. Talanoa fa'aילו, fuafuaga o togafitiga, ma ou matafai oi patino malou pule/fa'atonu ma le RN fa'atonuina.

Fa'ama'i	Fa'amalamalamaga
<i>Manava mamau</i>	Le mafai ona fai feau mamao masani. Malo ma mago feau mamao
<p><i>Fa'aputuga Feaumamao</i></p> 	<p>Feau mamao taofi umi fa'aputu ile pito ga'au. Ole mafua'aga ole fa'aputu umi o feau mamao ole:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Manava mamau ua le alu • Tele vai ole tino ua alu-dehydration • Fa'aumiumi malologa ile moega • Vaila'au e afaina ile manava mamau • Leaga mea 'ai a le ma'i.
<i>Hemoroii</i>	<p>O alatoto ile maliuga. E mafai ona i fafo po'o totonu. E mafua hemoroii ona o:</p> <ul style="list-style-type: none"> • O'ono e fia fai se feau mamao • Manava mamau • Nofo i se taimi umi • Taimi fanau pepe
<i>Papala le puta Gastrointestinal Ulcer</i>	Ole asa ole manava ole tiga po'o ua fa'aletonu se vaega ole GI tract.
<i>Pitoga'au-Colitis (Irritable Bowel)</i>	Pito ga'au e faigofie ona afaina ma mafua ai le manava tata-diarrhea.
<i>Leai se vai ile tino- Dehydration</i>	Dehydration ole tele le vai ua alu mai le tino, pe ua le lava le vai ave i totonu ole tino.
<i>GERD (Gastro- Esophageal Reflux)</i>	To'omaunu-"heartburn" mafua i mea 'ai fa'amaluina/ acid ua toe fo'i ile ala'ai-esophagus.

Ole **endocrine system** e faia i totoga e aveina **homone** i totonu o alatoto. Homone o kemiko e fa'asoaina ma taofia galuega a le tino ma le tuputpu. O homone ta'itasi e aveina le feau fa'ata'amilo ile tino. O se faiga lavelave ile fetalia'i e taofia le tu'uina atu o homone. I tagata soifua maloloina, o homone patino e faia pe a mana'omia.

Nisi o endocrine glands o pituitary, thyroid and parathyroid, adrenals, pancreas, ovaries, and testes.

O suiga i totonu ole endocrine system e ese'ese i tagata. Fa'aitiitia le faia o homone. Fa'ata'ita'iga masani ole fa'aitiitia ole faia o homone o tamaloa ma fafine ile ogatotonu ole olaga(menopause i fafine).

**Itutino taua
ole vaega ma
mea e faia**

Keyword

**Suiga masani
ona o tausaga**

Fa'ama'i masani

E tatau ona e iloa e lua fa'aletonu taua. Afai e maua lau ma'i i se tasi o fa'ama'i talanoa i lou pule, fa'atonu ma le RN fa'atonuina i fa'aילו, fuafuaga ole togafitiga, ou matafaioi patino.

Fa'ama'i	Fa'amalamalama
1. Ma'isuka- Diabetes Mellitus	E leai pe le lava homone ole <i>inuilini</i> e faia e le au. A aunoa ma le inuilini, e le mafai ona fa'aaogalelei e le tino le suka e fa'aalu ai sela ole tinoi. Ole i'uga ole suka (glucose) e nofo ile alatoto ma fa'aalu i fafo ile suapi.
2. Hypothyroidism (Low Thyroid)	Totoga ole tairoi (thyroid) e le lava homone tairoi e faia. Ole tulaga masani i tagata matutua ma e faigofie ona togafitia i tairoi sinifeti-synthetic thyroid

Ma'isuka- fa'amatalaga fa'aopopo

Ole taiapeti(ma'i suka) o se fa'afitauli ogaoga tau soifua maloloina ma e mafai ona mafua ai nisi fa'afitauli pe afai e le lelei togafitia. O nisi o fa'afitauli soifua maloloina e aofia ai:

- Toto maualuga
- Ma'i fatu oso
- Pe le itu-Stroke
- Fa'afitauli o mata e o'o ina tauaso
- Fa'ama'i fatuga'o pe leaga
- Leaga le sosolo ole toto ma le fa'amaloloina
- Tiga
- Fa'afitauli o nifo
- Oso so'o fulafula
- Leai se fa'alogona ma vaivai maso, aemaise i vae, alofivae ma lima.

Leai se fa'alogona ma le fa'aitiitia le mafai e tete'e ai fulafula, ole mafua'aga tele lena ole mumutu o tama'ivae, alofivae ma vae.

Ma'isuka Ituaiga I

Ituaiga I e masani ona ta'ua ole ma'isuka laititi ona e masani ona amata ile laititi. E le mafai e le tino ona fausia ia lava inisulini. Ole ma'i e maua ile Ituaiga Ma'isuka I e mana'omia le inisulini e ala ile tui .

Ole mafua'aga ole Ituaiga I e le ma iloaina ae ona aofia ai gafa, popole, manu'a po'o ma'i.

Ole ituaiga e lua ole Diabetes Mellitus ole Ituaiga II, we masani ona tupu i tagata ua ova ile 40 tausaga tele pauna ma leaga amioga ole tausami. O isi ole gafa ma le popole. Ole Ituaiga II e itiiti lona afaina nai lo le Ituaiga I. Pe 90 pasene o tagata e maua ile ma'i suka e maua ile Ituaiga II.

Ole auona (pancreas) e maua ai le inisulini, pe ona ole le lava ole inisulini po'o leaga ona fa'aaogaina e le tino. Ole i'uga, ole suka mai mea 'ai ua fa'aputu ile toto.

O tagata e maua ile ma'i suka Type II e masani ona taofia le fa'ama'i i mea 'ai tatau, fua so'o le suka, fa'amalosi tino, vaila'au. A'o gasolo le fa'ama'i, atonu e mana'omia le fa'aaogaina ole inisulini.

Ole suka e ese'ese i totonu o tatou. E le o se fa'afitauli vagana ua pa'u le suka i lalo ole 70 (hypoglycemia) po'o le silia 200 (hyperglycemia). O va'aiga ia e lua e mafai ona iloa i fa'amatalaga nei.

Ole suka masani e ile va ole 105 ma 110. Ole suka e ile va ole 110 ma le 200 ua maualuga nai lo le tulaga masani ae mafai ona controlled ile mea 'ai ma le fa'amalosi tino.

Hypoglycemia (Maualalo le suka-lalo ole 70mg/dl)	Hyperglycemia (Maualuga le suka- sili ile 200mg/dl)
Fa'aailoga	Fa'aailoga
Le malamalama(masani muamua iloa)	Vaivai
Niniva, tete	Nenefu le va'ai
Fia 'ai	Matua fia 'inu
Vaivai	Niniva
Tiga le ulu	Pi so'o
Itaitagofie	Vaivai
Ma'alili, afu le pa'u	Mago le pa'u ma le gutu
Sui uiga	Tiga le ulu
Lalamu fa'amatalaga	Fa'afaufau
Nenefu le va'ai	Manogi suamalie le manava
Matapogja	Vave le manava

NOTE: Afai ua leiloa se mea e le ma'i, vala'au vave 911!

Fa'avae ole Fesoasoani tausiga- Caregiving

Ole ma'i e maua ile ma'isuka e mafai ona faia mea e tele ina ia fa'alalo ai le fa'ama'i ma fa'aitiitia ai nisi fa'afitauli e ono tupu mai. O oe ole tausima'i e mafai ona sapaia le ma'i e ala i lou malamalama i nisi o mea nei.

- Mea tausami e tatau ona taumafa so'o ae fa'alaiti. E le tatau ona misia mea tausami pe a uma ona tui le inisulini.
- Ole foma'i mea 'ai e fesoasoani e fauina se taumafataga tatau fua ile mea e fiafia pe le fiafia iai le tagata. Ole foma'i mea 'ai e mafai ona fautua ile ma'i ile suiga o lana mea tausami.
- Va'ai lelei le pa'u ole ma'i, aemaise lava i vae ma alofivae. E sili ona 'aua ne'i faia ofu e faigata ai le gasologa ole toto, pei o totini e fufusi le meme'i.
- Ia iloa ole fa'amalosi tino e 'afaina ai le ma'i suka. Afai fa'amalosi tino fou po'o gaioga masani, ia feavea'i e le ma'i se mea 'ai e vave le suka.
- O se taulima po'o se asoa Medic Alert Diabetes e mafai maua vave ai se fesoasoani pe afai e le mafai ona ia tautala mo ia lava.
- Fua le suka pei ona fa'atonuina ai oe e le RN fa'atonuina. Tusia ia sa'o le fuaina ole suka.
- Ole maualalo ole suka o se tulaga mata'utia tele. Ole RN fa'atonuina, o oe, ma le ma'i e tatau ona faia se fuafuaga ile mea e faia pe a maualalo le suka ole ma'i.

The *nervous system* e feso'ota'i ai tiute ole tino, va'aia suiga ile tino, ma ile si'osi'omaga. Ole vaega e mafai ai e le tino ona va'ai, sogisogi, tofo, ma tagotago.

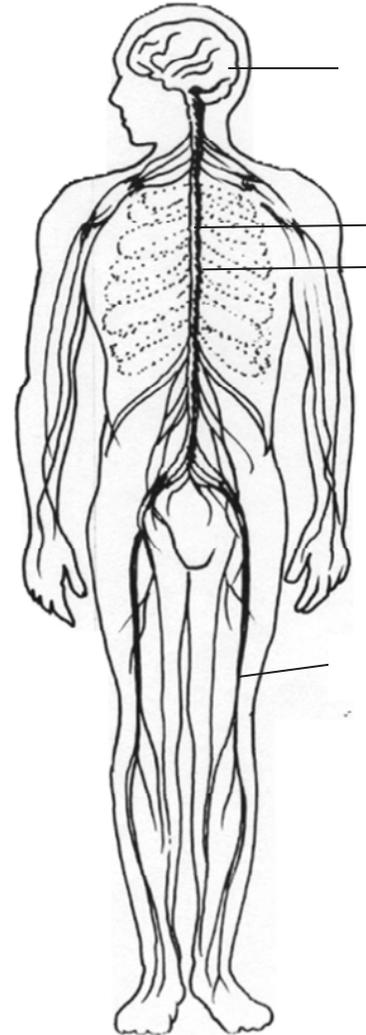

Itutino tele
ole vaega ma
latou mea e fai

Ole fai'ai ole pule aoao lea ole vaega ole nervous.

Ole tuasivi(**spinal cord**) e aveina feau mana'oga mai senesoria ma uua malosi aga'i ma fo'i mai le fai'ai

Ole fai'ai e fa'amatalaina mana'ogao uua malosi ma fa'atatau gaoiga talafeagai, toe momoli le feau i uua malosi uma ole tino.

Ona ua matutua, ua fa'aitiitia le aofai o sela o uua malosi. Ole aofa'i o sela leiloa e ese'ese i vaega ole fai'ai. O isi vaega e te'ena le leiloa o sela, a'o isi atonu ua tele sela leiloa vave.

**Suiga masani ona
o tausaga**

E ave e uua malosi filemu fa'ailo ile tino, e aofia ai ma totonu ole fai'ai.

Fa'ama'i Masani

E fa fa'ama'i ole vaega o uaua malosi e tatau ona e iloa. Afai e maua lau ma'i i se tasi o fa'ama'i, talanoa fa'ailo, fuafuaga ole togafitiga, ma ou matafaioi patino ma le pule/fa'atonu ma le RN fa'atonuina.

Fa'ama'i	Fa'amalamalama
<p>1. Ma'i lili</p>	<p>Ole ma'ilili ole fa'afuase'i ona malosi gaioiga fa'aeletise i se vaega ole faiai. Ole ma'i lili e mafai ona tupu ile nofoaga e tasi fa'atasi ma fa'ailoga po'o mafai ona ta'ape ile faiai atoa, ole i'uga ole leiloa se mea ma lulu le tino. O lenei fa'afuase'i gaioiga fa'aeletise e tele ona mafua'aga, e afua mai le ma'i lili ile afaina ole ulu. E tele ituaiga ma'i lili.</p> <p>Ma'ilili-Epilepsy ole fa'aletonu ile aufa'atasi o uaua malosi e mafua ai le ma'i lili.</p>
<p>2. Fa'ama'i Pakinisone ma isi ma'i tete Tremors</p>	<p>Ole fa'ama'i ole vaega o auau malosi ogatotonu e tuai lona gasologa. Ole tete e iai isi mafua'aga e pei ole manu'a ole faiai pe mafua mai vaila'au. vvailavaila'au vaila'au medication side effects.</p>
<p>3. Alasaima ma isi Temesia-Azheimer's ma isi Dementias</p>	<p>Ole fa'ama'i aga'i luma mafua fa'aleagaina o sela ole faiai. E tele mafua'aga ole temesia (dementia). Alasaima e malosi tele.</p>
<p>4. Lavea mata'utia ole fai'ai-Traumatic Brain Injury</p>	<p>Ole manu'a ile faiai mai se fa'alavelave, fasiga, pa'u, pe mai le leai se sapalai ole toto ma le okesene pei ole tau malemo po'o le fatu pe.</p>

Vaega o Maso- Musculoskeletal System

Ole *vaega o maso-musculoskeletal system* e aofia ai **ponaivi, maso, likameni, tenetone, ma katilae.**

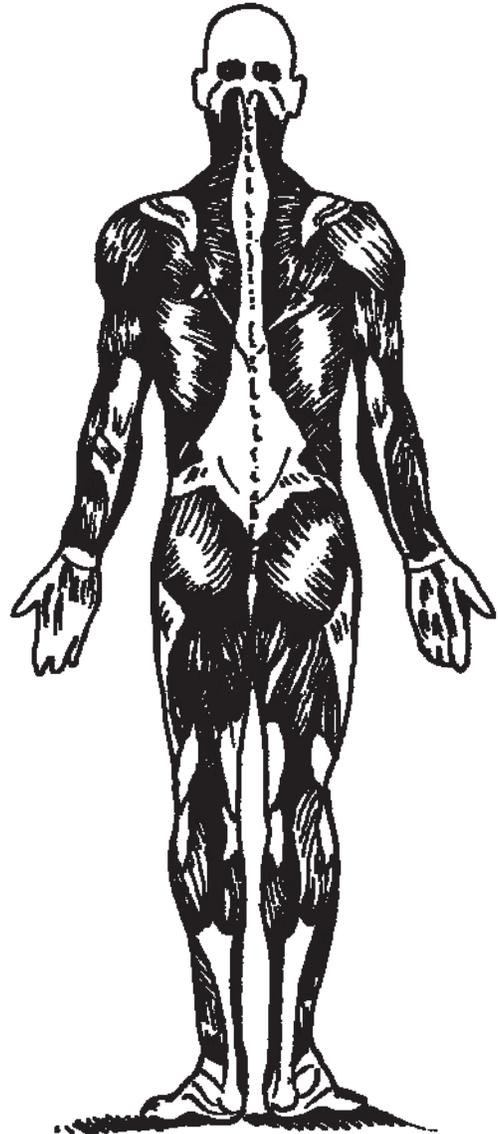
Va'ai tua o Maso

O lenei system e puipui totoga i totonu, aumai se auivi mo le tino, fa'atumau le tino, mafai ai ona gaiou le tino. E feso'ota'i fa'atasi ponaivi ile *so'oga o ivi-joints*.

O isi **ponaivi**, pei o ponaivi uumi o lima ma vae, e mafai ona gaiou tele. O tama'i ponaivi i lima, tapulima, tapuvae, tama'ivae e laiti gaiouga. Ponaivi salafa, pei ole ulupo'o ma ivifoe e puipui. O ponaivi ile tuasivi e mafai ona punou ma puipui le tuasivi.

O isi **maso** e pipi'i i ponaivi ma maua ai le gaiouga. O isi maso e pei ole fatu ma le ga'au, e otometi le galulue.

Likameni o pa'u malosi o lo'o taofia so'oga o ivi. **Tenetone** o pa'umeme'i malosi e soso'o ai maso i ponaivi. **Katilike** ole isi tissue malosi o loo maua i so'oga o ivi ile pito o ponaivi e lamolemole ai le gaiouga.

Ina ua matutua, e malo so'oga o ponaivi ma fa'asolo ina vaivai. Ponaivi ua leai se kalisiumu, e mafua ai ona vaivai ma ono gausi gofie. E fa'asolo ina pu'upu'u le tuasivi ma ua pu'upu'u ma le tagata..

**Suiga masani
ona o tausaga**

Fa'ama'i Masani

E tolu fa'ama'i tetele e tatau ona e iloa. Afai e maua lau ma'i i se tasi o nei fa'aletonu, talanoa fa'ailo, fuafuaga mo togafitiga, ma ou matafaioi patino ma lou pule/fa'atonu ma le RN fa'atonuina.

Fa'ama'i- Disorder	Fa'amalamalama
1. <i>Osteoporosis</i>	<p>Osteoporosis, o ponaivi ua fa'asoloina vaivai e mafai ona gausi gofie i se mea itiiti pei o se mafatua.</p> <p>Osteoporosis e mafai ona oso ai le tua tiga, tauau fa'ano'uno'u, ma le lusi vave le maualuga. E maua tele ai tama'ita'i matutua ua le toe fanau, ae maua ai fo'i tamaloloa.</p>
2. <i>Gugu</i>	<p>Arthritis ole fulafula o so'oga ivi, ma ole tasi ole tele o ituaiga. O ituaiga tele ole arthritis ole osteoarthritis, rheumatoid arthritis, ma le gugu (gout).</p>
3. <i>Fractures</i>	<p>Ole fracture ole ta'e ole ponaivi. E togafitia ile fa'asa'o o ponaivi e pei o lona tulaga masani ma fa'asima pe tu'u iai fao sikulu, pine, po'o u'amea. Ole fa'amalolo o ivi e tele vaiaso. Tagata matutua e mana'omia se taimi umi lava e fa'amalolo ai.</p>

O mata ma taliga ole lua o sense e lima. E mafai ai ona tatou va'ai ma fa'alogo. E iai isi senses totoga ile tino e pei ole isu mo le sogisogi, pa'u moe, tago, laulau faiva mo le tofo, a'o le lesoni nei e fa'apitoa na'o mata ma taliga.

**Itutino tele
ma latou mea e
fai**

Ua tatou matutua, ole i'oimata ua faigata ona tali i suiga ole malamalama, o laumata ua manumi ua le moiini lelei, ua latiti fo'i loimata e maua.

**Suiga Masani
ona o Tausaga**

Suiga o tatou taliga ile mafai ona fa'asoa leo ma le galuega a tama'i sela laulu ile pu ole taliga.

E lima fa'ama'i o mata ma le tolu fa'ama'i o taliga e tataua ona e iloa. Afai e maua lau ma'i i se tasi o nei fa'ama'i, talanoa fa'aילו, fuafuaga o taogafitiga, ma ou matafaioi patino ma le pule/fa'atonu ma le RN fa'atonuina.

**Fa'ama'i
Masani**

Fa'ama'i—MATA	Fa'amalamalama
1. Tu-Cataracts	Fa'ata ole mata ua nenefu.
2. Mata mago-Dry Eyes	Le mafai ona lava loimata e maua e fa'asusu ai le mata, ma e masani ona lagona pei e iai se mea ile mata pei o se palapala pe se fulumata. E maosiosia ai le laualuga ole mata.
3. Ma'i-mata-Macular Degeneration	E tele suiga e tupu i totonu ole mata e mafua ai ona le manino le va'ai ma o'o ina tauaso. E le mafai ona toe suia lena tulaga.
4. Kalaukoma- Glaucoma	E fa'aputu suavai i totonu ole mata ma o'o ina tauaso. E mafai ona taofia le Kalaukoma i vaila'au.
5. Ma'imata suka-Diabetic Retinopathy	O fa'afitauli ona ole ma'i suka e aofia ai le retina i totonu ole mata. E mafai ona vaivai le va'ai ma o'o ina tauaso.

Fa'ama'i—TALIGA	Fa'amalamalama
1. Tutuli-Hearing loss	Ua toesea le mafai e lagona ai leo ese'ese e mafua ile tele o mea e aofia ai le umi o fa'alogologo i leo tetele.
2. I-taliga-Tinnitus	Ole tagitagi po'o le uu ile taliga e tele ona mafua'aga e aofia ai le leo tetele, inifeti, pe mafua ona o vaila'au.
3. Niniva-Dizziness or vertigo	O se tulaga masani i tagata matutua atonu e mafua i suiga i totonu ole taliga ma isi mafua'aga e tele.

Vaega ole Tino	O a mea e fai-What it Does	Itutino-Parts of the System	Suigamasani ona o tausaga	Fa'ama'i-Disorders
Fatu-Cardiovascular	Ave le toto ina ia tiliva le okesene ma ave'ese le kaponiokisai mai itutino ese'ese ole tino	<ul style="list-style-type: none"> • Fatu-Heart • Alatoto-Blood vessels • Alatoto-Arteries, uaua, and capillaries • Toto-Blood 	<ul style="list-style-type: none"> • Lusi suiga o alatoto • Leaga le pamu ole fatu-Heart does not pump as effectively 	<ul style="list-style-type: none"> • Toto maualuga-Hypertension • Toto maualalo-Hypotension • Pe le fatu (CHF) • Fatu oso-Heart attack • Pe itutino-Stroke or CVA • Fatu tatavale-Heart arrhythmia
Respiratory-manava	Fa'asoa le aveina ole okesene mai le ea ile toto, ma ave'ese le kaponiokisai mai le toto ile ea	<ul style="list-style-type: none"> • Isu-Nose • Fa'ai-Throat (pharynx) • PusaleoVoice box (larynx) • Alaea-Windpipe (trachea) • Alaea ile mama-Bronchi • Mama-Lungs 	<ul style="list-style-type: none"> • Tau le mafai ona manava • Tau le memei mama • Le lelei le aveina ole okesene ma le kaponiokisai i mama 	<ul style="list-style-type: none"> • Inifeti vaega Manava Pito i luga(URI) • Limonia-Pneumonia • Ma'i o mama (COPD) • Sela-Asthma
Integumentary (Pa'u-Skin)	<p>Epitemisi-Epidermis – va o bacteria ma moisture. Taofia le moisture ina ia 'aua ne'i mago le tino</p> <p>Temisi-Dermis – aofia ai laulu, taga o suau'u, taga afu o lo'o fa'asoa le vevela ole tino, ma iloa le tiga, vevela, malulu, etc.</p> <p>Lalo ole pa'u-Subcutaneous tissue – fibrous tissue feso'ota'i ai le pa'u ma maso. Fatty tissue taofia ai le vevela ole tino, ma maua ai le malos.</p>	<p>3 gauga ole pa'u</p> <ul style="list-style-type: none"> • Epitemisi-Epidermis • Temisi-Dermis * Laulu-Hair follicles * Suau'u-Oil glands * Afu-Sweat glands * Lagona-Sense receptors • Subcutaneous tissue Fibrous tissue Fatty tissue 	<ul style="list-style-type: none"> • Epitemisi ua fa'asolo ina manifi ma sesega • Temisi ua itiiti le sapalai ole toto • Ua fa'aitiitia le ga'o i lalo ole pa'u, aemaise i lima ma vae • Ua gaugau le pa'u, laina ma manumit, ua tau le mafai ona fa'asoa le vevela le tino. • Atigilima ua tuai, ma'aleale, malo ma mafiafia. 	<ul style="list-style-type: none"> • Asa ole pa'u-Pressure ulcers (bed sores) • Asa o vae-stasis/venous ulcers • Asa mafua ile suka-Arterial ulcers (Diabetic) • Mageso ma inifeti-Rashes and infections • Mu-Burns • Kanesa ole pa'u- Skin cancer • Manu'a ona o taotoga-Dehisced wounds • Manu'a ile va totoga ma le pa'u- Ma'i ile va o totoga-Fistulas
Totoga fanau & miaga-Genito-urinary	<ul style="list-style-type: none"> • Ave'ese otaota e ala ile miaga • Fa'asoa le aofa'i ole vai ile tino • Fa'asoa o paleni o kemiko- chemical ile toto • Fanafanau 	<ul style="list-style-type: none"> • Lua fatuga'o-Two kidneys • Lua iurita-Two ureters • Tagamimi-Urinary bladder • Ala pi-Urethra • Tane ma le fafine • Totoga fanau-reproductive organs 	<ul style="list-style-type: none"> • Laititi le Alu ole toto i fatuga'o • Laititi maso ile tagamimi • Laititi miaga e taofi e le tagamimi • Nisi faigata ona sasa'a uma le tagamimi 	<ul style="list-style-type: none"> • Inifeti tagamimi (UTI) • Le taofia-Incontinence (Urge, Stress and Overflow) • Tetele fuapolo-Enlarged prostate

Vaega ole tino	Olea le mea e fai	Itutino taua ole vaega	Suiga Masani ona o tausaga	Fa'ama'i-Disorders
Manava-Gastrointestinal	<ul style="list-style-type: none"> Suia mea 'ai ina ia fa'aaogaina e sela uma i totonu ole tino Tia'i otaota e ala i feau mamao (feces) 	<ul style="list-style-type: none"> Gutu-Mouth Ala'ai-Esophagus Putu-Stomach Ga'au laititi-Small Intestine Pitoga'au tele-Large Intestine (colon) Ate-Liver Fatuma'a-Gallbladder Au-Pancreas 	<ul style="list-style-type: none"> Fa'aitiitia numera o moemoe tofo-taste buds Fa'aitiitia le mafai ona lamu (ona pala nifo ma nifo toululu) Fa'aitiitia aofa'i faua fa'amalu mea 'ai Fa'aititia maso ole maliuga Fa'aitiitia gaiou i ga'au Fa'aitiitia mitiina nutureni 	<ul style="list-style-type: none"> Manava mamau-Constipation Leai se feau mamao Hemoroi Papala le puta Pitoga'au fula-Colitis Leai se vai ile tino-Dehydration GERD
Enetokarine-Endocrine	Fausia kemiko- chemicals o hormones e fa'asoa galuega ma le tuputupu a'e	Totoga e fausia hormones ile ala toto. Totoga e aofia ai: <ul style="list-style-type: none"> Pituitary Tairoi-Thyroid Parathyroid Adrenals Auona-Pancreas Totoga fanau-Ovaries Fuapolo-Testes 	Fa'aitiitia le aofa'i o hormone e faia	<ul style="list-style-type: none"> Ma'i suka-Diabetes Mellitus – Ituaiga I ma II Fa'aitiitia hormone fausia-Hypothyroidism
Uaua malosi-Nervous	Fa'amaopoopo galuega a le tino ma va'ai suiga ile tino ma le si'osi'omaga	<ul style="list-style-type: none"> Faii-Brain Maea alio-Spinal cord Neura 	<ul style="list-style-type: none"> Fa'aitiitia numera o sela o uaua Telegese feso'ota'iga ile i'u o nerve ile tino atoa 	<ul style="list-style-type: none"> Ma'ilili Pakinisone ma isi tete Alasaima ma isi temesia Manu'a ole faia (TBI)
Masokulosekele-Musculo-Skeletal	Puipui totoga totonu ole tino, aumai auivi mo le tino, taofi le tino, faigofie ona gaiou le tino	<ul style="list-style-type: none"> Ponaivi-Bones Maso-Muscles Likameni-Ligaments Tenitoni-Tendons Takilaki-Cartilage 	<ul style="list-style-type: none"> Faigata ona gagau so'oga o ivi Fa'asolo ina vaivai maso Ponaivi faigofie ona gausi leai se kalisiamu-calcium Pu'upu'u le ivitu 	<ul style="list-style-type: none"> Ostoporosisi-Osteoporosis Gugu-Arthritis Ta'e-Fractures

Vaega ole Tino	Mea e fai	Itutino taua	Suiga Masani ona o Tausaga	Fa'ama'i-Disorders
Senesori	Ave ile tino fa'amatalaga ile lalolagi si'osi'oai e ala ile va'ai, sogisogi, fa'alogo, tago, tofotofo	<ul style="list-style-type: none"> • Mata-Eyes • Taliga-Ears • Isu-Nose • Pa'u-Skin • Lauaufaiva-Tongue 	<p>Mata-Eyes:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tuai le tali a i'oimata ile suiga ole malamalama • Manumi laumata ua le mapuni mau mata • Laititi loimata <p>Taliga-Ears:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Suia le mafai ona fa'asoa leo • Suia le aoga o tama'i laulu ile pu taliga 	<p>Mata-Eyes:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tu-Cataracts • Fa'ama'i o mata-Glaucoma • Va'ai nefefu Tauaso ile suka • Mago mata-Dry Eyes <p>Taliga-Ears:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tutuli-Hearing loss • I taliga-Tinnitus • Niniva-Vertigo or dizziness

Su'ega Fa'ata'ita'i

Fa'atonuga: Tali ia tele fesili mai lou mafaufau. Ona e va'ai lea isi tali ile tusigalue. Afai e uma le su'ega, siaki au tali ile ki o tali ile vaega ole tusigalue Answer Key.

Vaega o tino

Cardiovascular Respiratory Integumentary Genitourinary Sensory
 Gastrointestinal Endocrine Nervous Musculoskeletal

1. Mo itutino ta'itasi i lalo, tusi le **vaega ole tino** e iai. E tele itutino o lisi atu nai lo vaega ole tino, se mafai ona fa'aaoga vaega sili atu ile fa'atasi pe afai e mana'omia.

Itutino	Vaega ole Tino
Fai'ai-Brain	
'Auona-Pancreas	
Pito ga'au-Colon	
Isu-Nose	
Gutu-Mouth	
Ala afu-Sweat glands	
Ponaivi-Bones	
Alatoto-Blood Vessels	
Maea alio-Spinal cord	
Fatuga'o-Kidneys	

2. Piki vaega e tolu ole tino mai luga ma fa'amatala o latou matafaioi.

Vaega ole tino-Body System	Ole a lana mea e fai? What Does It Do?

3. Filifili se vaega e tasi ole tino ma fa'aigoa itutino e fausia ai lena vaega.

Igoa ole Vaega ole tino-Name of System: _____

Itutino taua-major parts: _____

4. Mo fa'ama'i ta'itasi, lisi vaega ole tino (body system) e tupu ai.

Fa'aletonu-Disorder	Vaegea ole Tino-Body System
Limonia-Pneumonia	
Inifeti le Tagamimi-Urinary Tract Infection	
Fatu pe-Congestive Heart Failure	
Manava mamau-Constipation	
Papala ile Tatao umi-Pressure Ulcers	
Ma'isuka-Diabetes	
Ma'i lili-Seizures	
Totomauluga-Hypertension (High blood pressure)	
Papala i vae-Stasis Ulcers	
Liki tagamimi-Urinary Incontinence	
Osofaiga ile faiai-Brain Attack (stroke)	
Tau le mafai ona manava(COPD)	

5. O a nisi o afaina mafua ona o tausaga ile pa'u?

Tali mo Su'ega Fa'ata'ita'i

O itulau e maua ai tali o lo'o lisi atu.

1. Mo vaega ta'itasi ole tino, tusi mai le vaega ole tino e iai. E tele atu itutino nai lo vaega o lo'o ile lisi, e mafai ona fa'aaoga tele le vaega pe a mana'omia.

Itutino-Body Part	Vaega ole tino-Body System
Fai'ai-Brain	Neuraus (Itulau 51)
Auona-Pancreas	Gastrointestinal and Endocrine- ose totoga o vaega uma (Itulau 45, 47)
Pitoga'au-Colon	Gastrointestinal (Itulau 45)
Isu-Nose	Respiratory (Itulau 35)
Gutu-Mouth	Gastrointestinal (Itulau 45)
Ala afu-Sweat glands	Integumentary/skin (Itulau 36)
Ponaivi-Bones	Musculoskeletal (Itulau 53)
Alatoto-Blood vessels	Cardiovascular (Itulau 33)
Maea alio-Spinal cord	Nervous (Itulau 51)
Fatuga'o-Kidneys	Genito-urinary (Itulau 43)

2. Piki le tolu vaega ole tino o lo'o i luga ma fa'amatala mai o latou tiute.

Fa'aaoga le Toe va'ai ile Lesona itulau 56-58 mo se fa'amanatu vave pe sa'o lelei ma atoa au tali.

Cardiovascular: Ave le toto ia tiliva le okesene ma ave'ese le kaponiokisai mai vaega ese'ese ole tino

Endocrine: Faia kemiko e igoa o hormone e fa'asoa ma fuafua gaioiga a le tino ma le tuputupu

Respiratory: Fa'asoa le ave ole okesene mai le ea ile toto, ma ave'ese le kaponiokisai mai le toto ma ave ile ea.

Nervous: Fa'atonu tiute ole tino ma va'ai suiga ile tino male si'osi'omaga

Integumentary: Epidermis – puipui aga'i siama ma le susu. Taofi le susu ina ia taofia mai body tissues mai le mago. Dermis – maua ai taga e ola ai laulu, totoga mo suau'u, totoga afu e fa'asoa le vevela/malulu ole tino, ma lagona fa'ailo e iloa ai tiga, vevela, malulu ma isi. Subcutaneous tissue – fibrous tissue soso'o ai le pa'u i maso ole auivi. Fatty tissue taofi le vevela ole tino, faia le fa'amafanafana, ma maua ai le malosi.

Musculoskeletal: Puipui totoga totonu ole tino, aumai le auivi ole tino, taofi tulaga ole tino ma mafai ai ona gaioi le tino.

Genito-Urinary: Ave'ese otaota mai le suapi, fa'asoa le aofa'i ole vai ile tino, fa'asoa le paleni o kemiko ile toto. Fa'afanau.

Sensory: Aumai fa'amatalaga ile tino ile laoloagi o si'omia ai e ala ile va'ai, sogisogi, fa'alogo, tagotago, ma tofotofo.

Gastrointestinal: Suia mea 'ai ile mea e mafai ona fa'aaoga e sela uma ole tino ma ave'ese otaota e ala i feau mamao.

3. Filifili le vaega ole tino ma fa'aigoa le vaega ole tino e maua ai le system.

Igoa o Vaega ole Tino:	Vaega taua:
Cardiovascular	Fatu-Heart Alatoto-Blood vessels Arteries, veins, and capillaries Toto
Respiratory	Isu Fa'ai-(pharynx) Pusa leo (larynx) Ala'ai (trachea) Ala 'ea Mama
Integumentary (Skin)	3 layers of skin Epidermis Dermis * Hair follicles * Oil glands * Sweat glands * Sense receptors Subcutaneous tissue Fibrous tissue Fatty tissue
Genitourinary	Lua fatuga'o Two ureters Taga mimi Urethra Totoga fanau tamaloa male fafine
Gastrointestinal	Gutu Ala'ai Putu Small intestine Large intestine (colon) Liver Gallbladder Pancreas

Igoa o Vaega ole Tino:	Vaega Taua:
Endocrine	Pituitary Thyroid Parathyroid Adrenals Auona Ovaries Fuapolo
Nervous	Fai'ai Spinal cord Neura
Musculoskeletal	Ponaivi Ivi ile ivi Cartilage Maso tendons
Sensory	Mata Isu laulau Taliga Pa'u

4. Mo fa'aletonu ta'itasi, lisi le body system e tupu ai. Numera ole itulau o lo'o puipui atu.

Fa'ama'i	Vaega ole tino
Limonia-Pneumonia	Mama-Respiratory (Itulau 35)
Inifeti ole Tagamimi-Urinary Tract Infection	Totoga fanau-Genitourinary (Itulau 44)
Ma'i fatu pe-Congestive Heart Failure	Fatu-Cardiovascular (Itulau 34)
Manava mamau-Constipation	Manava-Gastrointestinal (Itulau 46)
Asa ole pa'u-Pressure Ulcers	Pa'u-Integumentary (skin) (Itulau 36)
Ma'isuka-Diabetes	Totoga-Endocrine (Itulau 48)
Ma'i lili-Seizures	Fai'ai-Nervous (Itulau 52)
Toto Maualuga-Hypertension (High blood pressure)	Fatu-Cardiovascular (Itulau 34)
Papala o vae-Stasis Ulcers	Pa'u-Integumentary (skin) (Itulau 36)
Liki Miaga-Urinary Incontinence	Totoga fanau-Genitourinary (Itulau 44)
Pe le Itu-stroke or CVA	Fatu-Cardiovascular (Itulau 34)
Fa'ama'i ole mama-Chronic Obstructive Pulmonary Disease (COPD)	Mama-Respiratory (Itulau 35)

5. O a nisi o afaina ole suiga o tausaga ile pa'u? (**itulau 36**):

Ua manifinifi le pa'u, sesega ma pei e vavala ina ua tatou matutua. Ua fa'aitiita le alu ole toto ile pa'u ma ua fa'aitiita le ga'o i lalo ole pa'u.

Ua fa'aitiita le ga'o i lalo ole pa'u, aemaise i lima ma vae, ma ua fa'asolo ina mimiti. Ole pa'u ua pei ua gaugau, laina, ma ma'anuminumi, ma fa'aitiitia lona mafai ona taofia le mafanafana ole tino.

Atigilima ua mata tupa, gausi, malo, ma mafiafia. Ole tele o suiga o atigilima e mafua ua tau leai se alu ole toto ile moega o atigilima.

Taofi le faitauina ole Tusigalue iinei.

Matamata le Vitio/DVD vaega **Tausiga ole Tagatama'i ma Vaega ole Tino**

Aotelega

Va’aiga Muamua

Lenei lesoni e toe va’ ai ile fa’avae ole galue i vaila’au mai le a’oga *Revised Fundamentals of Caregiving*. Ole a fa’aopoopo ai lou iloa, ma a’oa’oina mana’oga e talia le fa’atonuina mo le tu’uina atu o vaila’au.

E taua tele lou tiute pe a tu’uina atu vaila’au ile ma’i. Ole tagata taua oe e va’ ai mo afaina ona o vaila’au ma fai se gaioiga vave pe a va’aia le afaina. E mana’omia lou iloa ole mea e fai pe afai e le talai e lau ma’I vaila’au pe iloa se sese.

Afai e uma lenei lesoni, e te mafaia ona:

- Toe fa’atele lou iloa i mea taua ole galue i vaila’au, e aofia ai:
 - Ole **vaila’au** ole.
 - O ala ole vaila’au ole.
 - Ese’esega ole **fesoasoani vaila’au** ma le **tu’uina atu o vaila’au**.
 - O aia ole tu’uina atu o vaila’au.

 - Fa’amalamalama le gasologa ole tu’uina atu o vaila’au, e aofia ai:
 - Aia a le ma’i ile tu’uina atu o vaila’au.
 - Faiga lelei pe a tu’uina atu vaila’au.
 - Fa’apefea ona iloa ‘afaina, o afea e mata’itu ai ‘afaina, ole a le mea e fai pe afai e tupu se ‘afaina.
 - Fa’apefea ona tusia le tu’uina atu o vaila’au.
 - Tiute e matua fa’asaina lava.

 - Fa’amalamalama ole a le mea e fai pe afai:
 - Se mea ua galo.
 - Musu le ma’i ile vaila’au.
 - Ua e faia se sese pe ua e maua se sese.

 - Fa’amatala pe fa’apefea ona teu ma tia’i vaila’au.
-

Fa’amoemoe o A’oa’oga

Ole Fa'avae o Vaila'au

Ole ā le Vaila'au?

Ole vaila'au o se tu'u fa'atasia(compound) e suia ai gaiogiga i totonu ole tino ole tagata.

Lona uiga ole vaila'au e aafia ai le tino ma faia mea e tele pei ole fa'aleleia le isu tafe, fa'amalu se mageso, fa'apau le fiva, po'o le tapeina o siama.

Ituaiga o Vaila'au

E lua ituaiga vaila'au:

- **Legend drugs** – tulafono, o vaila'au nei na ole pepa talavai.
 - **Non-legend drugs** – o vaila'au e mafai ona fa'atauina e aunoa ma se pepa talavai(OTC). E fa'aaoga e togafitia ai tua tiga, fa'ai tiga, manava tiga, tale, fulu, manava mamau, ma gagase ma tiga masani.
-

Talavai

Ole **pepa talavai** ole oka mo vaila'au po'o togafitiga tu'uina mai e se foma'i fa'atagaina fa'atasi ma fa'atonuga patino mo le fa'aaogaina. O latou e mafai ona aumaia pepa talavai e aofia ai foma'i, tausima'i foma'i, foma'i fesoasoani, po'o foma'i nifo.

Fuala'au Fa'asaina-Controlled Substances

O se vaega ole legend drugs o fuala'au fa'asaina. O **fuala'au fa'asaina-controlled substance** o vaila'au e maualuga lona fa'aaogaina sese ma le fa'aaoga tumau.

Ona ole fa'aaoga sese, e iai taofiga pe fa'afia ona fa'atumu pepa talavai mo fuala'au fa'asaina. Fa'ata'ita'iga:

- Fuala'au fa'asaina-Narcotics.
- Fuala'au fa'afilemu-Depressants.
- Fuala'au fa'ate'i-Stimulants.
- Fuala'au ole mafaufau-Psychotropic medications.

O fuala'au fa'asaina e vaevaeina i vaega e lima, o vaega e iai o latou tulafono fa'apitoa fa'amalamalama ai le limiti ole fa'atumuina ole pepa talavai. Ole tulafono Comprehensive Medication Abuse Prevention and Control Act of 1970 fa'atulagaina tulafono o fuala'au fa'asaina.

Fa'autagia: vai tamini, pamu manava, vai mai la'au, togafitia fa'anatura, ma homeopathic remedies o **vaila'au** uma.

**Vaitamini
Fuala'au
Fa'aopoopo
ma Togafitia ai**

Vaila'au luga ole fata (OTC) e mana'omia le fa'atonuina pe afai e fa'aoga e togafiti ai se tulaga patino. Peita'i, afai e fa'aoga e taofia ai, fa'ata'ita'iga, "artificial tears" fa'aoga e taofia ai le mago o mata, e le mana'omia le fa'atonuina.

Ile nofoaga fa'amaonia, afai o lo'o talia e le ma'i so'o se vaila'au, legend (pepa talavai) **po'o** non-legend (luga ole fata), ma le mafai ona tu'u le vaila'au i lona gutu pe apalai i lona tino, PO'O na te leiloa o lo'o ia inuina se vaila'au, **fa'atoa mafai ona e fa'asoaina le vaila'au i lalo ole fa'atonuina mai le RN fa'atonuina.**

O vaia'au uma e sili atu ile tasi le igoa. Ile tele o taimi, e tatau ona e masani ile igoa **generic name** ma le **product name**.

Igoa o Vaila'au

- Generic name – ole igoa e aumai e le gaosia a'o le'i fa'amaonia e le vaila'au e le Food and Drug Administration (FDA). E tu'uina mai nai fa'amatalaga i kemiko-chemical o faia ai le vaila'au. O nisi o fa'ata'ita'iga:
 - 1) Acetaminophen
 - 2) Ibuprofen
 - 3) Furosemide
- Product name – ae iloa ole igoa ole oloa. Ole igoa lea e fa'aogaina patino e gaosi oloa pe a fa'atauina ile maketi. Ole igoa e pule ai le gaosia ma e le mafai ona fa'aogaina e se isi kamupani.

E iai igoa o vaila'au e masani ai oe ma tagata lautele pei o:

- 1) Tylenol (acetaminophen)
- 2) Motrin or Advil (ibuprofen)
- 3) Lasix (furosemide)

Vaila'au e masani o tele igoa (brand names) ae tasi le generic name.

- E taua tele afai e fa'atonuina oe ile fa'asoaina o vaila'au e le RN fa'atonuina, e tatau ona malilie fa'atasi oulua po'o le a le igoa (generic or brand name) e ta'u ai le vaila'au. E taofia ai le sese o vaila'au.

O se fuafuaga lelei ia iai le igoa ole vaila'au ile fa'amaumauga o vaila'au ma ia tutusa ma le igoa i luga ole vaila'au.

O ā mea e fai e Vaila'au?

E tolu mea e faia e vaila'au:

1. Togafiti, fofo, pe taofiofi se ma'i.
 2. Taofia fa'ailo pei o tiga.
 3. Taofia fa'ama'i.
-

Mea e a'afia ai fa'atinoga a Vaila'au

Vaila'au e fetaia'i ma sela ole tino ma suia le ala e galulue ai sela.
Vaila'au e ese'ese a'afiaga i tagata i ala ese'ese.

E ono uiga patino ile tagata e mafai ona suia laititi ai le i'uga i tagata ta'itoatasi e tutusa le vaila'au e ave iai. O ia uiga o:

1. Tausaga-age
2. Tino mai-size
3. Tama pe teine
4. Tupuaga-genetic inheritance
5. Tulaga i fafo-physical condition
6. Tulaga o lagona-emotional condition

O isi mea e ono aafia ai le tali i vaila'au o:

- Auala ole fa'asoaina-route of administration
 - Taimi ole aso e ave ai vaila'au-time of day the medication is given
 - Aofa'i o vaila'au e aveina-number of medications given
 - Tele ole inumaga-size of the dose
 - Tulaga ole si'osi'omaga pei ole tau po'o le pisa (mo le fa'ata'ita'iga ole ulu tiga)
-

Afaina o vaila'au

O vaila'au e tu'uina ile ma'i ina ia maua ai se penefiti lelei, si'itia soifua maloloina, ave'ese ma'i, taofia fa'ama'i po'o fa'aletonu, pe fa'aitiitia ai fa'ailo ole ma'i.

Vaila'au e mafai fo'i ona iai aafiaga e le'i mafaufauina ile tino e le se fa'amoemoe ole manuia o vaila'au. E ta'ua o afaina- **āuga**.

Ole foma'i ole soifua maloloina e tatau ona mafaufau i tulaga o afaina e ono tupu pe a fa'atonuina fuala'au/vaila'au.

- Tagata uamatutua, pe iai ituaiga fa'ama'i, e ono maua i afaina ona o fuala'au/vaila'au.
- Fuala'au/vaila'au e mafai ona mafua ai afaina e le mana'omia (va'ai itulau 70).

Ole foma'i e fa'atonuina vaila'au e tatau ona iloa vaila'au uma o lo'o inuina e le ma'i, e aofia ai ma vaila'au OTC, vaiamini, ma vaila'au fa'aopoopo, ia fa'aitiitia ai le afaina.

Ole lisi o nisi afaina ta'atele ua tu'uina atu i lalo. O nisi o nei afaina e leaga tele. Siaki ile RN fa'atonuina mo afaina e va'ai ma ripoti.

Afaina ta'atele o Fuala'au/Vaila'au

Afaina Ta'atele

Fefe pe popolevale	Itaita gofie
Feau mamao uliuli	Mageso
Nenefu le va'ai	Niniva
Susu vaivai	Lemanogimea'ai
Faigata le manava	Mauualalo le toto
Maosiosia	Ma'imasina le masani
Fa'alogoga mu	Mamafa le isu
Fatafata tiga	Fa'afaufau
Le mautinoa	Popolevale
Mamau manava	Tatavale le fatu (lemasani / vave tata ole fatu)
Uua migi	Mageso
Fa'anoanoa	Le malolo
Manava tata	Ii taliga
Niniva	Afu
Fiamoe	Lagona Tutui
Mago gutu, isu, pa'u	Tetetete
Fulafula (fula)	Uua migi
Vaivai po'o vaivai le masani ai	Manava
Fiva	Pi so'o
Mumu pe pa'u mumu ma mafanafana	Sui lanu ole miaga
Ulu tiga	Tau le alu le miaga
Pei fatumu	Vavale mai le pipi
To'omaunu	Vaivai
Mumu le pa'u	Fa'aopopo mamafa
Poki pe	
Le mafai ona moe	

Fete'ena'iga o Vaila'au

Afai e lua pe sili atu vaila'au e inuina, e iai le avanoa tele e ono tupu se fete'ena'i o vaila'au- **medication interaction**.

Ole fete'ena'iga o vaila'au e tupu pe afai e tasi le vaila'au e inu muamua, ile taimi e tasi, pe inu pe a uma le isi, e fa'aleaogaina ai le aoga ole tasi po'o vaila'au uma. Ole aoga ole tasi po'o vaila'au uma atonu pe fa'ateleina pe fa'aitiitia. Ole fete'ena'iga o vaila'au e lua e mafai ona mafua ai afaina e le mana'omia.

Ole tele o vaila'au e inu, ole avanoa tele e iai le fete'ena'iga o vaila'au.

Allergic Reaction

Ole fa'aletonu-**āuga ole ilitata** e tupu pe afai e tali atu le vaega tete'e puipei le tino i vaila'au e mafua ai ona tupu ile tino le mageso, fulafula, uaua migi, e ono mimigi ai le fa'ai ma le ala ea. Ole fa'aletonu e feololo e o'o ina afaina ai le ola.

Auala ole Fa'asoaina o Vaila'au

Fitu Auala

Vaila'au e mafai ona fa'asoaina ile ma'i i auala ese'ese ma faiga. O faiga ia e ta'ua o auala-**routes**. O ala nei e fitu mo le fa'asoaina o vaila'au.

1. Oral	Inu ile gutu ma folo
2. Sublingual	Tu'u i lalo ole laulaufaiva
3. Topical	Apalai sa'o ile pa'u po'o mucus
4. Rectal	Momono ile pitoga'au
5. Vaginal	Momono ile pipi
6. Inhalation	manava i totonu pe fana ile isu po'o le fa'ai
7. Injection	momono ile maso, lalo ole pa'u po'o alatoto ile nila
-

Auala	Fa'amalamalamaga
Gutu-Oral	<p>Vaila'au/Fuala'au e inu ile gutu e folo, i se ipuvai pe leai fo'i. Vaila'au e inu e maua ile suavai, toto'o, pauta, fuala'au po'o le vaila'au ile atigi.</p> <p>Ole vaila'au e mimiti ile alatoto e ala ile puta ma ga'au. Ole auala faifaiaga lea e o'o atu ai le vaila'au i sela ole tino.</p>
Lalo ole laulaufaiva-Sublingual	<p>Lalo ole laulaufaiva e tu'u ai le vaila'au ma o'o ina suavaia ile faua ole ma'i.</p> <p>E mimiti le vaila'au e ala ile mucous membrane e faia ai le fa'alo ole gutu. E le tatau ile ma'i ona folo le fuala'au, pe inu pe 'ai, vagana ua mitiia le vaila'au. Vaila'au e fa'asoaina e ala ile auala lea e vave ona mitia na i lo le auala ile gutu.</p>
Vainini-Topical	<p>Ole fa'asoaina e apalai sa'o le vaila'au ile pa'u po'o le mucous membrane.</p> <p>Vaila'au mo le fa'aaogaina ile pa'u ua fuafuaina e fa'amalie ai tissue ua leaga, pe taofia ai pe togafitia ai inifeti. Vaila'au mo ma'i ole pa'u e maua ile kulimi, vai, pauta, mea fa'apipi'i, tului mo taliga ma mata.</p>
Pitoga'au-Rectal	<p>Ole fa'asoa o vaila'au mo le maliuga e momono le vaila'au ile pito ga'au-rectum e ala i se fuala'au-suppository po'o enemas.</p> <p>Ole mimitiina e ala ile fa'alo ole pito ga'au e tuai ma le masani ai. Ole auala lea e fa'aaoga i nisi taimi pe a le mafai e le ma'i ona inu fuala'au/vaila'au.</p>
Pipi-Vaginal	<p>Fa'asoaina ile pipi-vagina e momonoina le vaila'au i totonu ole pipi e ala i se kulimi, 'oa, fuala'au, po'o se sapositori-suppository.</p> <p>Vaila'au mo le pipi e masani ona tu'uina atu mo le aoga i totonu, e pei ole togafitiga o fa'ama'i ole pipi- vaginal infections.</p>
Manavaina-Inhalation	<p>Vaila'au fa'asoaina e ala ile manavaina e fana pe manava i totonu ole isu, fa'ai, ma mama.</p> <p>Mimitina ole vaila'au e ala i fa'aalo ile isu po'o le fa'ai, pe ala i tama'i taga ea o lo'o tumu ai mama.</p>
Tui-Injection	<p>Vaila'au e mafai ona tuiina e alai le tui ole pa'u ile nila ma tu'u le vaila'au i maso, lalo ole pa'u po'o totonu o alatoto.</p>

Teuina ma le Fa'ailogaina o Vaila'au

Teuina o vaila'au

Vaila'au e fafao ile tele o auala. Ole ala e masani ai o:

- **Fagu** – fagu fuala'au tioata po'o una-plastic po'o fagu tului bottles.
- **Pepa patupatu-Bubble** – po'o pepa bingo, pepa malo e pei o pepa bingo ae iai laina o patupatu una mo le inumaga o vaila'au.
- **Fa'apotopoto vaila'au-organizers** – o metiseti po'o pusa o fuala'au ole vaiaso.
- **Fafao ta'itasi inumaga** – o inumaga ta'itasi ua fafao ese'ese mai.

Ua le afaina le ituaiga fafao e fa'aaoga, e iai fa'amatalaga taua e tatau ona iai luga o pusa(container). O:

- **Igoa ole ma'i** – tatau ona iai le igoa muamua male fa'ai'u.
- **Igoa ole vaila'au** – igoa lautele po'o le igoa a le kamupani.
- **Inumaga** – aofa'i o fuala'au, tului etc. e tatau ona fa'aaoga.
- **Auala** – fa'apefea ona fa'asoa vaila'au (inu, nini, etc.). Afai e inule vaila'au, e masani ona le ta'ua ile label. Taga'i ile Job Aids fmo le fa'apu'upu'u mo auala ese'ese i tua ole Tusigalue.
- **Fuafuaga (schedule)** – fa'afia ona inu le vaila'au (pei ole fa'alua ile aso, pe ta'i fa'itula ma inu).

Afai ole ma'i e fa'atasi ona inu le vaila'au ile aso, e mafai lava ona inu so'o se taimi ole aso vagana o se taimi patino, pei ole taimi moe.

Vaila'au fa'atasi ile aso e tatau ona inu i taimi tutusa ole aso, i aso uma.

Afai e misi e le ma'i se inumaga, 'aue ne'i aveina iai fa'alua ina le inumaga vagana ua fa'atonuina e fa'apea ona fai e le foma'i.

- **Aso e uma ai le aoga-Expiration date**
-

Fa'ailoga vaila'au

E iai ese'esega fa'aletulafono ole fesoasoani i vaila'au (medication assistance) ma le fa'asoaina o vaila'au (medication administration) lalo Tausima'i Fa'atonuina. E taua le malamalama ile ese'esega ole lua.

Faamatala le Fesoasoani male Puleaina

Ile fesoasoani vaila'au- medication assistance, e te fesoasoani ile ma'i e inu lava e ia ana vaila'au. E tatau ile ma'i ona fa'auma le tiute mo ia lava. E tatau ile ma'i ona mafai ona tu'u le vaila'au i lona gutu po'o lona pa'u ma malamalama ile vaila'au ua ia fa'aaogaina.

Nisi auala e mafai ai ona e fa'atino le fesoasoani vaila'au o:

- Tatalaina le pusa/fagu vaila'au.
- Aveina ile ma'i le pusa/fagu ma fa'aaoga se iputi po'o se ipusupo, e tu'u atu ai le vaila'au ile ma'i.
- Sasa'aina ole inumaga e tasi mai le fagu ile sipuni vaila'au, iputi vaila'au, po'o se isi mea fua, e inu ile taimi lena.
- Fa'amanatu ile ma'i e inu ana vaila'au.

E tusa ole tulafono, e lua tulaga e tatau ona fa'afetaui ia iloa ole fesoasoani vaila'au. Ole ma'i:

1. Tatau ona mafai ona fa'atino le "sitepu mulimuli" mo ia, ma
2. Tatau ona malamalama o lo'o ia inuina vaila'au.

Afai e le fa'afetaui e le ma'i tulaga ia mo le fesoasoani vaila'au, e tatau ona fa'asoaina vaila'au i lalo ole Tausima'i Fa'atonuina.

Fa'asoaina i lalo ole Tausima'i Fa'atonuina o lona uiga e te aveina vaila'au ile ma'i i amio ua fa'atonuina ai oe e le RN Fa'atonuina. Ile ata lea, masalo e le malamalama le ma'i, ma le iloa o lo'o ia inuina vaila'au pe le mafai ona fa'atino le sitepu mulimuli-"last step".

O isi ala e mafai ona e fa'atino le fa'asoaina vaila'au i lalo ole Tausima'i Fa'atonuina o:

- Tu'u le vaila'au/fuala'au ile gutu ole ma'i.
- Apalai le vaila'au ile pa'u ole ma'i.
- Ave le vaila'au e ala i se fa'aga'au fafaga.
- Fa'atino le fuaina ole suka.

Ole isi itulau e fesoasoani ia te oe ia malamalama i ou tiute ma le RN Fa'atonuina ma le ma'i ile fa'asoaina vaila'au i lalo ole Tausima'i Fa'atonuina.

Lima Sa’o ole Fa’aooina atu Vaila’au

Lima Sa’o

Mautinoa ua e tali “Ioe” mo Sa’o ta’itasi o Sa’o e Lima ole Fa’asoaina o Vaila’au:

- Sa’o le ma’i-Right Client
- Sa’o Vaila’au-Right Medication
- Sa’o Inumaga-Right dose
- Sa’o le auala- Right route
- Sa’o le taimi-Right time

Sa’o le ma’i

E matua taua tele ua e fa’amaonia i taimi uma le ma’i i se auala some way. O lau matafaioi ole matua fa’amautinoa ua e iloa po’o ai le ma’i a’o le’i fa’asoaina iai vaila’au. Fa’ato’a mafai ona e fa’asoaina vaila’au i ma’i ua e maua iai fa’atunuina patino mai le RN fa’atunuina.

Nonofo ma le ma’i se’iloga na te inuina le vaila’au ina ia e mautinoa ua maua e le ma’i sa’o le vaila’au.

Sa’o Vaila’au

Ia mautinoa ua e ave vaila’au mai na’o pusa ua labeled. Puipui malu vaila’au mo inumaga vagana ua sauni e fa’aaoga ina ia tumau label ma vaila’au. Taimi uma tapena vaila’au pe afai ua e sauni fa’asoa vaila’au ae le ole . Faitau le label fa’atolu a’o e sauni le vaila’au a’o e:

1. Aumai mai le fata po’o le pusatoso le mea o teu ai.
2. Ligi pe fua le viala’au.
3. Toe fa’afo’ le fagu po’o le pusa sa e fua ai pe ligi mai ai le vaila’au.

Sa’o Inumaga

E taua lou iloa o fa’ailoga sa’o o inumaga ma le fa’apu’upu’u (va’ai le vaega ole Job Aid i tua o lenei Tusigalue). Aemaise,ia mautinoa ua e fa’ailoga lelei pusa e fua ai. Ia mautinoa ole aofa’iga e maua e le ma’i ia tutusa ma le aofa’iga sa oka. Nonofo ma le ma’i se’iloga na te inuina le fuala’au/vaila’au.

Sa’o Auala

E tatau ona e siakiina le ala o lo’o ile fagu vaila’au, pusa po’o le fa’amaumauga o vaila’au, ma iloa le fa’apu’upu’u.

Sa’o Taimi

Iloa le fa’apu’upu’u sa’o mo taimi e fa’asoa ai. Siaki le fagu, pusa, po’o le fa’amaumauga o vaila’au mo le taimi sa’o e fa’asoa ai le vaila’au. Fa’asoa le vaila’au ia lata ile taimi o lo’o fa’alia.

Ole Gasologa ole Fa'aoina atu o Vaila'au

E iai ni mea e tataua ona e manatua e fai a'o le'i faia, ile faia, ma pe a uma le fa'asoaina o vaila'au. O ou matafaioi e talaatu ole tu'uina o vaila'au ile ma'i. O o e :

Sitepu ile Sitepu

- O oe le tagata taua ile va'aia ole tulaga ole ma'i a'o le'i avatu ma pe a uma ona avatu vaila'au.
- Ole tagata sili e va'aia ni afaina ma faia se gaioiga vave pe afai e te va'aia afaina ua tupu.
- Mana'o e iloa le mea e fai pe afai e le taliaina e le ma'i le vaila'au po'o lou maua o se mea sese.

It will be easy for you to remember to do all the important parts of medication administration if you follow these five simple steps:

- Sitepu 1** Su'esu'e le ma'i.
- Sitepu 2** Sauni le vaila'au
- Sitepu 3** Fa'aoina atu o vaila'au
- Sitepu 4** Tusia le fa'aoina o vaila'au
- Sitepu 5** Va'ai le ma'i mo afaina ona o vaila'au

Ole sitepu muamua ole su'esu'e ole ma'i ae le'i ave iai le vaila'au. E taua lou feso'ota'i le RN pe afai e te le mautinoa pe iai sou fa'aletonu e uia ile fa'asoaina o vaila'au.

**Sitepu 1:
Su'esu'e**

Vala'au le RN ma 'AUA le fa'aoina atu le vaila'au pe afai:

- Ua e va'aia se suiga tele ile soifua maloloina ole ma'i.
- O iai ni ou masalosologa e uiga i sa'o e lima ole fa'asoaina o vaila'au.
- E te le malamalama pe fa'apefea ona fa'asoa le vaila'au.
- Ole vaila'au (fautuaina po'o OTC) e le'i fa'atonuina e le RN e gafa ma le ma'i.

Sitepu 2: Saunia

Saunia o vaila'au o lona uiga ole faitauina o fa'amatalaga tusia i fa'amaumauga o vaila'au ma saunia le inumaga ole vaila'au mo le ma'i. Ole auivi leni e fesoasoani ia oe e saunia vaila'au ia sa'o ma lelei:

- **Sauni lou tagata.**

- Fa'amama lou mafaufau mai mafaufauga fa'asese ma taula'i lou mafaufau ile fa'asoaina o vaila'au a le ma'i. Taofi talanoaga uma. E faigofie ona faia le mea sese pe afai o e talanoa i se tagata ae le ave uma lou mafaufau ile tiute.
- Fufulu ou lima ile fasimoli ma le vai, solo mago lelei.

- **Sauni vaila'au.**

- Fa'amama le mea e te galue ai ma fa'amanaia.
- Sauni vaila'au mo na'o le ma'i e tasi ile taimi, na'o le taimi ua e sauni e ave iai.
- Fa'avasega so'o se mea e mana'omia mo le fa'asoaina o vaila'au.
- Fa'aaoga Sa'o e Lima e sauni ai le vaila'au: sa'o le ma'i, sa'o vaila'au, sa'o inumaga, sa'o auala, ma sa'o le taimi.
- Taofia le tago i vaila'au.
- Ave na'o vaila'au mai pusa tusia.
- Tapuni inumaga se'ia ua e sauni e avatu iai.
- Nuti, tipi, pe tu'u fa'atasi vaila'au ma mea 'ai pe afai ua fa'atonuina oe e le RN ia fa'apea ona faia.
- 'Aua ne'i nutiina pe vaevae vaila'au o maka i mata'itusi nei, tala atu ole igoa ole fagu vaila'au. E vaea ai le pa'u ole fuala'au ma suia ai le aoga ole fuala'au.
 - LA = Umi fa'ato'a aoga-Long Acting
 - SR = Fa'atumau le Tatala-Sustained Release
 - ER = Fa'aumiumi le Tatala-Extended Release
 - EC = Fa'aofuina-Enteric Coated
- Afai e ligi le vaila'au mai le fagu, ligi ile isi itu ese mai le igoa. Afai e sisina mai le gutu ole fagu, e le pe ai le igoa.
- A uma ona ligi le inumaga mana'omia, tapuni mau le fagu, ma toe tu'u le fagu po'o le pusa ile nofoaga e teu ai.

Faaauau ile isi itulau

-
- Afai e te maitauina se me e ese e uiga ile vaila'au 'aua le aveina ile ma'i. Ae vala'au le RN fa'atonuina.
 - **Afai ole tagata tausima'i ma le RN fa'atonuina ua filifili e fa'aaoga se pusa-medication organizer, pei ole Mediset, na'o le foma'i talavai po'o le RN fa'atonuina e fa'atumuina le Mediset mo le fa'atonuina vaila'au fa'asoa.**

Utagia: Ile fale nofotumau laisene, **na'o** le foma'i talavai e fa'ataga ona fa'atumuina le mediset. E tatau ona tusia le igoa ole ma'i, igoa o vaila'au, inumaga, auala, ma le taimi e fa'asoa aile fuala'au/vaila'au.

Sitepu 2:
Faaauau

Ole sitepu tolu ole fa'asoaina o vaila'au. Ia mautinoa ua mulimuli i fa'atonuga tusia mo le ma'i tu'uina mai e le RN fa'atonuina. O nisi nei o auivi lautele e manatu iai:

- Fesili ile ma'i e nofo i luga pe afai e inuina vaila'au. Afai e le mafai e le ma'i ona nofo i luga, fa'atafa le ma'i ae le'i ave iai vaila'au.
 - E sili ona lelei oe afai e inuina fuala'au ile 4-8 aunese ole vai pe afai e le fa'asaina ona inu se vai e le ma'i.
-

Sitepu 3:
Fa'aooina a tu

Ole sitepu fa ole tusia lea ole fa'asoaina o vaila'au. Ole matafaioi a le RN ole tu'uina atu ia oe fa'atonuga patino, tusia ma se kopi mo fa'amaumauga a le ma'i. O fa'atonuga e tatau ona aofia ai pe fa'apefea ona tusia lou fa'ataunu'uina ole tiute fa'atonuina. Ia mulimuli i fa'atonuga patino mai le RN fa'atonuina.

Sitepu 4:
Tusiga

Nisi o auivi lautele ole:

- Tusia i taimi ta'itasi pe a fa'asoaina vaila'au ina ua uma ona fa'asoaina po'o se taimi vave e mafai ai.
 - E mafai ona fa'aaoga mata'itusi o lou igao i fa'amaumauga ole fa'asoainao vaila'au, ae tatau ona saina lou igoa atoa i fa'amaumauga.
 - Tusia pe afai e te'ena le fa'asoaina o vaila'au.
 - Tusia vaila'au ua sese, e pei ole sese vaila'au, sese le tagata, sese le inumaga, sese le auala, inumaga ua le faia, pe ua tu'uina atu se inumaga fa'aopo'opo.
 - Talanoa ma le RN fa'atonuina ole a le mea e fai pe afai e tupu se sese ile fa'asoaina o vaila'au.
 - Tusia le mafua'aga mo le tu'uina ole vaila'au PRN ma po'o fa'apefea lona aoga.
-

Sitepu 5: Va'ava'ai

Ole sitepu mulimuli ole fa'asoaina o vaila'au ole va'ava'ai le ma'i ina ua uma ona fa'asoai iai le vaila'au. E taua le va'ava'ai mo afaina ona o vaila'au ma se fete'ena'iga o vaila'au.

O se vaega o fa'atonuga tusitusia, ole RN fa'atonuina na te fa'asino o a afaina e va'ava'ai iai ma ole a le mea e fai pe afai ua e va'aia ia afaina.

Sa'o ole ma'i

E iai le **sa'o e te'ena** ai ole tagata to'atasi vaila'au ma togafitiga. Mulimuli ane, ole a'oa'o ina atili oe pe aisea e le mana'o ai le tagata e talia vaila'au.

E iai le sa'o ile aia tatau ole tagata to'atasi-**right to privacy** pe afai e fa'asoaina vaila'au. Ia fa'autagia o latou aia tatau. E aofia ai le aia tatau i fa'amaumauga fa'afoma'i ma fa'amatalaga ile soifua maloloina.

Mea e faia pe afai e tula'i mai tulaga fa'apitoa

Fa'alauiloa

E tatau ona e sauni mo tulaga fa'apitoa e lua pe afai e te fa'atonuina le fa'asoaina o vaila'au. E tatau ona e iloa le mea e fai pe afai:

- E te'ena e le ma'i fuala'au/vaila'au.
 - E te faia pe mauaina se sese i vaila'au.
-

Pe afai e te'ena vaila'au e le ma'i

Nisi taimi e le mana'o le ma'i e inu fuala'au/vaila'au. Ole mea muamua e tatau ona e faia ole fesili iai pe aisea e le talia ai le vaila'au.

O ma'i e le mana'o e talia vaila'au ona o mafua'aga e tele, e aofia ai mafua'aga o lisi atu ile itulau soso'o ai. Nisi taimi e le ta'uina atu e le ma'i e le mana'o e talia vaila'au ae "nana" ile gutu, lalo lona laulauaiva pe feanu mai fafo pe a e alu ese ma le potu.

Toe va'ai le laupapa o mafua'aga masani e musu ai le ma'i e talia fuala'au/vaila'au ma le tali e ono foia ai.

Manatua: E tatau ona e galue ma le RN fa'atonuina ia iai se fuafuaga ile mea e te faia pe afai e musu le ma'i e talia vaila'au. E matua tatau lava lea mo vaila'au e matua taua tele.

Mafua'aga	Fofu-remedy
Leaga ile tofo	<ul style="list-style-type: none"> • Ave ile ma'i masi, apu, po'o juices mulimuli ane e kava ai le tofo oona. • Fa'aaoga aisa e fa'agase ai le laulau mo nai minute ae le'i aveina e le ma'i le vaila'au. • Talanoa lenei mataupu ma le RN fa'atonuina pe mafai ona fa'aaoga e le ma'i se isi ituaiga ole vaila'au po'o se vaila'au e ese ai.
Afaina le fiafia	O se fa'ata'ita'iga o se afaina le logo malie ole niniva po'o le mago o gutu. Fesili ile RN fa'atonuina pe mafai ona sui le vaila'au pe mafai ona inu le vaila'au i se taimi ese ole aso. Afai e le mafai se suiga ole vaila'au, talanoa pe fa'apefea ona togafiti afaina ole tino ona o vaila'au.
Leai se malamalama	Faia fa'amanatu faigofie pei "O fuala'au e fa'alalo ai lou toto maualuga".
Te'ena le mana'o i vaila'au	E mafai ona e talanoa ma lau ma'i e uiga ile mana'o e inu vaila'au, ae 'aua le finau. E fesoasoani le fa'aali ile ma'i se fa'amatalaga tusia e le foma'i. E iai le sa'o ole ma'i e te'ena ai vaila'au.

E faitauina ole mea sese pe afai e le aveina vaila'au e tusa ma fa'atonuga. E aofia ai mea sese e feso'ota'i ma "Sa'o e Lima". E aofia ai:

- Sese le taimi-wrong time
- Sese vaila'au-wrong medication
- Sese le tagata-wrong person
- Sese le inumaga-wrong dose
- Sese le auala-wrong route
- Isi mea ua le faia-any omission

E tataua ona iai sou malamalama ile mea e fai pe afai e te mauaina se mea sese. Atonu e iai i lou pule aiaiga manino ma le RN fa'atonuina e iai fa'atonuga mo oe.

E taua lou ripoti so'o se mea sese ua e mauaina i se taimi vave lava.

Tatou te taumafai ia 'aua ne'i faia se mea sese, ae tupu lava nisi taimi. E sili atu le leaga pe afai e le ripotiina mea sese ua e mauaina e el afaina po'o ai na faia le mea sese.

Tali Mea sese

Teuina ma le Tia'iina o Vaila'au

Teuina

E iai fa'ailoilo e tatau ona e masani ai mo le teuina o vaila'au:

- E tatau ona teuina vaila'au i pusa/fagu na aumai ai e iai se igoa manino sa aumai ai.
- Vaila'au e le fa'a-aisa e tatau ona teuina i se nofoaga mago, e le sili le vevela ile 85°F.
- Vaila'au fa'a-aisa e tatau ona teuina ile 35-50°F. E saogalemu le teuina o vaila'au fa'aaisa i se taga pepa iila zip-lock po'o se taga e le sisina.
- Ia mautinoa tu'u ese le teuina o vaila'au mai le teuina o mea 'ai.
- Afai e te galue i se fale o tagata matutua po'o se fale nofo tumau, mulimuli i fa'atonuga a le nofoaga e uiga ile teuina o vaila'au.

Tia'iina

Afai ua le fa'aaauuina se vaila'au, e mana'omia le tia'i. Afai e te faigaluega ile nofoaga, siaki le tulafono ile mea e te galue ai i ou matafaioi ile tia'iina o vaila'au.

Afai e gafa oe ma le tia'iina o vaila'au:

- Fesili ile ma'i, po'o lona sui, pe mana'o fa'apefea ona tia'i vaila'au.
- Afai ole ma'i, po'o lona sui, e le toe mana'o ile vaila'au, o oe ma le ma'i po'o le sui e tatau ona tia'ai le vaila'au.

Afai e te galue ile nofoaga, o oe ma se molimau e tatau ona fa'atumu le pepa ole tia'iina ole vaila'au e fa'amauina ai le mea ua faia ile vaila'au.

- Afai ole ma'i po'o aiga e mana'o e taofi vaila'au, e taua lou fa'amauina ua ave ele aiga le vaila'au ma latou.

- Ole **vaila'au-medication** ole fa'atasia e suia ai le gaioiga o kemiko-chemical i totonu ole tino ole tagata.
- E lua ituaiga vaila'au:
 - Legend drugs – fa'ato'a mafai ona talaina i se pepa talavai
 - Non-legend drugs – mafai ona fa'atauina e aunoa ma se pepa talavai, e igoa fo'i o vaila'au OTC
- Ole **pepa talavai**-ole oka mo vaila'au po'o togafitiga e tu'uina mai e se foma'i fa'atagaina ma fa'atonuga mo le fa'aaogaina. O latou e mafai ona tu'uina mai le pepa talavai e aofia ai foma'i, tausima'i fa'atagaina, foma'i fesoasosani po'o foma'i nifo.
- Vaila'au e lua igoa e tatauona e iloa:
 - Igoa lautele-Generic name
 - Igoa kamupani-Brand name
- **Vaila'au fa'atulagaina-scheduled medications** aua ta'ua o vaila'au fa'asaina- controlled substances. O vaila'au e mafai ona afaina ai pe fa'aoga sese ma fai ma masani-addiction. Fa'ata'ita'iga fuala'au fa'asaina, fuala'au fa'anoanoa, fuala'au fa'ate'i, ma fuala'au ole mafaufau.

Tolu mea e fai e le vaila'au:

1. Togafiti, fofo, ma pulea le fa'ama'i.
2. Fa'aititia fa'aילו pei ole tiga.
3. Tete'e le fa'ama'i.

O ā mea
e fai e vaila'au?

Ono uiga ole tagata e aafia ai le tali i uiga o vaila'au:

1. Tausaga-age
2. Lapo'a-size
3. Tane po'o Fafine-sex
4. Tupuaga-genetic Inheritance
5. Tulaga ole tino-physical Condition
6. Tulaga ole mafaufau-emotional Condition

Mea e aafia ai le Vaila'au
Medication
Action

Isi mea e aafia ai le tali i vaila'au o:

- Auala ole fa'asoaina
- Taimi ole aso e inu ai le vaila'au
- Numera o vaila'au e inu e le tagata ma le tele ole inumaga
- Tulaga ole si'osi'omaga

Aotelega ole Lesona

Afaina o Vaila'au

Afaina o vaila'au e le se mea fuafuaina o vaila'au ile tino e le se fa'amoemoe ole fa'aaogaina o vaila'au. Fa'ata'ita'iga ole niniva, ulu tiga, le moe, fa'afaufau, manava tiga.

Fete'ena'i Vaila'au

E tupu le fete'ena'i o vaila'au pe afai ole fa'asoaina ole tasi vaila'au e tu'uina atu ile taimi muamua, taimi fa'atasi, po'o le uma ole isi e fa'aleaogaina ai le aoga ole tasi po'o vaila'au uma. Ole aoga ole tasi po'o vaila'au uma e ono fa'ateleina po'o le fa'aitiitia.

Åuga ole Ilitata Vaila'au- Allergic Reaction

E tupu le afaina ole tino pe afai e tali atu le vaega ole tino tete'e i fa'ama'i (immune system) i vaila'au i se auala e mafua ai le mageso, fulafula, uaua migi, e ono mafua ai le migi ole ala ea ma le fa'ai. Ole tali atu e mafai ona feololo e o'o ina lamatia ai le soifua.

Auala e Fitu

Fitu auala e fa'asoa ai vaila'au:

Gutu	Inu ile gutu ma folo
Sublingual	Tu'u lalo ole laulaufaiva
Topiko	Apalai sa'o ile pa'u
Maliuga	Momono i totonu ole pito ga'au
Pipi	Momomo i totonu ole pipi
Manava	Fana a pe manava ile isu, fa'ai ma mama
Tuiina	Tui le pa'u ile nila ile maso, lalo ole pa'u po'o se alatoto

Fafaoina o Vaila'au

Ole ituaiga fafao masani mo vaila'au ole:

- Tama'i fagu po'o fagu
 - Taga patupatu
 - Fa'asoa mo fuala'au/vaila'au
 - Inumaga e tasi
-

O fa'ailoa e tatau ona iai fa'amatalaga nei:

- Igoa ole ma'i
- Igoa ole vaila'au
- Inumaga
- Auala
- Fuafuaina
- Aso e gata ai le aoga

Fa'ailoa Vaila'au

E iai le ese'esega fa'aletulafono ile va ole fesoasoani vaila'au ma le fa'asoaina vaila'au i lalo ole Tausima'i fa'atonuina.

**Fesoasoani
Fa'aoina atu**

**Lalo ole
Tausima'i
Fa'atonuina**

Ile **fesoasoani vaila'au**, ua e fesoasoani ile ma'i e fa'asoa e ia ana vaila'au ole mana'o ia fa'auma e ia le tiute. E iloa e le ma'i na te inuina le vaila'au. Ile **fa'aoina atu vaila'au** lalo ole Tausima'i Fa'atonuina, ua e fa'asoaina le vaila'au pei ona fa'atonuina e le RN. Na'o NAC/NAR's ulalo ole fa'atonuina e mafai ona fa'atinoina le fa'asoainao vaila'au.

Afai e le mafai e le ma'i ona tu'u le vaila'au i lona gutu pe apalai i lona tino, PE le o iloaina o lo'o ia inuina le vaila'au, ole fa'asoaina o vaila'au e tatau ona fa'atonuina.

Vaila'au e tu'uina atu fa'aoga Sa'o e Lima ole Fa'asoaina o Vaila'au.

- Sa'o le ma'i-right client
- Sa'o vaila'au-right medication
- Sa'o le inumaga-right dose
- Sa'o le auala-right route
- Sa'o le taimi-right time

**Sa'o e
Lima**

E lima sitepu ile fa'asoaina vaila'au:

Sitepu 1	Su'esu'e le ma'i.
Sitepu 2	Sauni le vaila'au.
Sitepu 3	Fa'asoa le vaila'au.
Sitepu 4	Tusia le fa'asoaina o vaila'au
Sitepu 5	Va'ai le ma'i mo afaina

**Fa'aoina
atu o Vaila'au**

Aotelega Lesona

Sa'o ole Ma'i

E iai le sa'o o tagata ta'ito'atasi e te'ena ai vaila'au po'o togafitiga.

E iai le sa'o o tagata to'atasi ile fa'alilolilo-privacy pe afai e fa'asoaina vaila'au. Ia mautinoa le fa'alilolilo ole tagata. E aofia ai le fa'alilolilo fa'amauga fa'afoma'i ma fa'amatalaga ole soifua maloloina.

Tulaga Fa'apitoa

Talanoa tulaga fa'apitoa ma lou RN fa'atonuina ina ia sauni ai e fetaia'i ma mea ta'itasi:

- Te'ena e le ma'i vaila'au.
 - Ua e mauaina se sese o vaila'au
-

Teuina o Vaila'au

- Vaila'au e tatau ona teuina i pusa/fagu sa aumai ai, fa'atasi ma fa'ailoa sa aumai ai.
 - Vaila'au le fa'aaisa e tatau ona teuina i se nofoaga mago, e le vevela atu ile 85°F.
 - Vaila'au fa'aaisa e tatau ona teuina ile 35-50°F. E saogalemu pe afai e teuina vaila'au fa'aaisa i se taga pepa iila zip-lock po'o se pusa le sisina po'o se pusa u'amea e loka.
 - Mautinoa tu'u ese'ese teuina o vaila'au fa'aaisa ma le teuina o mea 'ai.
 - Afai e te galue ile nofoaga, mulimuli i tulafono ole nofoaga fa'atatau ile teuina o vaila'au.
-

Tia'iina

Afai ua taofia se vaila'au, e tatau ona tia'iina.

- Fesili ile ma'i, po'o lona sui fa'apefea ona mana'o e tia'i le vaila'au.
 - Afai e te galue ile nofoaga, o taimi uma e tatau ona tusia le i'uga pe afai ua e tia'i vaila'au. O oe ma se molimau e tatau ona sainsi ile pepa Medication Disposition Form.
-

Su'ega Fa'ata'ita'i

Fa'atonuga: Tali ia tele fesili mai lou mafau. Ona va'ai lea isi tali ile tusigalue. Afai e uma lenei su'ega fa'ata'ita'i, siaki au tali ile Answer Key itulau 87-88 ole tusigalue.

1. O ā ituaiga e lua o vaila'au ma ole a le fa'amalamalama o mea ta'itasi?

- 1. _____

- 2. _____

2. Ole ā le afaina i vaila'au-medication side effect? Lisi ni fa'ata'ita'iga se fa.

- 1. Ole afaina i vaila'au ole: _____

- 1. _____
- 2. _____
- 3. _____
- 4. _____

3. Ole ā le fetaia'i ma vaila'au-medication interaction?

4. O ā Sa'o e Lima ole fa'aoina atu o vaila'au-medication administration?

- 1. _____
- 2. _____
- 3. _____
- 4. _____
- 5. _____

5. Lisi auala e tolu ole fa'aoina atu o vaila'au-medication administration.

- 1. _____
- 2. _____
- 3. _____

6. O ā sitepu e lima e tatau ona e mulimuli ai ile fa’aooina atu o vaila’au?

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____

7. Carl Green ole ma’i lou falema’i. Ua fa’atonuina oe ile tiute ole fa’soaina o vai tului mata mo Carl.

Faigata ona inuina e Carl ana vaila’au ma vaitamini fa’aopoopo. Ua ta’u mai e lona to’alua ile telefoni na te masani ona nutiina fuala’au ma vaitamini a Carl ma tu’u i ana mea ‘ai. E faigofie lena mo ia e ave ai ana vaila’au i taimi uma e tatau ai.

Ua fesili mai lona to’alua ia te oe pe mafai ona e nutiina ana fuala’au mo ia ma fa’aopoopo i ana mea ‘ai. Ua ta’u e Carl i lona to’alua ile tele o taimi na te fa’atuatua ina oe ma e fiafia tele i lou fesoasoani ile tuluiina o ona mata. Ole a lau mea e fai?

8. Cynthia Brown ole ma’i. Ua fa’atonuina oe ile tiute ole fa’asoaina o ana vaila’au mo le papala ole puta (gastrointestinal ulcers).

Ole aso, ua le fiafia Cynthia ona ole vaila’au ua tiga ai lona manava, ma ua musu e inu le vaila’au. Ole a lau mea e tatau ona faia ile taimi lea?

Ki o Tali ole Su'ega Fa'ata'ita'i

O tali i fesili o lo'o lisi atu i lalo. Ole numera ole itulau e te va'ai ai fa'amatalaga o lo'o puipui atu.

1. O a ituaiga e lua o vaila'au ma ole a le fa'amalamalamaga ta'itasi? (Itulau 66)

Legend drugs – ole tulafono, fuala'au fa'ato'a mafai ona avatu pe fa'atauina ile pepa talavai.

Non-legend drugs – o vaila'au OTC, opo'o vaila'au e mafai ona fa'atauina e aunoa ma se pepa talavai. E aoga e togafitia ai tulaga pei o fa'afitauli ole tua, fa'ai tiga, manava tiga, tale, fulu, manava mamau, tiga masani.

2. Ole a le afaina i vaila'au? Lisi fa'ata'itaiga e fa. (Itulau 68)

Ole afaina i vaila'au ole afaia ile tino e ese mai le mea na inuina ai le vaila'au. Mo se fa'ata'ita'iga, ole vaila'au mo le fa'afaufau e mafai fo'i ona fai ma mea e fia moe ai le tagata. Ole fia moe ole afaina lea i vaila'au.

3. Ole a le fete'ena'iga o vaila'au? (Itulau 70)

Ole fete'ena'iga o vaila'au pe afai e lua pe sili atu vaila'au e suia le aoga ole tasi po'o le isi. Ole fa'ata'ita'iga o isi fuala'au ole toto maualuga e fete'ena'i ma vaila'au ole fulu.

4. O a Sa'o e Lima ole fa'asoaina o vaila'au? (Itulau 74)

- Sa'o le ma'i-right client
- Sa'o le vaila'au-right medication
- Sa'o le inumaga-right dose
- Sa'o le auala-right route
- Sa'o le taimi-right time

5. Lisi auala e tolu ole fa'asoaina o vaila'au. (Itulau 70)

So'o se tolu ofo mea nei o tali sa'o:

Gutu, lalo ole laulaufaiva, pa'u, maliuga, pipi, manavaina, po'o le tuiina

6. O a sitepu e lima e tatau ona e mulimuli ai ile fa'asoaina o vaila'au? (Itulau 75)

Su'esu'e le ma'i

Sauni le vaila'au

Fa'asoa le vaila'au

Tusia le fa'asoaina

Va'ai le ma'i mo afaina o vaila'au

7. Carl Green ole ma'i i lou falema'i. Ua fa'atonuina oe ile tiute ole fa'asoaina o vaila'au tului mata mo Carl.

Faigata ona inuina e Carl ana vaila'au ma vaitamini fa'aopo'opo. Ua ta'u mai e lona toalua ile telefoni e masani ona ia nutiina fuala'au ma vaitamini a Carl ma tu'u i ana mea 'ai. E faigofie lena mo ia e ave ai ana vaila'au i taimi uma e tatau ai. Ua fesili mai lona to'alua pe mafai ona e nutiina ana fuala'au mo ia ma fa'aopoopo i ana mea 'ai.

Ua ta'u e Carl i lona to'alua ile tele o taimi na te fa'atuatuaina oe ma e matua fiafia i lou fesoasoani ile tuluiina o ona mata. Ole a lau mea e tatau ona fai? Ole a e maua le tali i lalo ole leseni Tausima'i Fa'atonuina ma le Tulafono, **itulau 12.**

Tali: E tatau ona fa'aauau lou fa'asoaina ole vaila'au tului mata e pei ona fa'atonuina oe. E tatau ona e ta'u ile to'alua o Carl e le mafai ona e fa'asoaina nisi vaila'au a Carl vagana ua fa'atonuina oe e le RN mo lena. E tatau ona e talanoa i lou supavaisa ma po'o le RN fa'atonuina e uiga ile popolega ole to'alua o Carl.

8. Cynthia Brown ole ma'i. Ua fa'atonuina oe ile tiute ole fa'asoaina o ana vaila'au mo le asa ole manava (gastrointestinal ulcers).

Ole aso, ua le fiafia Cynthia ona ua tiga lona manava i vaila'au, ma ua musu e inu le vaila'au. Ole a lau mea e tatau ona faia ile taimi lea? **(Itulau 78)**

Tali: E tatau ona va'ai pe maua nisi fa'amatalaga mai ia Cynthia pe aisea ua ia le mana'o ai e inu le vaila'au. Ona ole vaila'au ua tiga ai lona manava pe tiga i isi taimi? E mafai ona e toe va'ai ma Cynthia pe aisea na te inuina ai lenei vaila'au.

E tatau ona e fa'ailoa ile RN fa'atonuina ua tiga le manava o Cynthia ma ua le toe mana'o e inu lanei vaila'au ole asa.

E tatau ona e tusia e le'i inuina e Cynthia le vaila'au lenei.

Ole laina maualalo e iai le sa'o ole ma'i e te'ena ai le talia ole vaila'au.

Taofi le faitauina ole Tusigalue iinei.

Matamata le Vitio/DVD Vaega mo **Fa'aooina atu o Vaila'au.**

Ile lesona lenei, e te a'oa'oina auala fautuaina e fa'atino ai nisi togafitiga masani ole a fa'atoniaina ai oe (lisi atu i lalo).

**Va'aiga
Amata**

E iai lou tiute taua ile fa'aioaina o tulaga faigata e mafai ona tupu mai fa'ama'i ese'ese ma feso'ota'i atu tulaga o au ma'i ile RN fa'atoniaina.

Afai e ma'ea ia oe lenei lesoni, e mafai ona e fa'amatalaina faiga lelei mo togafitiga nei:

**Fa'amoemoe
ole A'oa'oga**

- Tului taliga-ear Drops
 - Tului mata-Eye drops or Ointments
 - Tului le isu-nasal Drops or Sprays
 - Togafitiga manava ile gutu-oral Inhalation Therapy
 - Fuala'u ole maliuga po'o le kulimi-rectal Suppository or Cream
 - Fuala'au ole pipi-vaginal Suppository or Cream
 - Suiga fusiga-non-sterile dressing changes
 - Fuaina ole suka-glucometer Testing
 - Fafagaina ile fa'aga'au-gastrostomy Feedings
 - Fa'aga'au e fa'aalu ai le leaga-ostomy Care
 - Fa'aga'au fa'aalu ai le miaga-Clean Urinary Catheterization
-

Tului Taliga

Fa'atomuaga

Ole vaega lenei e aofia ai ala fa'atino mo le fa'asoaina **ole tului o taliga**.

Na o fa'amatalaga lautele. Ia mulimuli i taimi uma i fa'atonuga patino mo ma'i ta'itasi pei ona fa'aauivi mo oe e le RN fa'atonuina.

Tului Taliga

Tului Taliga

Sitepu 1: Su'esu'e le ma'i.

- Talanoa ma le ma'i ile gaoiga e faia.
- Fesili ile ma'i po'o fa'apefea mai, su'e pe iai ni suiga o feagai ma le ia e pei ole suiga ole fa'alogo, vai mai le taliga, po'o se tiga. Tusia so'o se faitioga a le ma'i.

Step 2: Sauni mo le gaoiga e fai.

- Toe va'ai fa'atonuga ole fa'atonuina ma fa'amaumauga ole vaila'au.
- Siaki fa'amaumauga ole vaila'au aga'i ile fa'ailoa ole vai tului taliga.
- Fufulu ou lima ile fasimoli ma vai, solo fa'amago lelei.
- Fa'amaulu totigilima-gloves.
- Sauni mea faigaluega mana'omia.
- Fa'amafanfana le vaila'au e ala ile umia i lou alofilima mo nai minute a'o lumana'i le fa'atulutulu.
- Lulu le fagu pei ona fa'asino mai.
- Fa'atumu na o se vaega ole fa'atulutulu ile vaila'au.
- Fesoasoani ile ma'i e taoto ile fa'atafa ae fa'asaga i luga le taliga e togafitia. Pe afai e mana'o ai le ma'i, e mafai ona nofo ae fa'asipa le ulu ina ia fa'asaga i luga le taliga e togafitia.

Sitepu 3: Fa'amae'a le gaoiga.

- Fa'asa'o le pu ole taliga ina ia mafai ona alu le sa'o le vaitului e ala ile toso malie ole lautaliga i luga ma aga'i tua.
- Fa'atulutulu le aofa'iga sa'o o tului ile autafa ole pu ole taliga. Ole pau ole tului ile ogatotonu ole pu taliga e ono pau tonu ile tagipalau ole taliga, e leotele toe tiga. 'Aua ne'i pa'i le tului taliga i se vaega ole taliga po'o le pu taliga.

Sitepu 3: Fa'ama'ea le gaiioiga (fa'aauau)

- Fesili ile ma'i e taoto pea i lona autafa, po'o le nofo ma lona ulu fa'asipa, mo le 5 minute ina ua uma ona fa'atulutulu le vaila'au.
- E mafai ona e tu'u se vavae ile taliga e taofi ai le vaitului ile taliga pe afai o fa'asino mai e le foma'i.
- Ave'ese tigilima-gloves.
- Fufulu ou lima ile fasimoli ma vai, ma solo mago lelei.

**Tului Taliga
(fa'aauau)****Sitepu 4: Tusia le fa'asoaina ole vaila'au.****Sitepu 5: Va'ava'ai le tali a le ma'i ile vaila'au ma ni afaina ona ole vaila'au.**

Tului mata po'o Vainini

Fa'atomuaga

O lenei vaega e aofia ai gaioiga taua ile gaioiga ole **fa'asoaina o vaitului mata ma vainini-administering eye drops or ointments.**

Ua na'o fa'amatalaga lautele nei. Ia mulimuli i fa'atonuga patino mo ma'i ta'itasi pei ona fa'aauivi mo oe e le RN fa'atonuina.

Gaioiga:

Tului Mata po'o vainini

Tului Mata po'o Vainini

Sitepu 1: Su'esu'e le ma'i.

- Fesili ile ma'i po'o fa'apefea mai, su'e ni suiga o lo'o feagai ma ia e pei ole suiga ole va'ai, mata mumu, fulafula, suavai, po'o se tiga. Ia tusia so'o se faitioga a le ma'i.
- Talanoa ma le ma'i ile gaioiga e faia. Ole fa'asoaina ole vaitului mata e le masani ona tiga. Vainini e fa'amalu ai le mata, a'o isi vai e ono maini ile amataga.
- Afai e sili atu ile tasi le vaila'au mata a le ma'i, fa'amalamalama ile ma'i ole lua pe sili atu vai mata e tu'uina atu a laititi e va ile lima minute. Afai ole ma'i e iai le vai nini mata ma vai fa'atulutulu, fa'amalamalama se'i muamua fa'atulutulu le vaitului ona ole vai nini e taofia ai le vaitului i tua ole vai nini mata.

Sitepu 2: Sauni mo le gaioiga.

- Toe va'ava'ai i fa'atonuga fa'atonuina ma fa'amaumauga o vai'la'au.
- Siaki fa'amaumauga o vaila'au aga'i ile fa'ailoa ole vaitului mata/vainini.
- Fufulu ou lima ile fasimoli ma vai, ma solo mago lelei.
- Fa'amaulu totigilima.
- Sauni mea faigaluega mana'omia.
- Fesoasoani ile ma'i i se tulaga lelei, pe nofo pe taoto. 'Aua ne'i fa'asoaina le vaila'au a'o tu i luga le ma'i.
- Fufulu le laumata ma fulufulu mata a'o le'i fa'atulutulu pe niniina. Fa'aaoga se solo mata mama, mafanafana e fufulu ai mata. Fa'aaoga le isi pito mama ole solo e fufulu ai le isi mata.
- Pe a fufulu le mata, solo mai le pito totonu (lata ile isu) aga'i fafo (aluese mai le isu).
- Afai e fa'aaoga le vainini, tia'i le vaega muamua. Ole vaega muamua ole vainini e manatu ua fa'aleagaina.

Sitepu 3: Fa'ama'ea le gaioiga

Gaioiga:

Vaitului Mata
po'o Vainini

(fa'aauau)

- Ave ile ma'i se pepa soloi mago-absorbent tissue. Fai ile ma'i e tilotilo ile fa'alo. E ono emo le mata ole ma'i pe afai e va'ai iluga.
- Fa'aali le taga(*conjunctival sac*) e ala ile tu'u le lima matua po'o tama'i lima ole lima valea ile ponaiivi alafau lalo ole mata ma toso I lalo le pa'u ole alafau.

Keyword

Fai ile ma'i e fesoasoani pe a mafai, fai iai e toso i lalo le laumata itulalo. Afai e fula le laumata, mumu pe vaivai, fa'aete'ete le loteina ina ia 'aua ne'i fa'aleagaina.

Ole tu'u o tama'ilima ile ponaiivi alafau e fa'aitiitia le avanoa e pa'i ai ile i'oimata(cornea), taofia ai se fa'amamafa ile polo ole mata, ma taofia ai le emoemo ma le fa'apuiti ole mata.

- Aga'i mai le autafa ma tu'u le aofa'iga sa'o o tului ile tolu i fafo ole taga (conjunctival sac). U'u le tului 1 pe 2 cm luga a'e ole taga. E itiiti le avanoa e emo ai le ma'i pe afai e ui mai autafa. Afai e tu'u ile taga(conjunctival sac), e le afaina ai le i'oimata i tului. E le tatau ona pa'i le tului ile taga po'o le i'oimata(cornea).
- Afai e fa'aaoga le vainini, u'u le vai luga ole taga(conjunctival sac), oomi tusa 3/4 inisi ole vainini mai ile taga lalo mai le i'umata(canthus) i fafo.
- Fa'asino le ma'i e tapuni lona mata ae 'aua le oomi mau. Ole tapunia ole mata e sosolo ai le vaila'au ile polo ole mata. Ole oomi e manu'a ai le mata ma tulei mai fafo le vaila'au.
- Mo vaila'au suavaia, oomi lemu pe fai ile ma'i e oomi lemu le alaloimata mo le 30 seconds. Oomi ole ala loimata e taofia ai le vaila'au mai le alu i fafo ole mata ma lalo ole ala.
- Fufulu laumata pe a mana'omia. Solo lemu laumata mai totonu i fafo ile i'umata ma ao ese vaila'au ta'ape.
- Su'esu'e le tali a le ma'i i vaila'au pe'a uma ona tului ma pe uma ua aoga le vaila'au.
- Ave'ese totigilima ma fufulu ou lima.

Sitepu 4: Tusia le fa'asoaina o vaila'au.

Sitepu 5: Va'ava'ai le ma'i.

- Va'ava'ai ma ripoti le mumu, vaileaga, tiga, mageso, fulafula, po'o isi le manuia po'o va'aiga afaina.
- Va'ai mo afaina ona o vaila'au pei ona fa'atonuina e le RN fa'atonuina.

Tului Isu po'o Pamu

Fa'atomuaga

E aofiainei gaioiga fa'avae mo le fa'atonuina o vaitului isu **nasal drops po'o pamu-sprays**. Na'o fa'amatalaga lautele leni. Mulimuli taimi uma i fa'atonuga patino mo ma'i ta'itasi pei ona fa'aauivi e le RN fa'atonuina.

Gaioiga:

Tului Isu po'o Pamu

Tului Isu po'o pamu

Sitepu 1: Su'esu'e le ma'i.

- Fesili ile ma'i po'o fa'apefea mai, su'e ni suiga o feagai ai aofia ai le isu mamafa, vaileaga, tulaga ile manava. Tusia so'o se faitioga.
- Talanoa ma le ma'i ile gaioiga e faia.

Sitepu 2: Sauni mo le gaioiga.

- Toe va'ai le fa'atonuga fa'atonuina ma fa'amaumauga o vaila'au.
- Siaki fa'amaumauga vaila'au aga'i ile fa'ailoa ole tuluisu po'o le pamu-spray.
- Fufulu ou lima ile fasimoli ma vai, ma solo mago lelei.
- Fa'amaulu totigilima.
- Sauni mea faigaluega mana'omia.
- Fai ile ma'i e fogi lemu lona isu ia mama le puisu.
- Ole tuluiina ole isu e mana'omia le ma'i e taoto i lalo po'o le nofo i lalo ae fa'asipa i tua le ulu.

Afai o taoto le ma'i tu'u se aluga i lalo o tau'au, fa'atautau le ulu ile pito ole aluga. O isi pamu e fautuaina le ma'i e tu'u fa'asa'o le ulu.

Sitepu 3: Fa'ama'ea le gaioiga.

- Fa'amau aluga puisu e ala ile oomi le lima matua ile pito ole isu.
 - U'u le tului po'o le pamu-spray luga tonu o puisu ole ma'i ma fa'aalu sa'o le vaila'au ile ogatotonu o puisu. A fa'aalu le vaila'au ile pito i lalo o puisu, e alu i lalo i ala ea e alu ile taliga(Eustachian tube).
 - 'Aua ne'i pipi'i le tului po'o le pito ole fagu spray i pito ole puisu ia taofia ai le fa'alegaina ole fagu.
-

Sitepu 3: Fa'auma le gaioiga (fa'aaauau)

- Fesili ile ma'i e:
 - Manava lemu i totonu ma loloto e ala ile isu
 - Taofi le manava mo nai sekone
 - Manava lemu i fafo
 - Tumau ile taoto i lalo mo le 1 minute ina ia feso'ota'i le vaila'au ile puisu atoa.
- Tia'i uma le vaila'au o totoe ile tului ae le'i fa'afo'iina le fa'atulutulu ile fagu.
- Fufulu le pito ole fa'atulutulu ile vai vevela, solo mago ma toe fa'amau lelei.
- Ave'ese totigilima.
- Fufulu ou lima ile fasimoli ma vai, ma solo mago lelei.

Sitepu 4: Tusia le fa'asoaina o vaila'au.**Sitepu 5: Va'ava'ai le tali a le ma'i ile vaila'au ma so'o se afaina ona o vaila'au.**

**Gaioiga: Tului
Isu po'o Fana-
Sprays
(Fa'aaauau)**

Togafitiga Manava ile Gutu-Oral Inhalation Therapy

Fa'atomuaga

Ole vaega lenei o gaioiga fa'avae mo le fa'asoaina e togafitiga e ala ile manava ile gutu **-oral inhalation therapy**.

Ua na o fa'amatalaga lautele. Mulimuli i fa'atonuga patino mo ma'i ta'itasi pei ona fa'aaui e le RN fa'atonuina.

Gaioiga:

Togafitiga Manava ile Gutu

Togafitiga Manava ile Gutu

Sitepu 1: Su'esu'e le ma'i.

- Fesili ile ma'i po'o fa'apefea mai, su'e ni suiga o feagai ma ia e aofia ai le faigofie ona manava. Tusia so'o se faitioga.
- Talanoa ma le ma'i uiga ile gaioiga a faia.

Sitepu 2: Sauni le gaioiga.

- Toe va'ai fa'atonuga fa'atonuina ma le fa'amaumauga o vaila'au.
- Siaki fa'amaumauga vaila'au aga'i ile fa'ailoa ole mea manava(inhaler) po'o pamu-spray .
- Fufulu ou lima ile fasimoli ma vai, ma solo ia mago lelei.
- Fa'amaulu totigilima.
- Sauni mea faigaluega mana'omia.

Sitepu 3: Fa'ama'ea le gaioiga.

- Lulu le pamu-inhaler a'o le'i fa'aaogaina. Ave'ese le tapuni mai le gutu ole pamu.
 - Fai ile ma'i e kilia lona fa'ai.
 - Fai ile ma'i e manava lemu i fafo seia le toe iai se ea e sau mai mama, ona taofi lea o lana manava.
 - Tu'u le mouthpiece ile gutu ma taofi sa'o i luga le pamu. Fai ile ma'i e tapuni ona laugutu fa'ata'amilo ile gutu ole pamu.
 - Oomi le inhaler a'o manava tele lava i totonu e le ma'i i lona gutu. Ole mea lea e masani ona faigata ona faia.
 - Fai ile ma'i e taofi lana manava ia o'o atu ile 5 sekone.
 - A'o le'i manava mai fafo le ma'i, ave'ese le inhaler mai le gutu. Fa'atali mo le 2 minute ile va o manava, vagana ua iai nisi fa'atonuga.
 - Toe fai le gaioiga lea pe afai e 2 manava ua oka.
-

Sitepu 3: Fa'ama'ea le gaioiga (fa'aaauau)

- Afai e lua pe sili atu inhalers, fa'aaoga mulimuli le vaila'au steroid i taimi uma. Fa'amama le gutu ole ma'i ile vai.
- Ave'ese totigilima.
- Fufulu ou lima ile fasimoli ma vai, ma solo mago lelei.

Sitepu 4: Tusia le fa'aooina atu o vaila'au.

Sitepu 5: Va'ava'ai le tali a le ma'i ile vaila'au ma ni afaina ona o vaila'au.

**Gaioiga:
Togafitiga
manava ile Gutu
(Fa'aaauau)**

Fuala’au Pitoga’au po’o kulimi

Fa’atomuaga

Ole vaega lenei e aofia ai gaioiga fa’avae mo le gaioiga ole fa’asoaina ole fuala’u ile pitoga’au po’o kulimi-rectal suppository or cream.

Ua na’o fa’amatalaga lautele. Ia mulimuli fa’atonuga patino mo ma’i ta’itasi pei ona fa’aaui e le RN fa’atonuina.

Gaioiga:

Fuala’au mo le Pitoga’au po’o kulimi

Fuala’au mo le Pitoga’au po’o kulimi

Sitepu 1: Su’esu’e le ma’i.

- Fesili ile ma’i po’o fa’apecta, su’e se suiga o feagai ma ia e aofia ai tiga, mageso, lagona mu, po’o manava mamau. Tusia so’o se faitioga.
- Talanoa ma le ma’i e uiga ile gaioiga a faia.

Sitepu 2: Sauni le gaioiga.

- Toe va’ ai fa’atonuga fa’atonuina ma fa’amaumaga vaila’au.
- Siaki fa’amaumaga vaila’au aga’i ile fa’ailoa ole vaila’au po’o kulimi.
- Fufulu ou lima ile fasimoli ma vai, ma solo mago lelei
- Fa’amaulu totigilima.
- Sauni mea faigaluega mana’omia ma maua le avanoa lilo-privacy.
- Ave’ese le pepa afifi ma fa’aga’o le pito lamolemole, pe va’ ai fa’atonuga a le gaosioloa. Ole pito lapotopoto e momono muamua. Ole fa’aaogaina ole ga’o e fa’aitiitia ai le tiga ole pito ga’au. Afai e vaivai tele le fuala’au, tu’u ile pusa ‘aisa a’o le’i ave’eseina le pepa afifi.
- Mo le afa fuala’au(one-half suppository), tipi ile umi.
- Fa’amalosi le ma’i e malolo lelei ala ile manava ile gutu.
- Fai se tulaga pagamalie mo le ma’i. E matua aoga le momono ole fuala’au a’o taoto fa’atafa ile itu agavale le ma’i. Ae ui o lea, e mafai ona momono le fuala’au pe taoto pe nofo.

Sitepu 3: Fa’ama’ea le gaioiga.

- Fa’aga’o le tama’ilima ogatotonu totigilima o lou lima poto.
- Momono lemu le fuala’au ile pu muli, muamua itu lapotopoto, po’o le fa’atonuga a le gaosi oloa, ile pa ole pito ga’au fa’aaoga ai le lima ogatotonu totigilima.

Sitepu 3: Fa'ama'ea le gaioiga (fa'aaau)

- Momono le fuala'au pe tusa ole 4 inisi totonu ole pito ga'au.
- 'Aua ne'i tu'uina le fuala'au i luga o feau mamao (feces).
- Oomi fa'atasi le muli ole ma'i mo nai minute.
- Fai ile ma'i e taoto pea i lalo a laititi ole 5 minute ia fesoasoani taofi totonu le fuala'au.
- Ole fuala'au-suppository e tatau ona taofia i totonu ile 30 to 40 minute po'o fa'atonuga a le gaosi oloa.
- Mo le kulimi ole pito ga'au (rectal cream), momono le gutu ile pito ga'au ma oomi ia tiliva ai le kulimi.
- Ave'ese le applicator. Fufulu ile vai fasimoli mafanafana ma solo mago lelei ae le'i teuina.
- Ave'ese totigilima.
- Fufulu ou lima ile fasimoli ma vai, ma solo mago lelei.

Sitepu 4: Tusia le fa'aoina atu o vaila'au.**Sitepu 5: Va'ava'ai le tali a le ma'i ile vaila'au ma ni afaina ona o vaila'au.**

Gaioiga:
Fuala'au
Pitoga'au po'o
kulimi
(Fa'aaau)

Vaila'au Pipi-Vaginal Suppository or Cream

Fa'atomuaga

Ole vaega lenei e aofia ai gaioiga fa'avae ole fa'asoaina o vaila'au ole pipi po'o kulimi- **administering a vaginal suppository or cream.**

Ua na'o fa'amatalaga lautele. Ia mulimuli i fa'atonuga patino mo ma'i ta'itasi pei ona fa'aauivi e le RN fa'atonuina.

Gaioiga:

Vaila'au ole Pipi po'o kulimi

Vaila'au ole Pipi-Vaginal Suppository or Cream

Sitepu 1: Su'esu'e le ma'i.

- Fesili ile ma'i po'o fa'apefea mai, su'e suiga o feagai ma ia e aofia ai le mageso, lagona mu, vai leaga. Tusia so'o se faitioga.
- Talanoa ma le ma'i e uiga ile gaioiga ma fa'amalamalama iai e masani e leai se tiga.

Sitepu 2: Sauni mo le gaioiga.

- Toe va'ai i fa'atonuga ole fa'atonuina ma fa'amaumauga o vaila'au.
 - Siaki fa'amaumau o vaila'au aga'i ile fa'ailoa ole vaila'au po'o le kulimi.
 - Fufulu ou lima ile fasimoli ma vai, ma solo mago lelei.
 - Fa'amaulu totigilima.
 - Sauni mea faigaluega mana'omia.
 - Tatala le vaila'au ma tu'u i luga ole pepa afifi pe fa'atumu le pamu (applicator) ile kulimi fa'atonuina, ga'o, po'o oa. Fa'atonuga o lo'o aumai ma le gaosi oloa.
 - Ia maua le avanoa lilo ma fai ile ma'i e fa'agaogao le tagamimi ae le'i amataina le gaioiga. Afai e gaogao le tagamimi, e le lagona fo'i e le ma'i se mamafa (pressure) ile togafitiga, ma fa'aitiitia le avanoa e afaina ai le fa'alo ole pipi.
 - Fesoasoani ile ma'i e taoto i lalo ma ona tulivae fa'api'o ma ona suilapalapa aga'i fafo.
 - Pupuni le ma'i ina ia aliali na ole vaega ole itutino sa (perineal area).
 - Fa'amalosi le ma'i e malolo lelei e ala ile manava ile gutu.
-

Sitepu 3: Faama'ea le Togafitiga

- Nini faataamilo (lemu) pito ole fualaau, lea e momono muamua.
- Nini lou tamailima ogatotonu o loo fai le totinilima.
- Faava le pu ole pipi e alai le tuueseese o laupipi i isi ou tamailima.
- Momono le fualaau ile 3-4 inisi ile pito i tua ole pipi.
- Pe afai e momono le kulimi, tuulemu atu le mea o loo faaoga pe tusa male 2 inisi. Tulie malie atu le pamu seia oo ina uma le kulimi. Aveese mai le pamu ma tuu i luga ose solo. Tia'i le mea lea sa faaoga pe afai a uma ma tia'i pe faamama e tusa ai ma ta'iala mai le fale na goisia ai.
- Aveese totinilima, e ala ile fuli ole pito i tua ia u i totonu. Tia'i faalelei.
- Fufulu ou lima ile fasimoli male vai ma faamago lelei.
- Fai atu ile tagatama'i e taoto pea ile moega mole 5 ile 10 minute pe a uma ona fai lenei togafitiga.
- Faamago le perineum ise pepasolo pe a manaomia. Aveese mai le pesini e tuu ile moega pe afai sa faaoga.
- Aveese mai pepa afei ia aua ne'i susu. Tuu atu iai se pepa afei mama (perineal pad) pe afai o loo tele pea se sua o tafe mai.

Sitepu 4: Tus ii lalo vailaau na faaooina atu.

Sitepu 5: Mata'itu le tali ane ale tagatama'i i vailaau ma soo se āuga lava ole ilitata i vailaau.

Togafitiga: Momono le Fualaau poo le Kulimi ile Pipi (Faaauau)

Suiga o Fusiga e le Faavailaauina

Faatomuaga

O le vaega lenei e aofia ai faatinoga faavae mo suiga o **fusiga e le faavailaauina**.

Ua na'o ni faamatalaga lautele nei. E eseese uma kalani, e eseese ai foi laasaga e mana'omia. Ia mulimuli i taimi uma i faatonuga mo kalani ta'itasi ua faataatia atu mo oe e lau RN fai tofiga.

Suiga o Fusiga e le Faavailaauina

Faasologa:

Suiga o

Fusiga e le

Faavailaau

-na

Sitepu 1: Vaai ma Fuafua Faatatau le kalani.

- Talanoa i le kalani e uiga i le faatinoga.
- Fesili i le kalani poo a mai, faamanino ni suiga ua oo i ai. Tusi faamaumau ni faaletonu e faailoa mai. Vaai poo tausami lelei le kalani ma tele ni ana vaiinu ona e taua tele lea mo le faapeina o manu'a.

Sitepu 2: Tapena le Faagasologa.

- Toe taga'i i faatonuga o le tofiga.
- Fufulu ou lima i se moli ma le vai, ma solo ia mago lelei.
- Tapena mea faigaluega e moomia.
- Faamaulu totinilima.

Sitepu 3: Faamae'a le Faagasologa.

- Aveese le suiga tuai ma tia'i i se koneteina e tatau ai.
 - Aveese totinilima, fufulu ou lima, ma faamaulu ni totinilima fou.
 - Fufulu le manu'a e tusa ma faatonuga a le RN fai tofiga.
 - Mata'i le manu'a e tusa ma faatonuga a le RN fai tofiga.
 - Faasolo le kulimi poo se vailaau e tusa ma faatonuga a le RN fai tofiga.
 - Fai le fusiga fou e tusa ma faatonuga a le RN fai tofiga.
 - Aveese totinilima.
 - Fufulu ou lima i se moli ma le vai, ma solo ia mago.
-

Sitepu 4: Tusi faamaumau au matau o le manu'a ma le suiga o fusiga e tusa ma faatonuga a le tausī soifua fai tofiga.

Suiga o Fusiga e le Faavailaauina
(Faaauau)

Sitepu 5: Matau le tagatama'i mo ni suiga poo ni faaletonu.

Vaavaaiga o le Manu'a

- A aveese le fusiga, siaki pe iai se sua tafe.
- **A uma ona faamama le manu'a**, matau:
 - Le lanu
 - Se sauga e tumau pea pe a uma ona faamama le manu'a (e iai fusiga e manogi)
 - Tele/itiiti le sua tafe
 - Pe tumau le tafe
- A uma ona faamama le manu'a, faamatala foliga o pito ma totonu o le manu'a. Taga'i i le:
 - Tele o le manu'a
Faatusatusa i se "seleni" poo se "sefulusene". E le tuli ia sa'o atoatoa ae tau ina faaaoga le fua faataau e tasi i taimi uma (e pei o inisi poo le tele o le "_____").
 - Lanu o le manu'a: mumu, samasama, pe uliuli?
 - Sua tafe mai le manu'a
Afa'i o iai, pe vaivai-totoo, pe iai ni tisu malo.
 - Pito o le manu'a - lapotopoto pe le gatusa foliga.
 - O isi se afaina i lalo ifo o le pa'u? (E le fuaina e tausī soifua le loloto o le afaina o lalo ifo o le pa'u.)

Matu'iā o le Manu'a

-
- Ufiufi le manu'a i le fusiga na faasino atu e le RN e faaaoga. E tele ituaiga fusiga. E tofiga le ituaiga ma lona faamoemoe ma e tatau ona faaaoga i le tulaga na faasino atu e le RN ia te oe e le RN.
 - Tusi faamaumau au matau o le manu'a. Ia atoa le numera o vaaiga na faatonu atu e le RN. Ia faailoa i le RN fai tofiga i taimi uma e aliali mai ai se suiga e le masani ai i le manu'a.
-

Fusiga o le Manu'a

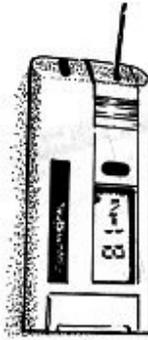

Report

Faaogaina o le masini fua suka

Faatomuaga

Keyword

O lenei vaega e aofia ai le faagasologa o le **faaogaina o le mita fua suka**. O le mita fua suka o se masini e fua ai le suka i le toto. Toe taga'i i le vaega e faatatau i le ma'i suka i le itulau 48 mo nisi faamatalaga i le tausia o kalani e gasegase i le suka.

O lenei ata faata'ita'i o le faaogaina o le mita fua suka ua na'o ni faamatalaga lautele. Ia e mulimuli lava i faatonuga faapatino mo kalani ta'itasi o loo faataatia atu e le RN fai tofiga.

Faagasologa: Faaogaina o le masini fuasuka

Sitepu 1: Vaai ma Fuafua Faatatau le kalani

- Talanoa i le kalani e uiga i le faaogaina o le mita fua suka.
- Fesili i le kalani poo a mai, ma ia e iloa pe iai ni suiga ua oo i ai.
- Fesili i le kalani poo fea e mana'o e tui mo se matāua o le toto. E masani ona faaoga se tamatama'ilima mo le toto. Aua ne'i faaogaina se itu o loo fula pe manu'a. E faigofie pe afai e mafanafana.

• Sitepu 2: Tapena le Faagasologa.

- Taga'i i faatonuga o le tofiga.
- Fufulu ou lima i se moli ma le vai, ma ia solo ia mago.
- Tapena mea faigaluega e mana'omia.
- Faamaulu totinilima.

Sitepu 3: Faamae'a le Faagasologa.

- Tui le itutino e pei ona faatonuina e le RN fai tofiga. O le faiga aupito lelei o le sui o le itu e tui i taimi ta'itasi e fua ai le suka.
Fesoasoani: E le tiga tele autafa o tamatama'ilima.
- Ia mulimuli i faatonuga ole gaosiga o le mita ma faatonuga a le RN fai tofiga.
- Oomi le pa'u e taofi ai le toto pe a mana'omia.
- Aveese totinilima.
- Fufulu ma solo mago ou lima.

Sitepu 4: Document the reading with the date and time, and any other information required by the delegating RN.

- Respond to the reading per instructions from the delegation RN.

Sitepu 5: Matau le kalani pe faaletonu le vaega na tui ai le nila.

O le vaega lenei e aofia ai le **kasetomi** o le fafagaina e ala i le manava, faatasi ma nisi faamatalaga auiliili i le tausiga o **osomi - avanoa i le manava otaota lafoa'i** (e fesoota'i ma le fetaula'iga o gaau o le manava).

O le osomi o se avanoa i se ta'otoga mai gaau o le manava poo le taga fe'auvai aga'i i fafo. Ua faia lea tulaga ona ua iai se faaletonu i vaega o gaau poo le fetaula'iga o fe'auvai.

O le kasatomi o se avanoa i se ta'otoga mai le puta aga'i i fafo. E mafai ai i lea avanoa ona faauitu e ala i se faagaau mea'ai, taumafa suavaia, poo vailaau pe a faigata i le tagata ona folo.

Ia mulimuli lava i faatonuga mo kalani ta'itasi ua faataatia atu e le RN fai tofiga.

Fafaga i le Manava

Faagasologa:

Fafaga i le
Manava

Sitepu 1: Vaai ma fuafua le kalani.

- Talanoa i le kalani se'i iloa poo a mai, ma faamautinoa ni suiga ua oo i ai.
- Faamatala i le kalani au gaoioiga o le a fai. Fesili i le kalani e ta'u atu poo iai se faaletonu i lana faalogo.

Sitepu 2: Tapena le Faagasologa.

- Toe taga'i i faatonuga o le tofiga.
- Fufulu ou lima i se moli ma le vai, ma solo ia mago.
- Tapena mea faigaluega e mana'omia.
- Faamaulu totinilima.

Sitepu 3: Faamae'a le faagasologa.

- Aveese le fusiga - aua lava ne'i faaaogaina se seleulu e tipi ese ai.
- Faamau le faagaau e tusa ma faatonuga a le RN fai tofiga.
- Faamalosi i le kalani e nofo i luga pe ta'oto faamane mai luga.
- E ono fai atu le RN fai tofiga e te siakiina totonu o le puta e ala i le faamaulu o totinilima ma pamu mai i fafo i se tui lapo'a (syringe) nisi o mea i le puta.
- Ia faaoo le taumafa ua faaliusuavai poo se vailaau e tusa ma faatonuga a le RN fai tofiga.

Faagasologa:

Fafaga i le Manava (faaaauau)

Sitepu 3: Faamae'a le faagasologa (faaaauau)

Fufulu le faagaau i le 30-60 se vai e faatafe i totonu **ae le'i faia ma le mae'a ai** o le aiga ma le mae'a foi ona ave vailaau.

- Aveese totinilima.
- Fufulu ou lima.

Sitetpu 4: Tusi faamaumau le fafagaina e tusa ma faatonuga a le RN fai tofiga.

Sitepu 5: Mātau le tagatama'i mo ni faaletonu e tusa ma faatonuga a le RN fai tofiga.

Faagaau Fafaga

O le faagaau fafaga e faamaulu i le manava i le puta o le kalani e le mafai ona ai pe inu e aunoa ma le laoa. O lenei tulaga vaivai e ono mafua i le pe faafuase'i o le itu -stroke, kanesa, MS, poo le koma.

E lua ituaiga faagaau o le 'aiga:

- O le faagaau e faamaulu atu i le isu (NG), aga'i i le ala o mea'ai ma alu atu i totonu o le puta. E masani ona le tumau lea faiga, na'o se taimi e oso ai le pe o le itu poo se isi tulaga suia faafuase'i.
- O le faagaau e faamaulu atu i se avanoa i le manava - gastrostomy tube - aga'i sa'o i le puta. E eseese igoa o ia faagaau. O le isi ituaiga faagaau o le manava e ta'u o le faagaau PEG.

E i'u ina toe sui le faagaau i le ituaiga o le Foley “Foley type” poo se faamau. E aoga lou iloa o le ituaiga faagaau o loo faaaoga e le kalani ma le auala o loo faamau ai i le tino.

Afai e te fafagaina e ala i se faagaau ia manatua faamatalaga ia o loo mulimuli mai:

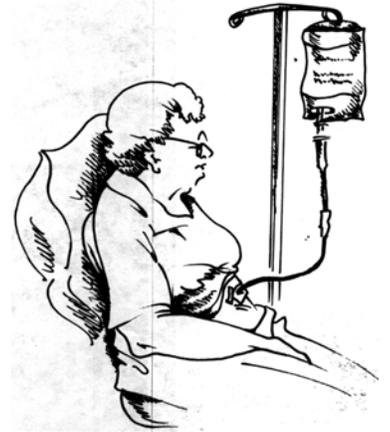
- Ia faa'auai mai le kalani i le fafagaina i le tulaga e gata ai le mafai. O taumafa o taimi fesoota'i na o le tele o tagata. E tatau ona e iloa le mana'o o le kalani pe iai nisi poo le faanofoto'atasi o ia pe a oo ina tausami.
- Ia faamaonia i se tusitusia faatasi ma le RN fai tofiga le faagasologa o le fafaga, le tele o le taumafa, le tele o le vai, le saosaoa o le faasologa, ma le nofo pe ta'oto i le taimi o le fafaga.
- Ia faaeteete pe a faagaoioi, faata'ele, ma faa'ofu le kalani ne'i toso sese le faagaau.
- Ripoti soo se lagona faaletonu.
- Vaai mo ni faaletonu, mūmū, fula, poo se sua e tafe mai le manu'a i le tulaga avanoa i le manava.
- E mafai ona iai se mea tausami i le fofoga o le kalani na'o na tofo ai ma faafiafia ae le faatagaina ona folo. Afai e faataga, fesili i le kalani poo a mea'ai e mana'o e tofo ai.
- Faailoa i le tausi soifua pe afai e pua'i pe totō a'e se kasa.
- Tautala i le kalani e nofo sa'o i luga, poo le faamasagi i le 30-45 tikeri, a'o fafaga i le faagaau, ma nofo faapena mo se itula e tasi pe a uma ona fafaga.
- Mātau le gutu o le kalani mo se faailoga o le matūtū poo le afaina o le pa'u.

Faamalosi i le kalani e palasi ma faaaoga faamanogi o gutu, pei o soloi saline. Ta'u i le kalani e le tatau ona folo se suavai a'o palasi nifo ona e mafai ona laoa ai.

E tatau ona nofo le kalani i le 90-tikeri a'o palasi ona nifo pe faaaoga vai fufulu gutu ina ia puipuia mai le folo faafuase'i o se suavai.

- E tupu soo le manava tatā ona o le “gasegase o le lafoa'i” (le sasaa vave o uta a le puta aga'i i le gaau laitiiti). A tupu lea tulaga, faafesoota'i le RN fai tofiga poo se sui pasia faafoma'i o loo vaaia.
- Faamama mea faigaluega e pei ona faatonuina.

Faiga Sili ona Lelei ile Fafaga i Mea'ai Suavaia

Faaletonu

O se lisi o loo i lalo o faaletonu e ono tutupu. E mana'omia lo oulua filifili ma le RN fai tofiga poo ai e valaau i ai pe a tupu se tasi o nei faaletonu.

- Ua mamulu mai i fafo le faagaau.
 - Ua faaletonu le pa'u i autafa ona e mafai ona tafe mai sua o le manava ma mageso ai le pa'u.
 - Ua mase'i le faagaau i vailaau pe le'i mamā ona fufulu.
 - Soo se isi uiga aliali na ta'u faapitoa atu e le RN ia te oe.
-

O lenei vaega e aofia ai le faagasologa o le **tausiga o le osomi**.

Ua na'o se faamatalaga lautele lenei. E eseese uma tagatma'i, e eseese ai foi laasaga e mana'omia. Ia mulimuli i taimi uma i faatonuga mo kalani ta'itasi ua faataatia atu mo oe e lau RN fai tofiga.

O le osomi o se avanoa i se ta'otoga mai le manava aga'i i se tasi o totoga i totonu. Ua faia lea tulaga ona ua iai se faaletonu i se vaega o le fetaula'iga. O se faata'ita'iga ua iai se poloka i ona gaau ona o se tuma, e aumai e le foma'i o ta'otoga se vaega o le gaau i se avanoa i le manava. E ta'u lea o le kolosomi - **colostomy**.

E mafai foi ona fai se avanoa i le puta e ta'u o le kasesomi - gastrostomy, pe a iai se faafitauli i le folofolo a le tagata poo le tatala aga'i i le gaau e ta'u o le iurosomi - **urostomy**. E mafai ona tumau pe le tumau le iurosomi.

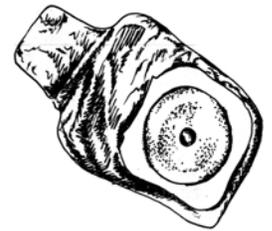
O le vaega e fai ai le avanoa e ta'u o le "soma" - "**stoma**". E sasaa otaota mai le gaau e ala atu i le some aga'i i se taga. E mafai ona tofi oe i le galuega o le fesoasoani i le kalani mo nisi vaega poo mea uma o le tausiga o le osomi.

E ono aafiagofie pe masiasi le kalani ona o le osomi, aemaise pe afai o loo fou. E lelei pe a faaeteete le tausii soifua i ana upu ne'i faapea ane le kalani e le o se tulaga lelei le sau e fesoasoani i le tausiga o lona osomi.

O le vaega lenei e faamatala ai le suiga o le lanu o le kolosomi. E tatau ona sui le taga pe a oo i le tasi o vaetolu aga'i i le afa lona tumu e puipuia ai mai le falō ole pa'u o loo si'omia ai le soma.

Tulaga e Manatu i ai

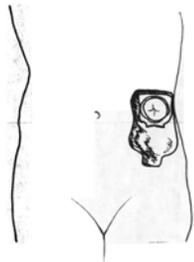
Keyword

Taga Osomi

Tausiga o le Osomi (faaauau)

Faagasolo- ga : Tausiga o le Osomi

Tausiga o le Osomi

Sitepu 1: Vaai ma Fuafua Faatatau le kalani.

- Talanoa i le kalani e uiga i le faagasologa. Siaki poo fea e mana'o e faatino ai le tausiga o le osomi. E masani ona faataunuu i le faleta'ele..
- Ia mautinoa le tulaga le soona faalaua'itele o le kalani pe a fai le galuega.
- Fesili i le kalani poo a mai ma tusi faamaumau ni suiga e oo i ai.

Sitepu 2: Tapena mo le faagasologa.

- Toe taga'i i faatonuga o le tofiga.
- Fufulu ou lima i se moli ma le vai, ma solo ia mago.
- Tapena mea faigaluega e mana'omia.
- Faamalu totinilima.

Sitepu 3: Faamae'a le faagasologa.

- Aveese le taga kolosomi tuai mai le avanoa i le ta'otoga - le soma.
- Tia'i le taga e tusa ma faatonuga a le RN fai tofiga poo le tuu i se taga e le susū. Afai o se taga e toe faaoga, mulimuli i faatonuga a le RN fai tofiga.
- Faamama lemu ni fe'au mai le avanoa i le manava i se pepa faleuila. Ona faamama lea o le pa'u i autafa o le soma i se moli e lē malosi ma le vai. Tootoo ia mago.
- Mātau le soma ma le pa'u o loo si'omia ai ne'i iai nisi avanoa, mageso, tulaga sasao mai, poo nisi tulaga e pei ona faamatala atu e le RN fai tofiga.
- Tuu i ai ni kulimi e pei ona faatonuina.
- Faaaoga le taga fou e pei ona faatonu atu e le RN fai tofiga. E tele ituaiga taga. E ta'u atu e le RN fai tofiga ni faatonuga patino e uiga i le taga e faaoga e le kalani.
- Aveese totinilima.
- Fufulu ou lima i se moli ma le vai, ma solo ia mago.

Sitepu 4: Tusi faamaumau le tausiga o le osomi e pei ona faatonuina e le tasi soifua fai tofiga.

Sitepu 5: Matau le kalani mo ni suiga poo ni faaletonu.

O lenei vaega e aofia ai le faagasologa masani o le faauluina o le faagaau mamā mo fe'auvai.

O le **faagaau mamā o fe'auvai** o se faagaau e faamaulu i le taga e aumai ai le fe'auvai ma lafoa'i. E faia lea pe afai ua le mafai e le tagata ona sasaa le tagavai e aunoa ma se faagaau.

Ia mulimuli lava i faatonuga patino a le RN fai tofiga mo kalani ta'itasi.

Sitepu 1: Vaai ma Fuafua le kalani.

- Talanoa i le kalani poo a mai, ma ia iloa ni suiga ua oo ia i ai.
- Faamatala i le kalani le faagasologa. Fesili i ai i ni faaletonu o iai ma se faasologa o le galuega e mana'o i ai.

Faagasologa:
Faauluina o le
Faagaau Mama o
Fe'auvai

Sitepu 2: Tapena le Faagasologa.

- Ia pui puia le kalani ia le faalaua'itele
- Toe taga'i i faatonuga o le tofiga.
- Fufulu ou lima i se moli ma le vai, ma solo ia mago.
- Tapena mea faigaluega e mana'omia.
- Faamaulu totinilima.

Sitepu 3: Faamae'a le Faagasologa.

- Fesoasoani i le kalani e nofo pe ta'oto i se tulaga e faigofie.
- Faamama le itutino i autafa o totoga sa poo le poti e pei ona faatonuina e le tausii soifua fai tofiga.
- Su'e ma ia maua le avanoa o le ala fe'auvai.
- Faamaseese le faagaau i se kulimi e pei o le KY jelly.
- Faamaulu le faagaau i le gutu o le ala o fe'auvai aga'i i le taga. E atoa le 9 inisi le umi mo tane ma le 2 1/2 i le 3 inisi i fafine. E te iloa ua oo i totonu o le taga pe a amata ona tafe mai le fe'auvai i le pito o le faagaau.

Faagasologa:
Faauluina o le
Faagaau Mama o
Fe'auvai
(Faaauau)

- Ta'u i le kalani e m̄nava faagesegese ma ia loloto le m̄nava. E faato'a ai le taga fe'auvai. I tuutuu lemu pe a faaulu le faagaau.
- Ia taofi ai le faagaau se'i oo ina le toe tafe mai se fe'auvai.
- Aveese le faagaau
- Faamamā ma solo mago autafa o totoga sa.

Sitepu 4: Tusi faamaumau le faauluina o le faagaau e pei ona faatonuina e le RN fai tofiga.

sitepu 5: Ia matau le kalani mo ni faaletonu e pei ona faatonuina e le tausi soifua fai tofiga.

Taofi le faitauina o le Tusigalue iinei.

Matamata i le vaega o le ata-Vitio/DVD mo Togafitiga.

I le vaega lenei, o le a e toe taga'i i faamatalaga o loo i le Tusigalue e ala i le su'ega faata'ita'i.

Faaaoga le su'ega lea e fai ma ta'iala o su'esu'ega. O le a aoga ia te oe e faamasani ai i le faataatiaga o fesili o le su'ega ma itu e tatau ona e toe taga'i i ai

**Su'ega
Faata'ita'i**

The practice exam is longer and a bit more difficult than the Final Examination. So, once you have completed the practice exam, you will be well prepared to successfully complete the final examination.

A mae'a lenei Su'ega Faai'u Faata'ita'i, ua e sauni e laasia laasaga mulimuli o le a'oa'oga ma maua lou tusi pasi.

**Faama-e'aina
o le Mataupu**

E tatau ona e faamae'aina tulaga o loo mulimuli mai e faai'uina ai lenei mataupu

- Faafesoota'i le faia'oga na tuuina atu mea a'oga ia te oe e faatulaga lau su'ega.
- Ia e maua togi e 80% pe sili a'e e te pasi ai.
- Faao la iloiloga a tagata a'oga i le faia'oga.
- Fafoi le ata-video/DVD i le faia'oga.
- Toe fafoi lau Tusigalue mo se taimi se'i toe taga'i i ai (mo le iloiloia lea o au galuega o loo i Galuega Faata'ita'i).

E 20 fesili o loo i le su'ega faai'u. E tele fesili eseese o le sa'o ma le sese, filifiliga o tali, faafesoani (matching), ma avanoa e faatumu.

**E faapefea
le Su'ega Faai'u**

O sauniuniga mo le su'ega faai'u:

- Toe taga'i i lesona i le Tusigalue.
- Su'esu'e le Aotelega Faapuupuu o loo i le faai'uga o lesona ta'itasi. O faamatalaga e tatau ona e taulotoina o loo i Aotelega Faapuupuu o Lesona.
- Toe taga'i i le ata-video/DVD mo lesona ta'itasi.
- Su'e le Su'ega Faata'ita'i o loo i le lesona lenei.
- Taga'i i tali o loo i le vaega o le Tali o Fesili o le Tusigalue.
- Toe foi i ni vaega na faigata mo oe.

**Sauniuniga
mo le
Sue'ga**

A mae'a ona e galue i laasaga ia, ua saunia loa oe mo le su'ega faai'u.

Taofi iinei le faitauina o le Tusigalue.

Afai ua e sauni, faaaau loa i le Su'ega Faai'u Faata'ita'i o loo i le itulau e sosoo ai. Faamae'a le Su'ega Faai'u Faata'ita'i e **aunoa** ma le faaaogaina o le Tusigalue.

Su'ega Faai'u Faata'ita'i

1. O a tulaga aiaia e lima e tatau ona oo i ai mo le tofiga o le tausi soifua?

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____

2. Tusi mai galuega patino e tolu e **le mafai** ona tofi oe i ai.

1. _____
2. _____
3. _____

3. O a tulaga faamalosia e fa e mafai ai ona maua se tofiga?

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____

4. E fa(4) nofoaga e mafai ona fai ai se tofiga. O a ia nofoaga?

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____

5. O le tausiga o le fetaula'iga autu (central lina) e mafai ona tofi ai se tausi soifua lagolago.

Sa'o Sese

6. E mafai ona tofi e se Tausi Soifua Faatino ua Laisene (LPN) se galuega i se tausi soifua lagolago.

Sa'o Sese

7. Tusi se tasi o tiute tau'ave o le RN fai tofiga i le faagasologa o le faiga o se tofiga.

1. _____

8. A e maua se tofiga, o a ni ou tiute tau'ave? (Tusi mai le lua).

1. _____

2. _____

9. E tatau ona ripoti vave ni suiga i le tulaga o le kalani i le RN fai tofiga.

D Sa'o **D** Sese

10. Afai e te le mafai ona faatino se galuega ua tofia ai oe, o le a lau mea e fai?

11. O a ni faata'ita'iga se lua (2) o le faaletonu i le tuputupu a'e?

1. _____

2. _____

12. Tusi mai se fa (4) o fetaula'iga e iva (9) o le tino o loo faamatala atu i le Tusigalue.

1. _____

2. _____

3. _____

4. _____

13. I fetaula'iga e fa (4) o le tino ua e ta'ua i luga, tusi mai se faaletonu masani e tasi mo ia fetaula'iga ta'itasi.

1. _____

2. _____

3. _____

4. _____

14. O le Ma'isuka - Diabetes Mellitus - e aafia ai le fea fetaula'iga o le tino?

1. _____

15. O le ā le vailaau?

16. O ā ituaiga e lua o vailaau? Tusi mai ituaiga ma tusi le faamatalaga o ituaiga ta'itasi.

1. _____

2. _____

17. O vailaau faatulagaina e ta'u o vailaau pulea. E ono mata'utia ma e tele le avanoa e faaoga sese ai. O se faata'ita'iga lea e tasi o le ituaiga vailaau lea:

18. O ā mea e tolu e mafai ona aafia ai o le aoga o se vailaau?

1. _____

2. _____

3. _____

19. _____ o aafiaga ia e le'i fuafuaina o vailaau i le tino ma e le o se vaega o le faamoemoe na faaoga ai vailaau.

20. O se _____ e tupu pe a ave se tasi o vailaau ae le'i oo ina ave, poo le ave faatasi, poo le faatali se'i mae'a le isi, e suia ai le aoga o le tasi o poo vailaau uma. E mafai ona faateleina pe faaitiiti ifo le aoga o se vailaau poo vailaau uma e lua.

21. Afai e tofi oe i le taulimaina o vailaau e ui atu i le gutu, e faataga ona e tuuina se fualaau i le gutu o le kalani.

Sa'o Sese

22. O le ala o le taulimaina o vailaau o le auala lea e faaoo ai vailaau i le tino o le kalani.

Sa'o Sese

23. Faafesoani auala ta'itasi o loo tusi atu i lalo ma lona faamatalaga sa'o e ala i le tusi o se laina mai le igoa o le auala aga'i i lona faamatalaga sa'o.

Auala	Faamatalaga
Alafe'aumamao - Rectal	Ui atu i le gutu ma folo - Taken by mouth and swallowed
Lalo o le laulaufaiva - Sublingual	Tui o le pa'u i le nila ma faaoo le vailaau i se maso, i lalo ifo o le pa'u, poo totonu o se uuaa - Piercing the skin with a needle and putting medication into a muscle, under the skin, or into a vein
Tui - Injection	Fana faapasī pe manava i totonu i le isu, faa'i, ma mama - Sprayed or inhaled into the nose, throat, and lungs
Gutu/Fofoga - Oral	Tuu i totonu o le alafe'au - Inserted into the rectum
Mānava i totonu - Inhalation	Tuu i lalo o le laulaufaiva - Placed under the tongue
Auala i le Ala Fanau - Vaginal mucous	Tuu sa'o i le pa'u poo se 'afu'afu - Applied directly to skin or membrane
Fafo - Topical	Tuu i totonu o le pipi - Inserted into the vagina

24. Tusi mai ni faamatalaga se lua e tatau lava ona iai i le leipo o le vailaau.

1. _____
2. _____

25. Tusi mai aia tatau e lima o le taulimaina o vailaau.

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____

26. Tusi mai ma faanumera i le faasologa sa'o laasaga ia e lima o le faagasologa o le taulimaina o vailaau. (#1 le laasaga muamua, #2 le laasaga e lua, ma isi.)

Tusi faamaumau le taulimaina o vailaau
Taulima (ave) le vailaau
Vaai ma fuafua faatatau le kalani
Matau le kalani mo ni aafiaga i le vailaau
Faatulaga vailaau

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____

27. E lua **aia tatau** a kalani e faatatau i le taulimaina o vailaau.

Ua iai i le kalani le _____ o vailaau poo togafitiga.

E iai i kalani le _____ i le taimi e taulimaina ai vailaau.

28. E tatau ona vavaeese le vaega e teu ai vailaau i le pusaaisa mai _____.

29. O le mita (Glucometer) e fua ai le _____ i le toto.

O Tali o Fesili o loo i le itulau e sosoo ai. Faaaoga e toe taga'i ai i au tali ma sailiili atili i vaega e mana'omia lea.

Faamālo ane oe ia te oe. Ua e galue fita!

Ki o Tali ole Su'ega Faata'ita'i ole A'oga

Faaaoga tali ia e faasa'o ai au tali. O loo iai faatasi ma fesili numera o itulau e maua ai le faamatalaga i le tusigalue.

1. O a aiaiga e lima (5) e tatau ona oo i ai mo se tofiga o se tausi soifua? **(Itulau 9)**
 1. Ose Tausi Soifua Resitala laiseneina e faia le faatonuga mo le faatinoina o le galuega.
 2. Etolu galuega ma'oti e le mafai ona tofia.
 3. Ole tofiga e aofia ai galuega faapatino mo le kalani e tasi.
 4. Na'o Tausi Soifua Lagolago agavaa e mafai ona talia se tofiga
 5. E na'o le fa (4) nofoaga faanuu e mafai ona fai ai tofiga.

2. Tusi mai galuega faapitoa e tolu e le mafai ona tofia. **(Itulau 10)**
 1. Fai tui o vailaau, e ese mai le insulini
 2. Faagasologa faavailaau (sterile)
 3. Tausiga o faagasologa autu

3. O a agavaa faamalosia e fa (4) e mafai ai ona talia se tofiga? **(Itulau 11)**
 1. Ia avea ma NA-R poo se NA-C i le setete o Uasigitone.
 2. Ua mae'a tulaga faamalosia o a'oa'oga mo le tofiga.
 3. Ua malie e faatino le galuega patino ua tofia ai.
 4. Faailoa i se gaoioiga i le RN fai tofiga ua e agavaa e faatino sa'o le galuega ua tofia e aunoa ma se tau vaavaaia.

4. E fa(4) nofoaga e mafai ona faia ai o se tofiga. O a ia nofoaga? **(Itulau 14)**
 1. Poloklama ua pasia mo nofoaga faanuu mo e faaletonu le tuputupu a'e.
 2. Aiga ua pasia mo tagata matutua.
 3. Falenofo ua laisene.
 4. Totonu o le aiga.

5. O le tausia o fetaula'iga 'autu - central line - e mafai ona tofi i ai o se tausi soifua lagolago **(Itulau 10)**
Sese

6. O se Tausi Soifua Faatino ua Laisene (LPN) e mafai ona ia tofia ni galuega a se tausi soifua lagolago. **(Itulau 10)**
Sese

7. Tusi mai se tasi o tulaga o tiute tau'ave o le RN fai tofiga i le faagasologa o le faiga o tofiga. **(Italau 15)**

Soo se isi o filifiliga i lalo ifo, o le tali sa'o lena:

- Ia maua se maliega tusitusia mo le tofiga mai le kalani poo se sui aloa'ia.
- Tofiga o le galuega.
- Vaavaia o le tofiga.
- Toe aveese pe faaleaoga le tofiga.

8. Afai e te maua se faatonuga, o a ou tiute tau'ave e lua (2) mo lea faatonuga?(**Itulau 17**)

Soo se lua (2) o tali i lilo ifo e te filifilia, o tali sa'o na:

- Faatinoina o le galuega tofia e tusa ma faatonuga.
- Mātauina o le kalani mo nisi aafiaga i vailaau, uiga faaali ona o vailaau, poo faaletonu mai faama'i.
- Ripoti vave ni suiga i le tulaga o le kalani.
- Ripoti i lau RN fai tofiga, poo lou pule ta'ita'i, ni suiga o vailaau poo ni vailaau fou, poo togafitiga e tatau ai ona sui o faatonuga o le tofiga.

9. E tatau ona ripoti vave e le tausi soifua lagolago ni suiga o le kalani i le RN fai tofiga. (**Itualu 17**)

Sa'o

10. Afai e te le mafai ona faatino se galuega tofia i soo se mafuaaga, o le a le mea e te faia? (**Itulau 18**)

Faailoa vave i le RN fai tofiga ma lou pule galuega pe afai ua e le mafaia ona faataunuu se tofiga.

11. O a ni faata'ita'iga se lua (2) o faaletonu o le tuputupu a'e? (**Itulau 30**)

Soo se lua (2) o tali i lalo ifo e te filifilia, o tali sa'o na:

- Telegese le Mafaufau
- Faaletonu o Tamaiti i Fesoota'iga -Autism
- Pepē vaega o le tino i le fanau mai ona o le fa'alai
- Ponga Le Atoatoa o le Tino o le Down's - Down's
- Ma'ilili
- Syndrome

12. Tusi mai ni fetaula'iga o le tino e fa (4) mai le iva (9) o loo faamatala i le tusigalue. (**Itulau 32**)

Soo se filifiliga e maua le fa mai lalo ifo o tali sa'o na:

- Fatu ma Alatoto
- Sua Aoga
- Alasavili
- Neula
- Pa'u
- Auivi ma Maso
- Fe'auvai poo totoga sa
- Faalogona
- Faalogona

13. Mo fetaula'iga o le tino o loo e ta'ua i luga, tusi mai se faaletonu masani se tasi o fetaula'iga ta'itasi. Faaaoga le Toe Taga'i i le Lesona o loo i **itulau 56-58** e siaki ai au tali. Soo se faaletonu e te filifilia o loo tusi atu i fetaula'iga o le tino, e sa'o lena.

14. Ma'isuka (Mellitus) Melitu e aafia ai le vaega o faia a'e ai le tino? **(Itulau 48)**
Endocrine (Vaega o faia a'e ai le tino)
15. Ole ā le vailaau faatonuina? **(Itulau 66)**
Soo se mea ua tuufaatasia e sui ai gasologa o kemikolo oi ile tino ole tagata.
16. O ā ituiaga vailaau faatonuina e lua? Tusi faasolo mai ma faamatala uiga taitasi. **(Itulau 66)**
Vailaau e ta'ua o Legend, o vailaau ia e lē mafai ona faatau atu pe maua mai e aunoa mase pepa talavai mai le foma'i. Vailaau e lē oni legend o vailaau na e mafai ona faatau e aunoa mase pepa talavai mai le foma'i.
17. O vailaau ua faatulagaina e ta'ua o ituaiga vailaau ua pulea. E mafai ona mata'utia tele pe oo ina lē pulea le faaaogaina. O faataitaiga o nei ituaiga o vailaau faatonuina o loo ile: **(Itulau 66)**
Soo se mea o mea nei e sa'o: narcotics (nakoroti), depressants (faatoafilemu ai), stimulants (faagaetia ai), poo vailaau faatonuina ole mafaufau (psychotropic).
18. O ā vala e tolu e mafai ona aafia ai gaoioiga o vailaau faatonuina? **(Itulau 68)**
Soo se mea mai mea nei e tolu e sa'o: tausaga, itupa, lapo'a, tupu'aga, tulaga faaletino, ma tulaga tau faalogona.
19. O auga e mulimuli mai o auga e lei fuafuaina e maua mai vailaau pe a oo ile tino e le avea ma sini o togafitiga e faaoga ai vailaau. **(Itulau 68)**
20. Ole tali mai ona o vailaau faatonuina e tulai mai pe a uma ona faaoo atu se tasi o vailaau a'o le'i faia le isi ituaiga vailaau pe fai ile taimi lava foi lea e tasi, pe ua uma foi ona suia e le isi vailaau faatonuina le aoga ose tasi vailaau poo vailaau faatonuina uma. O āuga ole vailaau faatonuina e tasi poo vailaau uma e ono faateleina poo le faaitiitia. **(Itulau 70)**
21. Pe afai ua faatonuina oe e faaooina atu vailaau faatonuina e ala atu ile fofoga, ua faatagaina oe ete tago e tuu le fualaau ile gutu ole tagatama'i. **(Itulau 73)** Sa'o
22. Ole ala e ui atu ati le vailaau faatonuina ole auala lea e faaooina atu ai. **(Itulau 70 male 71)**
Sa'o
23. Mo faamatalaga taitasi oi lalo, ia faafetaui male igoa sa'o ole auala o faaoo atu ai. **(Itulau 71)**

Ala

Faamatalaga

Muli	Ala atu ile gutu ma folo
Lalo Lauaufaiva	Tui le pa'u ole tino ise nila ma faaoo le vailaau faatonuina ile maso, i lalo ole pa'u, poo lalo ose uaua
Tui	Faga pe manava ile isu, fa'aī, ma mamā
Gutu	Momono ile muli
Manavaina	Tuu i lalo ole laulaufaiva
Totogasa	Tuusa'o atu ile pa'u poo pogaisu
Topical	Momono ile totogasa

24. Lisi mai mea e lua e tatau ona iai i taimi uma i leipo o vailaau faatonuina. **(Itulau 72)**

Soo se mea o mea nei e lua e sa'o: Igoa ole tagatama'i, igoa ole vailaau, malosi, ala, faasologa, male aso e uma ai le aoga.

25. Lisi mai sa'o e lima ile faaooina atu o vailaau faatonuina. **(Itulau 74)**

1. Sa'o le tagatama'i
2. Sa'o le vailaau faatonuina
3. Sa'o le fua (malosi)
4. Sa'o le ala
5. Sa'o le taimi

26. Lisi mai laasaga nei e lima ile faiga ole faaooina atu o vailaau faatonuina i lona faasologa sa'o e faaoga ai avanoa o fuainumera oi lalo. **(Itulau 75)**

1. Iloilo le tagatama'i
2. Faatulaga le vailaau faatonuina
3. Faaoo atu le vailaau faatonuina
4. Tusi i lalo le faaooina atu ole vailaau faatonuina
5. Mātau le tagatama'i mo āuga o vailaau faatonuina.

27. E lua aiā tatau tāua e iai ile tagatama'i e faatatau ile faaooina atu o vailaau faatonuina. **(Itulau 78)**

E iai ile tagatama'i le aiā e teena ai vailaau faatonuina poo togafitiga.

E iai ile tagatama'i le aiā ile tausia ole faalilolilo e lē faalauteleina pe a faaooina atu vailaau faatonuina

28. Ole teuina o vailaau faatonuina ile pusa'aisa e tatau ona tuuese mai le mea o **teu ai mea'ai**. **(Itulau 80)**

29. Ole masini fuasuka (glucometer) e su'e ai le **suka kuluso** oi le toto ole tagata. **(Itulau 104)**

Taofi le faitauina ole Tusia'oga iinei.

O lea ua uma ona e autaluina au tali faatusatusa ile ki o tali mole su'ega faataitai, susue soo se vala na e sese ai ma soo se vala o loo iai ni au fesili.

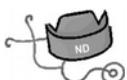
Ole taimi lava ua e to'afimalie ai e tusa male tele o lou poto ua iai, ua e sauna loa e fuafua mo lau Suega Faai'u ole A'oga.

Faamālō lava mo au galuega fitā!!

Lisi o Uiga o Upu

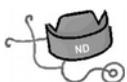
Upu	Uiga
Faaalia le Ilitata	Ole faaalia ole ilitata ole tino i vailaau faatonuina, pefu, lega, poleni poo isi mea oi le siosiomaga. Ole ilitata e aofia ai le mageso, mafatua, mamafa le isu, patapata le tino, male ii le manava ma isi āuga.
Faama'i Alasaima	Ose ma'i e faasolo i luma, ma faaleagaina ai e faapogaia ai le lē toe manatua o mea. Āuga amata ole galogalo o mea.
Fealua'i	Savali solo.
Alafe'au	Pu ile muli e sau ai i fafo fea'u mamao.
Arterial Ulcers (Papala Ma'isuka)	O papala i vae ma le pito i lalo ole vae ona ua lē tafe lelei atu le toto mai le fatu i vae.
Alatoto	O alatoto e tauaveina le toto e tele ai le okesene mai le fatu i sela ole tino.
Gugu	Fula i sooga. Ole ituaiga autū o gugu ole osteoarthritis, reumatoid, male gout.
Ma'isela	Ose faaletonu e faapea ona ilitata ai le vaega ole tino tau le manava i mea oi le siosiomaga e pei ole polusione, poleni, poo le pefu. O āuga e aofia ai le faigata ona manava, ii le manava ma tale.
Papala ona ole tatao umi	Ole vaega ole pa'u ua mamate tisu ole pa'u ona ua leaga le faataamilosaga ole toto e mafua mai ile tatao. E ta'ua foi ole papala ile tatao poo papala decubitus .
Toto	Suavai oi le tino e feaveaia le okesene, kaponi dioxide, niutirane, sela puipui ma otatoa agai atu i sela ma toe foi ai. O loo maua ile toto ia sela mumu, sela papae, platelets ma sela puipui.
Alatoto	Ose tuufaatasiga o ni faagaau vaivai, fepioai gofie e eseese le lapopoa, o loo maua i vaega uma ole tino.
Tagata Puta	E ta'ua foi o pepa bingo, o nei kati malo e foliga pei ni pepa bingo cards ma e iai laina o putaputpa uga mo fua taitasi o vailaa faatonuina.
Mu	Ose manua ile pa'u e mafua mai se afi, la, vailaau, mea vevela, mea faasuavaia vevela poo le eletise. O loo faavasega le ituaiga mu e tusa ai ole loloto ole pa'u ua faaleagaina.
Kapilali	O alatoto pito laiti e fesootai atu i kapilali ma uaua.

Upu	Uiga
Faiga e Toe Faate'i ai le Fatu (CPR)	Auala e toe faate'i ai le fatu ina ia faaaauau ona panu; e manaomia le toleniga faapitoa ina ia faatino ai le CPR.
Faiga ole Faataamilosaga ole Fatu	E faia ile fatu, alatoto, male toto. Ole sini autu ole faataamilo lea ole toto ina ia faaoo atu le okesene ma aveese mai le kaponi dioxide mai vaega eseese ole tino.
Cartilage (Kateleti)	O tisu malo o loo i sooga ma pito o ponaivi ina ia sologa lelei ai le gaioi.
Cerebral Vascular Accident (CVA)	Ua masae pe ua poloka se alatoto ile fai'ai, ua faaoge ai vaega ole fai'ai mai le oo atu iai ole toto. Ua iloa taatele ile pe ole itu.
Chronic Obstructive Pulmonary Disease (COPD)	E faasolo i luma ma e lē toe suia le faaleagaina ole māmā ma ua le toe galue lelei ai. O lea tulaga e ono tupu mai ona o ma'i nei: matua afaina le mama, (chronic bronchitis), pulmonary emphysema, male sela. Ole pogai autu ona ole ulaula.
Pito ole Taufale (Colon)	Ga'au tele.
Colitis (Irritable Bowel)	Fula le ga'au tele.
Colostomy (kolotomi)	Ose pu fai mai le ga'au tele aga'i e fafo e ala mai le puipui ole manava.
Congestive Heart Failure (CHF)	Ua lē lava le malosi o le fatu e pamu atu toto ile tino atoa. Vaivai tele le pamu ole fatu ma ua tumu ai toto i uaua ma totoga ole tino.
Chronic (Faaumiumi)	Tumau ona iai mose taimi umi.
Conjunctival sac	Vaega ole mata ei totonu ole laumata pito i lalo.
Manava mamau	Le taulau ona alu soo mo fe'au mamao.
Pepesi	O tulaga e faapea ona oo at ai se inifeti mai le tasi tagata i le isi tagata.
Vailaau Pulea Lelei	O vailaau e iai tulafono faapitoa ona talu ai e mafai ona pulea ai pe faigaofie foi ona ma'ivalea iai e pei o fualaau faamoe.
Cornea (konia)	Ole pito i fafo ole mate ma e manino o loo ufiufi ai le i'oimata.
Vavage (Debriding)	Aveesea o tisu ua pepe mai se manu'aga.
Decubitus ulcer	Vaega ua pepē ai le pa'u ma tisu oi lalo ona ole leaga ole faatamilosaga e faapogaia ile taomia. E tutusa ma papala ile taomia poo papala ile

Upu	Uiga
Dehisced Wounds	Ose manu’a mai le taotoga e lei pe lelei ae ua toe matala. Ole a tuai ona pe mai totonu faasolo atu i fafo.
Matūtū le tino	Tulaga ua lē lava le vai ile tino. E mafai ona tupu ona ua tele le vai e alu i le afu, manava tatā poo le puai, pe ua lē lava foi vai e inu.
Delegation	Ole RN ua ia tuu atu le galuega e tasi mole tagatama’i e tasi e faia ele Foma’i Fesoasoani sili ona tomai ise faatulagaga ua fuafuaina.
Dementia	Ose faama’i faasolo ina leaga e faapogaia ile faaleagaina o sela ole faia’i. Ole tomai e malamalama ai, manatua, pe mafaufau ai ua le toe iai. Ole Faama’i ole Alasaimi ole mafuaaga taatele lea ole le toe manatua o mea.
Dermis	Ole pito i totonu ole pa’u ei lalo ifo ole vaega ole epidermis. E faia a’e i tisu o loo fesoota’i ma alatoto ninii ma pito o neura. O loo iai foi a’a o lauulu, vaega e gaosia le ga’o, vaega e afu ai, ma vaega o lagona.
Developmental Disability	Ose tulaga e amata a’o le’i 18 tausaga le matua, faaauau ai mose taimi umi, ma oo ina lē atoatoa ai le malosia ole tagata. E aofia ai le vaivai ole mafaufau, cerebral palsy, autism, male Down’s syndrome.
Ma’isuka Mellitus	Ose faama’i ua lē lava pe leai ai ni inusulini e gaosi ele atepili. A aunoa male inusulini, ole a lē faaaogaina lelei ele tino le suka e fafaga ai sela ole tino.
Faamaumauga	O faamaumauga tusia o mea sa fai.
Lima Poto	Ole lima lea e masani ona faaaoga e tusitusi, ‘ai, pe faia ai le tele o fea’u.
Fua	Aofai o vailaau e tatau ona faaaogaina.
Faatafe	O mea e sau i fafo ole manu’a poo se vaega ole tino ua inifeti pe o manu’a.
Endocrine System	E aofia ai vaega ole tino e saunia mai hormone e pulea gaioioiga ole tino. O nei vaega e aofia ai le atepili, pituitary, tairoi, male parathyroid, adrenal glands, ovary ma fuātagata (fuāmiti).
Enzyme, digestive enzyme	O vailaau e saunia ele tino e faamalūina mea’ai ina ia fai ma nutirini.
Ma’imaliu	Ose faaletonu tau gasegase e faapea ona ma’i tete ai le tagata.
Epidermis	Ole vaega pito i fafo ole pa’u.
Ma’imaliu	O sela ile fai’ai ua faaletonu ona “oso,” ua faapogaia ai ona ma’i tete.

Upu	Uiga
Epithelialization	Tulaga ole pe ole manu'a ma ua oo ina uliuli ai le pa'u.
Esophagus	Fa'a'i, le vaega e alu iai mea'ai pe a oo ina folo .
Exudate	Faatafe mai ai le manu'a poo se vaega ua inifeti pei ole mata.
Fecal Impaction	Fe'au mamao ua mau ile retuma ma ua le mafai ona faasau i fafo pe a oono. E tupu le mea leni pe a umi o mamau le manava o se tagata.
Gau	Ose gau ile pogaivi.
Tagamimi	Ose taga laititi i talaane ole ate e tuu ai bile ua faapea ona gaosi ele ate.
Faama'i ole Tagamimi	Ose fula poo se poloka ole pu ole tagamimi, ma ua le mafai ona sau i fafo alou.
Gastrointestinal (GI) system	Gutu, esophagus, manava, ga'au, ate, tagamimi ma atepili. O nei totoga e faamalūina mea'ai tatou te faaaogaina ia avea ma nutirini ma lafoa'i mea e le aoga ile faaoga ole oono.
Gastrointestinal Ulcer	Ose vaega ua fula pe ose manu'a ua le pe ile vaega ole GI.
Gastrostomy	Ose avanoa ile manava i fafo ole pa'u ole puimanava. Ua mafai ai ona tuu atu mea'ai, mea faasuavaia poo vailaau ise fagaau pe a oo ina faigata ele tagata ona folo ni mea.
Generic name	Ole igoa ole vailaau e faailoa atu ai le auala o gaosia ai le ituaiga vailaau. Ose faaitaiga o Acetaminophen, Ibuprofen, male Furosemide.
Genito-urinary System	E faia a'e i fatuga'o, ureters, tagamimi, ole urethra ma totoga fanautama. O nei totoga ua faamamaina mea e le aoga mai le toto, faasoaso le tele ole vai ile tino, fuafua le paleni o kemikolo ile toto, ma aumaia ai uiga ose tane poo se fafine e aofia ai le fanautama.
GERD	Gastro-Esophageal Reflux Disorder ; "mu le fatu". E tupu leni mea pe a tautulei le puta ma oso i luga ile esophagus pito i lalo.
Masini fuasuka	Ose masini e fua ai le aofaiga ole suka ile toto ole tagata.
Kuluso	Ole ituaiga o suka ile toto.
Granulation	Tulaga ole manu'a ua pe poo le toe ola mai o sela fou.
Fatu	Nate pamua le toto ile tino atoa. Ose maso e fa vaega o loo iai ni alatoto lapopoa e oo atu ai i totonu poo fafo o mea o teu ai.
Heart Arrhythmia	Le sologa lelei pea le tata ole fatu.

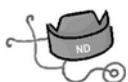
Upu	Uiga
Oso le Fatu (Myocardial Infarct or MI)	E tupu pe a oo ina puni pe ua poloka foi se alatoto o loo iai i maso ole fatu ma ua faapea ona le lava ai le okesene e maua e maso ole fatu.
Hemori	Hemoroi oni veni ile retuma. O nisi taimi e mafai ona vaaia ua pei ni taga i autafa ole alafea'u.
Homone	Ole kemikolo e faapea ona faatonutonu ma pulea galuega poo le tuputupu ole tino
Hyperglycemia (Maualuga le Suka ile toto)	Ova le kuluso ile toto
Hypertension (High blood pressure)	Ova le tulei ole toto faasaga i pa o alatoto.
Hypoglycemia (Low blood sugar)	Ova le maualalo ole kuluso ile toto
Hypotension (Low blood pressure)	Ua le lava le tulei ole toto mo le tafe masani ole toto ma maua ai okesene talafeagai i tisu ole toto.
Hypothyroidism	Ole tulaga ua le galue ai vaega ole tairoi e gaosia ia lava homone. E aofia ai le vaivai, mago le pa'u male laulu, magaugau atigilima.
Incontinence	Incontinence ole lē mafai ona puleaina le alu ole fe'auvai poo fe'au mamao.
Inifeti	Ose tulaga ua osofai ai e pakateria, vairusi poo lega le tino ma ua nonofo ai pea.
Fula	Ole tali atu ole tino ile lavea. E auina atu ele tino lana puipuiga e fofu ai le lavea.
Manava	Pe a manavaina le vailaau e ala atu ile isu, faai, ma mama.
Tui	Pe a faaooina atu vailaau e ala i le faapu ole pa'u ise nila.
Insulini	Homone e saunia ele atepili e faapea ona avatu ai ile tino le tomai nate faaaogaina le suka. Ole tele o mea'ai e faamaluina e fai ma suka ma e manaomia ona iai inusuili mole tino ina ia mafai ai ona faaaoga.
Integumentary system	E faia ile pa'u, lauulu, atigilima, ma keleni oi le pa'u. Saunia le ufiufi mole puipuia ole tino.
Ga'au	Bowels. E aofia ai le gaau laititi male gautele. (colon).

Upu	Uiga
Sooga	Le mea o soofaataasi ai pogaivi. Faataitaiga o tulivae, suilapalapa ma tapulima.
Fatuga’o	Totoga e gaosia le miaga e ala i le faamamaina ole toto.
Labia	Oga tisu ile pu ole totogasa o fafine.
Legend drugs	Vailaau faatonuina.
Sooga	Ose fusi malo e taofia faatasi sooga.
Ate	Ose totoga ei tafatafa ole puta e tele mea nate gaosia pei ole bile e faamaluina le ga’o ma faamama ese mea e lē aoga mai le tino.
Vailaau	Soo se mea e mafai ona suia galuega ale kemikolo i totonu ole tino ole tagata.
Faamaumauga o Vailaau	O galuega tusitusia i pepa e faapea ona faailoa ai poo a vailaau na tagofia ele tagata, le fua, le faasologa ma pe faapefea ona faaoo atu. Ua faailoa mai foi poo ai na fesoasoani ile faaooina atu ole vailaau faatonuina.
Feteenai Vailaau	Pe a lua pe sili atu ni vailaau e sui ai le aogā ole tasi poo isi vailaau faatonuina.
Mea Faamaopopo ai Vailaau	Pusa mo fualaau ua Seti faaogatonu pe faalevaiaso.
Ala e faaoo atu ai vailaau	Le auala e faaoo atu ai le vailaau. E aofia ai le ala atu ile gutu, topical (tuu ile pa’u), manava (manava i totonu), totogasa o fafine, rectal, male tuu i lalo ole laulaufaiva (lalo ole laulaufaiva).
Auga Mulimuli Ane o Vailaau	O iuga mai se vailaau faatonuina e le’i fuafuaina.
Maso	O tisu ole tino ua mafai ai ona gaoioi. O loo iai ituaiga e lua, 1) tauofo ua mafai ele tagata ona pulea e pei ona faia i lona lima ma vae ma 2) le loto iai e faapea ona otometi, pei ole tata ole fatu ma ga’au.
Musculoskeletal System	Vaega ole tino e faia i ivi, maso, sooga, tendons ma cartilage. O lenei faiga ua pupuia totoga i totonu ole tino, saunia le galuega faavae mole tino, tausisia lona foliga atu ma mafua ai ona gaoioi le tino.
Neura	Vaega ole neura. O ave e uumi ma manifinifi e faapea ona ia auina atu fea’u faaetise i vaega ole tino ile fai’ai ma toe fo’i mai.
Vaega o Neura	Ole fusi ole tuasivi ole fai’ai ma neura. Manatu ile soo faatasi ole galuega ale tino, ile tausisia o suiga ile tino O lenei faiga ua tuu atu ai ile tino le avanoa e vaai, faalogo, sogisogi, tofo, ma pa’i.

Upu	Uiga
Vailaau I Faleoloa	Vailaau e faatau I faleoloa e le manaomia se faatonuga mai le foma'i.
Pu isu	O lou pu isu.
Meaai	Ua vaevaeina meaai I (porotini, ga'o, masoa, vitamin, minerale, ma vai)
Vai ga'o	Ituaiga vai e faaoga I lou pa'u, mata, poo ou taliga.
Vailaau e ala atu I lou fofoga.	Vailaaiu e I ai fualaau, ma vai e inu pe foloina fo'i.
Ma'I Ponaivi	O le ma'I o ponaivi ua mu'amu'a ma gau gofie e oo lava I lou mafatua ae gau ai. E ono tiga ai le itu I alo o lou tua, foliga ua pauu I lalo tauau ma ua vave ona e puupuu. E aafia gofie ai fafine faapena fo'I tama.
Taga vai/feau mamao	O le faapuina lea o lou manava mai le gaau (taufale) poo lou tagamimi aga'i faaalu agai i se taga e alu i ai le feau vai poo le feau mamao ona ua le mafai ona ui atu I itiu masani ona o se mai ua maua ai ia itu tino
Apili	Itu tino e maua mai ai enesaimi e faamalu ai meaai poo inisulini e fau ai enetia mai le suga.
Ma'I Pakinisone	O le ma'I o neula o lou tino ua tuai ai le gaiioi, tete ai lou tino ma foliga mai ua e malo faasauatoa.
Ona	Vaega o le tino o loo siosiooa le itu sa o le tina.
Perisitasisi	Gaoioiga o vaega a lou tino o loo faamaluina meaai ma unai agai atu mo le faaulga I fafo mai lou tino.
Neumonia	O le aafiaga o lou mama I ni siama, virusi ma maua ai oe I le fiva tale ma le maalili.
Vai Faatonu	O vai faatonu o vai ia ua poloaia e le foma'I poo nisi e I ai teine tausima'I, foma'I fesoasoani, foma'I nifo ma isi lava ituaiga fomai ina ia faaoga mo le togafitiga o gasegase.
Ma'I o le Asa.	Vaega o lou pa'u ua le oo I ai se toto ma ua pepe ai loa. E ona faaigoa fo'I asa o le moega. Mafua mai ona o le umi na taoto I le moega pepe ai pa'u o le tino ma papala ai.
PRN	PRN vailaau mai le upu Latina (Latin for Pro Re Nata) e faaoga pe a mana'omia.
Igoa o Vai	Ituaiga vai e I ai le Tylenol, Motrin, and Lasix.

Upu	Uiga
Afuafu	Afuafu o lo’o I le totoga sa o le tama. Aoo na ma’I ona aafia ai lea o le faaaluina o le feau vai.
Saikotoropi (Psychotropic)	Vailaau e aafia ai le faiai o le tagata.
Maneso	Ma’I maneso o le pa’u, e mumu ma fula ai le pa’u.
Nofoaga (se’I tulou)	O le vaega lea o lou taufale e pito I lalo o loo I ail au feau e sauna aim o le alu ese atu ma lou manava.
Vailaau e ui atu I lou Nofoaga.	O le tuuina atu o se vailaau e ui atu I lou nofoaga(Tulou).
Ala ea.	O ala ea o lou tino e aafia ai lou isu, faaii, ala leo, paipa ea, ma lou mama. O la latou galuega o le aveina lea o le okesene I lou toto ma aveese mai le ea leaga mai lou tino.
Ma’I Lili.	Mafua le ma’I lili ona ua le fealofani neula o lou faiai.E mafua ai ona tete lemu se ia oo lava na galulu atoa lou tino ma ua le mafai ona taofiofi le tete o maso o lou tino
Meafaalogo a lou tino	Taliga, mata, isu laulaufaiva, neula o le pa’u, o meafaalogo uma na a lou tino e galulue ma neula ma lou faiai.
Maso o le alafeau	O maso ia e faatonotonua le gaoioi ma le o ese atu o feau mamao ma feau vai.
Asa o Vae ma Tama’ivae	O po’u ma papala o vae ma tamaivae e mafua ona o le lle lelei o le gasologa o le toto I ala toto.
Sitoma	O se pu lea ua faia e foma’I I se vaega o lou taufale poo le ala pi, e faaalu ai I fafo le feau mamao poo le feau vai aga’I I se taga ona ua le mafai ona ui atu I ala masani..
Sao leToto I le Faiai.	Mafuaaga o le sao o le toto I le faiai ona ua masae po ua pa se uua o le fai ai ma sao atu ai le toto I le faiai ma pe atoa ai loa ma neula o loo faatonotonua le alu atu a le toto I maso o le tino ma pe atoa ai loa le tino.
Lalo ifo o le pa’u	O le vaega lea pito I totonu o le pa’u.E fau I faipa ma mea lolo.
Vailaau e tuuina I lalo o le laulaufaiva	O le vailaau e ono tuuina I lalo o le laulaufaiva ona e malu ma vave ai ona oo atu I totonu o le toto.
Supositi	O le tuuina atu lea o se vailaau I lou tino e ala atu I le itu sa o le tama’ita’I poo le muli fo’i.Faaaoga lea faiga ona o le mafanafana o ia itu tino e vave oa liu suavai ai se fualaau.n warms up.
Auga	O faailo o le ma’i.

Upu	Uiga
Tenatona	Fesoota'I ai maso ma ponaivi.
Topicana	Niniina o le pa'u I se vai ona ose ma'I tau oe lava ia.
Man'ua onaona o le Faiai	Manu'u o le faiai i se faalavelave matuia ona o se pa'u, misa pen a lavea i se taavale.
Tetemu	Tete o le tino ua le mafai ona taofiofi.E aafia ai lima ma vae.
Inumaga	Afifi eseina o se inumaga.
Ma'l o le Ala ea pito I luga.	E aafia ai le maalili, fulu, mamafa o le isu, tale, isu tafe tiga o le faaii, ma le ua. Mafua I siama poo virusi.
Ala feauvai	Ala feauvai e momolia le pi mai le fatuga'o I le tagamimi.
Urifa	Ala feauvai e momolia le feauvai mai le tagamimi I fafo mai le tino.
Feau vai	Feau vai mai le fatumaa na te eveesea vai mai le tino faatasi ai ma nisi siama o le tino.
Tagamimi	Tuu ai le feau vai mo le aveeseina mai le tino.
Ma'l o le Ala feauvai	Aafia ai le tele o tamaita'i. o se faama'I o le ala o le feauvai.ma e le iloa ni auga.o lea ma'i.
Urosotomi	O le faapuina lea o le tagamimi ma se vaega o le manava ina ia faigofie ai ona aveese le feauvai mai le tino.
Togafitia o le itusa o Tina	O le tuuina atu o vailaau e I ai fualaau, kilimi ma isi e ala atu I le itu sa o tina.
Alatoto	Alatoto e avatua le toto o loo I ai le kasa (carbon dioxide) aga'I I le fatu.
Silasila	O le vaai a ou fofoga.

Galuega Fesoasoani a tamaita'i Taisima'i – Ma Faatonuga e Mulimuli Ai.

Faatonuga

O le Pepa leni o le a fesoasoani ia te oe e te silafia ai le o le a faafesootai I se mea e tupu mai ma e silafia ai ala e mulimuli ai.

A mae'a leni a'oa'oga ona fono lea ma le tama'ita'i I taisi ma'I RN, faapea le o loo lua feagai, atoa ma le o loo vaaia le fale ma ia o loo gafa ma lau mataup. Tusi mai faatonuga ma lou numera e faafasoota'i ai oe. I avanoa o loo I lalo.

O ai e faafesoota'i:

Pe a I ai se Faalavalave

Mana'omia ni sapalai

Pe a i ai se suiga o le faatonuga a le foma'i

Pe a le mafai ona alu e faigaluega e faataunuu se faatonuga a le teine tausima'i

O ai e faafesoota'i pe a:

Ma'I la'u paga

Pe a i ai suiga o lona gasegase

Pe a musu e talia togafiti poo se vailaau

Mataupu Faalauaitele

Fesoasoani I Galuega – Faapuupuuga o Upu.

Faapuupuuga o Upu Faafoma'i

a	muamua	mg	milligram
ac	Le'I faia meaai	ml	milliliter
@	at	mm	millimeter
bid	Faalua I le aso	noc, noct	Po
BM	Tatala o le manava	NPO	Leai se meaai poo le inu
BP	Tulaga o le toto	OD	Mata agavale
C	Centigrade	OS	Mata taumatau
c	I ai	OU	Mata uma e lua
cc	cupika senitimita	P	Pe a uma
cm	centimeter	pc	Uma meaai
dc	Le toe faaauauina	po	Ala I le gutu
elix	elixir	prn	Pe a mana'omia
F	Fahrenheit	q	Taimi uma
gm	kalama	qd	Aso uma
gtt	faatulutulu	qid	Fa taimi I le aso
gtts	faatulutulu	qod	Vava aso
hs	Taimi moe	q4h	Taifa itula
IM	Va o maso	qhs	Taimi uma e moe ai
IU	Unite fava o malo	s	aunoa
IV	Totonu o uaua	subcu	Lalo ifo o le pa'u
Kg	kilokalama	tid	Faatolu I le aso
L	lita	TPR	vevela, tata o le fatu o lau manava
Mcg	maikokalaaogram	VS	faaletonu tutusa lava, TPR
mEg	tutusa ma le milikalama		

Fesoasoani mo Galuega — Tului o Taliga

Na’o ni mataupu lautetele. Ae ia mulimuli pea I faatonuga mo e ua uma ona tuuina atu e le teini tausimai.

Faatomuaga

Sitepu 1: Su’esu’e le tulaga o le ma’i.

- Talanoa ma le ma’I I fuafuaga.
- Fesili I sona lagona poo a mai lana faalogo, poo sau se suavai I lona taliga, poo tiga fo’I ma nisi lagona.

Tului Taliga

Sitepu 2: Sauni mo le fuafuaga.

- Toe faitau faatonuga ma faila o ma’i.
- Siaki le faamaumaga o le vailaau ia ma le leipo o le vailaau tului.
- Fufulu ao lima I le fasimoli ma vai , ona faamago lea.
- Fai loa au kokigi lima.
- Tapena mea mana’omia mo le galuega.
- Faamafanafana le vailaau I le uuina I lou lima moni nai minute a’o le’I faaaogaina.
- Lulu le fagu pe a o manaomia.
- Aua le soona faatunuina le tului o lou taliga.
- Faataoto faatafa le ma’I ma le taliga o loo fia tului I luga. A fia nofo le ma’I ia ona faasipa lea o le taliga ae tului.

Sitepu 3: Faataunuu loa le faamoemoe.

- Ia sa’o lelei le faataotoga o le ao ina ia sologa lelei le vailaau. Toso le lautaliga mo le tuluiina o le taliga.
- Tului loa I le vailaau talafeagai le I totonu o le taliga. Faatulutulu ia alu sa’o I totonu o le taliga ina ia aua lelei le tagipalau o le taliga. E ona tiga pe a le lei na tului le vai..

Faaauau I le isi itulau

Faaauau le tuluiga o le Taliga

Sitepu 3: Faauma le Fuafuaaga (faaauau)

- Faataoto pea le ma'I poo le nofo fo'I ae faasipa le ao mo le lima minute pe a uma na tului le taliga.
- Tuu se fasi vavae I le taliga e taofi ai le vailaau.
- Tuuese kokigilima.
- Fufulu lima I le fasimoli ma le vai mafanafana ma faamago loa.

Sitepu 4: Faamaumau le Tuluiina o le taliga.

Sitepu 5: Maitau lelei le faalogona a le ma'I I le vailaau.

Fesoasoani mo Galuega— Tuluiina o mata I le vailaau.

Na’o se mataupu faalaua’itele. Ae ia mulimulitaia pea faatonuga ua uma ona tuuina atu e le teine tausima’I RN.

Faatomuagal

Vai Tului Mata

Faasologa:

Sitepu 1: Su’e le Tulaga o le Ma’i.

Vai tului Mata

- Fesili I le tulaga o le ma’i. Pe I ai ni suiga o le vaai, poo mumu mata, putaputa mata, ia poo somoa vaia. Maitai ni fagona.
- Talanoa ma le ma’I, logo I ai le faamoemoe. O le tuluiina o mata e le tiga. E logo malie fo’I le pa’I atu o le vailaau. Ae I ai fo’I vai e tau maini pe a tului.
- A I ai se ma’I e lua ni vai o ia faaaogaina taumafai e va I le lima minute ona faaoga lea o le isi. A faapea e o le isi o le vai a’o le isi o le vai ga’o, ona faaoga muamua lea o le vai, ae faamulimuli le vai ga’o ona e poloka e le ga’o le vai suavai.

Sitepu 2: Sauni mo le Togafitiga.

- Toe taga’I lelei I faatonuga ma faila o ma’i.
- Siaki faamaumauga o le ma’i i o latou faila ina ia feagai ma le vailaau o le a faaaogaina.
- Fufulu lima I le fasi moli ma vai mafanafana ona solo lea ia mago lima.
- Fai loa kokigi lima.
- Sauni mea e faaoga I le faamoemoe.
- Faataoto pe faanofo lelei le ma’i ae aua le faatuua. Ia ona fai loa lea o togafitiga.
- Fufulu lelei mata, ioimata ma laumata a’o le’I tuluiina. Faaoga se ie poo se solo mama mo mata ta’itasi. Tofu le mata ma le solo.
- A fufulu mata, fufulu mai i I’oimata faasolo mai ai I tafatafa o le isu.
- A faaoga le vai ga’o, taumafai e tuuese le vaega o le vai lea e pito mai I fafo ona e ono sao siana I le vaega lea o le vai.

Faaauu I le isi itulau

Togafitiga:

Vai tului poo

Vai Ga'o

(faaaauau)

Sitepu 3: Faauma le Togafitiga.

- Faatonu le ma'I e vaai I luga. Tuu I le ma'I se tisu. E ono emo mata o le ma'I pe a vaai I luga.
- Tuu lou tama'I lima e le'o o lou aga I lalo ifo o lou mata ma taumafai e faamafiti lou mata I le tosoina lea I lalo o le pa'u ia iloa atu ai le mea mumu o lou ioimata.

E fesoasoani fo'I le ma'I I lenei taumafaiga. A faapea o mumu pe fula lou mata, ona faaeteete la ia ina ne'I atili ai na leaga le mata.

Tuu lou tama'ilima I lou alafau ina ia aua ne'I pa'I lou lima I le mea uliuli ma le konia o lou mata. Taumafai e aua ne'I emo pe moiini le mata.

- Taumafai loa e tului le mata. Tuu le vailaau I le afuafu o loo aafia o lou mata. Tului le mata mai autafa pe tusa o le 1 I le 2 senitimita mai le afuafu o le mata, ae aua le tului sa'o maia i le ogatotonu ona le emo lea pe moiini le mata. Aua ne'I pa'I le fagu o loo tului ai le mata I le konia o le mata.
- A faapea o faaaoga le vai ga'o, ona oomi lea o le vai ma faaalu I ai le $\frac{3}{4}$ o le vai I le afuafu o loo aafia o le mata. Fai pea pei ona faatonuina I luga.
- Ia mautinoa le moiini o le mat ape a uma na tului ma faagaioi ina ia faasolo malie ai le vai. Faaeteete ina ia aua ne'I manu'a le mata I lau gaoioiga.
- A'o faapea o loo faaaogaina le vai suavai, ona oomi malie lea o le mata I le vaega lea e sau ai loimata mo le 30 sekone. O le faia o lenei gaoioiga o le a le tafe ese ai le vai mai le mata
- Faamama le laumata ma solo malie I le solo ina ia aveesea ai se vailaau o loo I autafa o le mata.
- Matau lelei le gasologa o le aoga ma le le aoga o le vailaau pe a uma togafitiga. Assess
- Ave ese kokigi lima ma fufulu mama ou lima.

Vaega 4: Faamaumau lelei le faatinoina o Togafitiga

Vaega 5: Maitau lelei le Ma'i.

- Matau ma lipoti faailoga tai pei o le mumu o mata, tafe o le suavai, poo o tiga, fulafula, le manino pe puaoa le vaai.
- Poo nisi vaaiga faaletonu e pei ona faatonuina e le teine tausima'I RN.

Fesoasoani mo Galuega — Tuluiina poo le fanaina o Pu isu

Na’o ni mataupu faalaua’ite. Ae mulimuli pea I faatonuga mo le tagata lava ia pei ona faatonuina e le teine tausī ma’I RN.

Faatomuaga

Tului poo le Fana o Pu Isu:

**Faasologa:
Tului pe Fana le
isu**

Sitepu 1: Saili le Tulaga o le Ma’i.

- Fesili poo a mai le ma’i. Vaai lelei pe I ai ni suiga Taipei o le tiga mso o le tino, poo lelei le manava, pe tafe fo’I le isu. Pe I ai se faitioga.
- Talanoa ma le ma’i i le togafitiga.

Sitepu 2: Sauni mo le Togafitiga.

- Toe faitau le togafitiga ma faatonuga faamaumau o ana vailaau.
- Siaki faamaumauga o ana vailaau ma faatonuga o loo I vai tului.
- Fufulu lima I le fasimoli, vai mafanafana ma solo faamago.
- Faamaulu totigi lima.
- Sauni lelei mea e faatino ai le galuega.
- Fai I le ma’I e fogi malie lona isu e faa kilia ai pu isu.
- O le tuluiina o le isu e mana’omia ai le taoto poo le nofo ma faatautau I tua le ulu.

A taoto le ma’I tuu se aluga I lalo o tauau e faigofie ona faatautau ai le ulu. E I ai faga e mana’omia ai le faasa’o o le ulu. ai le ulu.

Sitepu 3: Faama le Togafitiga.

- Tuu le lima matua I luga o le pu isu ma faafefela I luga.
 - Tuu tonu lava le mea e tului ai I luga tonu o le pu isu ma faalu I totonu le vailaau. A tuu sa’o lava le vailaau I totonu, o le a tafe sa’o lava I totonu o le ala paipa o le isu ma alu atu ai lava.
 - Aua ne’i pa’i le gutu o le fagu o loo I ai le vailaau I le isupe ne’I siama ma faaleaoga ai le fagu vailaau.
-

Faaauau I le isi itulau

Togafitiga:

**Tuluiina poo le
fanaina o pu
isu**

(faaauau)

Sitepu 3: Faauma le Togafitiga. (Faaauau)

- Fai I le ma'I e manava I totonu I le pu isu; taofi le manava mo ni nai sekone ona toe manava mai lea I fafo, ma faatautau pea I tua le ulu mo se minute se'I faasolo I lalo le vailaau.
- A I ai se vailaau o totoe I le faagaau, aveese ae le'I toe tuua le faagaau I totonu o le fagu.
- Fufulu mama le faagaau I se vai mafanafana ma solo mago ae le'I toe tuua I totonu o le fagu.
- Talai totigi lima
- Fufulu mama lima I ni vai ma solo mago.

Sitepu 4: Faamaumau lelei faasologa o le Togafitiga.

Sitepu 5: Maitau lelei sologa o le vailaau pe I ai ni foliga faaletonu o le ma'i.

Fesoasoani mo Galuega — Togafitiga e faaoga ai le manava I le Gutu.

Na’o ni faamatalaga faalaua’itele. Ae mulimuli pea I faatonuga ua tuuina atu e le teine tausimai mo le tagata lava ia.

Faatomuaga

Togafitiga e ala I le manava I le Gutu

Sitepu 1: Saili le tulaga o le ma’i.

- Fesili poo a mai le ma’I ma poo I ai se tulaga faigata e aofia le manava I totonu. Vaai pe I ai se faitioga.
- Talanoa ma le ma’I I le togafitiga.

Togafitiga:
Togafitiga e
faaoga ai le
manava I le gutu

Sitepu 2: Sauni mo le togafitiga.

- Toe faitau lelei faatonuga o le togafitiga ma faamaumauga oi le faila o le ma’i.
- Siaki le vailaau o lau pamu ma lona faatonuga ma faamaumauga o loo I totonu o le faila o le ma’I ia aua ne’I feteena’i.
- Fufulu ou lima I le fasi moli mavai mafanafana ma solo mago.
- Faamaulu totigi lima.
- Tapena lelei uma mea e faaoga I le togafitiga.

Sitepu 3: Faamae’a le Togafitiga.

- Lulu le mea manava ae le’I faaogaina. Ave ese le tapuni o le pamu.
- Fai I le ma’I e faaavanoa le faai.
- Manava I fafo lemu seia leai se sea o totoe I le mama ona taofi lea o le manava.
- Faapapai le gutu o le mea manava I lou gutu ma faatu agai I luga. Tapuni ou laugutu ma faamau le mea manava.
- O’omi lemu le meamanava a’o manava lemu I totonu le ma’i. E I ai le taimi e le faigofie ai le tulaga lea ae onosa’i.
- Fai I le ma’I e taofi le manava mo le lima sekone.
- A’o le’I manava I fafo, tuu ese le pamu mai lou gutu. Faatali mo le lua minute ona toe ‘I laia o lau mea manava.
- Faalua ona feula pe a mana’omia.

Faaauau I le isi itulau

**Togafitiga:
Faaoga le
manava I le
Gutu.**

(Faaauau)

Sitepu 3: Faamae'a Togafitiga. (faaauau)

- A o e faaogaina ni pamu se lua, ona faaoga mulimuli lea o le seteroi.
- Fufulu mama lau pamu ma solo matu.
- Ave ese totigi lima.
- Fufulu ou lima I le vai mafanafana ma le fasimoli. Solo ia mago.

Sitepu 4: Faamaumau lelei Togafitiga.

Sitepu 5: Maitau ni faailoga e ono aliali mai I le ma'i.

Fesoasoani mo Galuega — Togafitiga o le nofoaga e Faaoga ai le kulimi

Na’o ni faamatalaga laua’itele, ae mulimuli pea I faatonuga o loo avatu e teine tausima’I mo le tagata lava ia. This is general information only. Always follow the specific instructions for each client outlined for you by the delegating RN.

Faatomuaga

**Togafitiga:
Sapositori poo
le kulim**

Kulimi mo le Nofoaga Sa

Sitepu 1: Saili le Gasegase.

- Fesili I le ma’I poo a mai. Vaai pe I ai ni faafitauli. Poo tiga le tino, maneso, vevela, pe mamau le manava. Pe I ai ni fesili.
- Talanoa ma le ma’I I le togafiti mo lona ma’i.

Sitepu 2: Sauni mo togafitiga.

- Faitau lelei faatonuga mo togafitiga faatasi ma faila o ma’i.
 - Siaki faamaumauga o vai a le ma’I ma faitau lelei faatonuga mo le faaaogaina o kulimi I le nofoaga o le ma’i.
 - Fufulu mama lima I le fasi moli, vai mafanafana ma solo mago lima.
 - Faamaulu totigi lima.
 - Tapena uma mea e faaoga I le togafitiga ma ia aua na’I sole uia e seisi le nofoaga o loo togafitia ai le ma’i.
 - Ave ese le afifi ma faaga’o le nofoaga ma mulimuli I faatonuga o loo I le pepa. Vaai le pito lamolemole e faaofi lemu I totonu o le nofoaga. Faaga’o lelei ina ia aua ne’I tiga.
 - Vaelua I le umi le tama lena e tuu I totonu o le nofoaga
 - Faato’ato’a le ma’I ma fai I ai e manava I le gutu.
 - E lelei le taoto faatafa o le ma’I e faigofie ai ona tuu malie atu le mea lea o loo faaoga. E moni e lelei le taoto faautafa ae I ai fo’I nisi taimi e mafai ona fai nofo le galuega.
-

Faaauau I le isi itulau

Togafitiga:

Saposito o le alafeau poo le kulimi (faaaauau)

Sitepu 3: Faamae'a le Togafitiga.

- Faasuauu le totigilima ma le tama'i lima potu.
- Tuu malie I totonu le saposito I le ala feau. Faaoga le itu lamolemole e muamua I totonu ae faatonotonu e le tama'I lima potu ua uma na faaga'o.
- Tuu I totonu le saposito pe tusa ma le 4 inisi le alu I totonu.
- Aua ne'I oo le saposito I le feau mamao.
- Omiomi malie le nofoaga mo ni nai minute.
- Fai I le ma'I e taotooto mo ni nai minute se 5 se'I faasolosolo malie le saposito.
- Tuu ai pea I totonu le saposi mo le 30 I le 40 minute e tusa ai ma le faatonuga.
- Mo le faaaogaina o le kulimi, omiomi malie le kulimi I totonu o le ala feau.
- Aumai I fafo le mea tu'u kulimi ma fufulu mama ma faamago ae le'I teuina.
- Talai ese totigi lima.
- Fufulu lima I le fasimoli ma le vai vevela ma faamago lelei.

Sitepu 4: Faamaumau lelei le faatinoina o togafitiga.

Sitepu 5: Maitau le gasologa o le ma'I mo ni faailoga faaletonu.

Fesoasoani mo Galuega — Togafitiiga o le Itu sa o Tama'ita'I le Saposito poo le Kulimi

Na'o ni faamatalaga faalauaitele ae ao lava na mulimuli I faatonuga faataatia mo le tagata lava ia.

Faatomuaga

Saposito poo le Kulimi mo Itu sa o Tamaita'I

Sitepu 1: Saili le Gasegase o le Ma'i.

- Vaai po a mai le ma'i. Pe le o I ai ni mea o le tino o tiga, pe le o mageso pe o tafe mai fo'I se suavai I itu sa.. Poo I ai se faaletonu.
- Ta'u I le ma'I le togafitiga, ma faamanatu I ai e le tiga.

Sitepu 2: Sauniuni mo le Togafitiga.

- Toe faamanatu faatonuga ma siaki faamaumauga I le faila o le ma'i.
- Siaki faila o le ma'I I ana vai pe talafeagai ma le Saposito ma le kulimi.
- Fufulu ou lima I le fasimoli ma le vai mafanafana ma solo ia mago lelei.
- Faamaulu totigi lima.
- Sauni lelei mea mo le togafitiga o le ma'i.
- Tatala le Saposito ma tuu I totonu o le afifi lea ua sauni poo; Unwrap the suppository and put it on the opened wrapper or;
- Pe faatumu i le kilimi poo le tieli ia poo le founi fo'I le mea lea o le a faaaoga e momoli ai le vaega lea I totonu o le itu sa o le tina.
- Faatonu le tina e fai sana feau vai I se nofoaga na'o ia. E faigofie I le tina na faataunuu le togafitiga pe a uma na fai le feau vai. Ma o le a laititi ai foi le ono faamanu'alia o lona itu sa.
- Fesoasaoani I le ma'I I le faavaina o ona vae a o taoto I lona tua.
- Ufiufi uma lona tino se'I vagana lona itu sa mo toga fitiga.
- Fai I le ma'I e aua le pole vale ae manava lelei I lona gutu.

Togafitiga:
Saposito mo
Tamaitai poo
le Kulimi

Faaauau I le isi itulau

Togafitiga:

Sapito ma le Kulimi mo le Itu Sa o Tina

(faaaauau)

Sitepu 3: Faauma le Togafitiga

- Faaga’o le suposito le a e ui I totonu.
- Faaga’o fo’I le lima tusi poto.
- Tago le isi ou lima e faaavanoa le itu sa o le tina ina ia manino lau taga’I I totonu.
- Tuu malie I totonu le saposito I le itu sa o le tina.
- A faapea o le kulimi o loo faaaoga, omiomi malie I totonu, amata I le 2 inisi ma oo atu ai ma le kulimi I totonu. A mae’a ona toe se’I malie ma I lea I fafo ma tuu I le lapisi se’I vagana e mafai ona toe faaaoga, ia na fufulu lea ma teu.
- Tatala totigi lima ma tia’i.
- Fufulu mama lima ma faamago.
- Faatonu le ma’I e taotooto mo se 5 I le 10 minute.
- Faaoga le pepa solo e uaipi ai autafa o le itu sa o le tina. D
- Aveese uma mea ia na faaaoga e faaamama ai ma uaipi ai itu sa o le tina.

Sitepu 4: Faamaumau lelei le faatinoina o Togafitiga.

Sitepu 5: Maitai lelei le faalogo a le tina I togafitiga mo se faaletonu.

Fesoasoani mo Galuega — Fusifusiga ma le Suiga

Na’o ni faatonuga faalaua’itele ae mulimuli pea I faatonuga e tuuina atu e le teine tausima’I RN mo le tagata lava ia.

Faatomuaga

Suiga o Fusifusiga Masani o Ma’i

Sitepu 1: Saili le Ma’i..

- Logo le ma’I I le togafitiga.
- Faatalanoa le ma’I poo ia lagona se faaletonu. Pe I ai ni suiga o loo faalogoina. Poo lelei lana taumafa ma inu ia lava. E taua lea vaega mo le tau faapeina o manu’a.

Togafitiga:

Suiga o
fusifusiga Masani

Sitepu 2: Sauni le ma’I mo Togafitiga.

- Toe faitau faatonuga fuafuaina.
- Fufulu mama lima I le fasimoli ma vai ma faamago lelei.
- Tapena mea e faaoga I le Togafitiga.
- Faamaulu totigilima.

Sitepu 3: Faauma Togafitiga.

- Talai fusi ma tuu I le lapisi.
- Talai totigi lima ma tiai ae fufulu lima ma toe faamaulu isi totigilima fou.
- Fufulu mama le manu’u pei ona faatonuina e le teine tausima’i.
- Maitau lelei le manu’a pei ona faatonuina e le teine tausima’i.
- Nini le manu’a I le vailaau pei ona faatonuina ai e le teine tausima’i.
- Fusi le manu’a e pei ona faatonuina.
- Talai totigilima.
- Fufulu lima I le fasimoli ma vai ma faamago lelei.

Sitepu 4: Faamaumau lelei le fusiina o le manu’a ma le suiina o le fusi e pei ona faatonu ai.

Sitepu 5: Maitau lelei le ma’I mo ni suiga poo ni faafitauli.

Faaaau I le isi itulau

Togafitiga:

Suiga Masani o Fusifusiga

(Faaauau)

Maitauina o le Manu'a

Maitauina o le Manu'a

- A sui le fusi vaai pe I ai se suavai o tafe mai ai.
- **A uma na fufulu le manu'a, maitau:**
 - Lanu.
 - Poo I ai se manogi ae ua uma na fufulu. (E I ai fo'I isi fusifusiga e faapena lava).
 - O le le malosi o le suavai.
 - Pe talafeagai ma isi.
- A uma na fufulu le manu'a maitau ona pito ma totonu. Tagai:
 - Tele o le Manu'a.
Faatusatusa I le seleni poo le sefulu sene. Na'o se faatusatusaga, ae mafia fo'I ona e fuaina I inisi ma nisi fua. Ae ia talafeagai.
 - Lanu o le manu'a: mumu, samasama poo le uliuli.
 - Suavai o loo ile Manu'a. A o iai, pe I ai ni pa'upa'u pe leai
 - Pito o le manu'a, pe lapotopoto pe na'o na faataamilomilo?
 - Pe ooo lalo o le manu'a? a faapena aua e te tago I ai.

Fusiga o le Manu'a

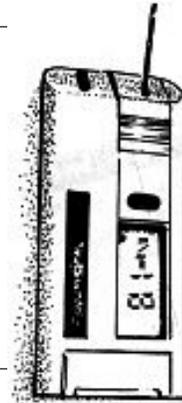
-
- Ufiufi le manu'a pei ona faatonuina e le teine tausima'i. E tele ituaiga fusiga. E tofua le fusiga ia ma lona faaaogaina, ae mulumuli pea I le faatonuga a le teine tausima'i.
 - Faamau ni suiga I le ma'I ma maitau lelei ni faafitauli. Faafesoota'I le teine tausimai pe a I ai ni suiga.
-

Fesoasoani mo Galuega — Mita Su'e Suka

O le mita lea e su'e ai le tulaga o le suka I lou toto. Toe faitau le itulau 48 o loo faamatala atu ai lenei ma'I ma ona togafitiga

O lenei mita ua na'o ni faamatalaga masani, ae mulimuli pea I faatonuga a le teine tausima'I mo le fuaina o lou toto

Faatomuaga

Sitepu 1: Su'esu'e le Tulaga o le Ma'i.

- Faamatala I le ma'I le mita fua suka.
- Fesili poo a mai le ma'I, pe I ai se suiga o le tino.
- Fesili poo fea e mana'o e tui mai ai le toto. Masani lava e faaoga le tama'ilima. Aua ne'I faaogaina se itu o loo I ai se fula. Ma ia mago ma mama.

Togafitiga:

Fuaina

Suka

Sitepu 2: Sauni mo Togafitiga.

- Faitau lelei faatonuga o le togafitiga.
- Fufulu lima I le fasimoli ma le vai ma solo faamago.
- Tapena uma mea mo le galuega.
- Faamaulu totigi lima.

Sitepu 3: Faataunu'u Togafitiga.

- Tui le vaega o lou tino pei ona faatonuina. E lelei le fesuia'I mea o le tino e tui I taimi e fai ai.
Fautuaga: E le tiga le tui pe a fai I autafa o le tama'ilima.
- Fuafua le suega e tusa ma faatonuga ua faataatia e le kamupani ma le teine tausima'i.
- A toto tele le itu lea na fai ai le tui, oomi I lalo le manu'a.
- Talai totigilima.
- Fufulu ou lima.

Sitepu 4: Faamaumau le taimi ma le aso na su'e ai lou toto, ia ma nisi mea na tau atu e le teine tausima'i.

- Taga'I I le faitauga o le mita e pei ona faatonuina ai.

Sitepu 5: Vaai le ma'I poo afaina I le mea na tui ai.

Fesoasoani mo Galuega — Fafagaina e ala mai I se pu ua faia I le Manava

O le gastronomy, o le fafagaina lea o le ma'I ise faapuina lea o le manava ma agai mai I fafo. O I e avatu ai meaaai mo le tagata ua faigata ona faaoga lona fofoga.

Faatomuaga

Mulimuli pea I faatonuga mo le togafitiga o le ma'i. E tofu a le ma'I ma lona faatonuga.

Fafagaina e ala mai I se pu I le manava.

Togafitiga:

**Fafaga faa
kasatoro
mi**

Sitepu 1: Sauni mo Togafitiga.

- Talanoa I le ma'I po a mai ma pe I ai ni suiga.
- Faamatala I le ma'I le togafiti o le a fai. A o lagona se tiga, ta'u mai.

Step 2: Prepare for the procedure.

- Toe faitau faatonuga.
- Fufulu ou lima I le vai ma le fasimoli ma solo ia mago.
- Tapena mea o le a faaoga I le togafitiga o le ma'i.
- Faamaulu totigilima.

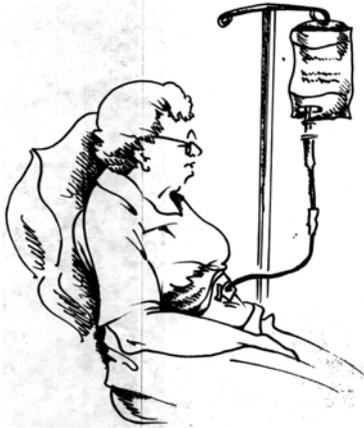
Sitepu 3: Complete the procedure.

- Tatala ese fusiga. Aua le faaogaina se selaulu.
- Faataatia lelei le faagaau e pei na faatonuina.
- E tatau ona nfo pe nofo faalagolago I tua le ma'I mo togafitiga.
- E ono fautauina e le teine tausii ma'I ina ia siaki mea o loo I le alo o le ma'i. Faaoga totigilima.
- Fai loa togafitiga e pei ona fuafuaina faapea vai faatonuina.
- I a fufulu lelei le faagaau lea e fafaga ai le ma'I I le 30-60 mililita o vai I le uma ona togafiti faapea le taimi ae le'I fafagaina.
- Tuu ese totigilima.
- Fufulu ou lima.

Sitepu 4: Faamau lelei le faasologa o le faaogaina ma le fafagaina o le ma'i.

Sitepu 5 Maitau lelei ni faailoga ma ni faigata e ono aafia ai le ma'i.

**Auala sili ona
lelei mo le
fafagaina I meaai
sua**

A e faaaogaina faagaau e fafaga ai le ma'I manatua mea nei:

- Fesoasoani pea le ma'I I taimi uma. O le taimi e aai ai o le taimi lea e mafuta ai I I tagata. Ae fuafua I le mana'o o le ma'I, a finagalo e tausami na'o ia, ona fai lea.
- Faasoa I le teine tausima ma'I auala o loo faaoga I le fafagaina o le ma'i. Aofia ai ma le tele o vai, meaai faapea fo'I le ituaiga nofo e nofo ai a'o fafagaina.
- Faateete pea taale, pe a fai fo'I lavalava ina ia aua ne'I aafia le faagaau lea e fafaga ai.
- Lipoti ni faaletonu.
- Maitau lelei le maneso ma le mumu pe fula fo'I le itutino lea e I ai le faagaau.
- E I ai taimi e mana'o ai e tofo I meaai, ona taumafai lea e tau ona lamu ae aua le foloina. Fesili I le ma'I poo a meaai e mana'o I ai.
- Faailoa I le teine tausima ma'I pe a puai pe faaufaafau.
- 30-40 tekiri pe a fafana I le faagaau. A uma ona nofo sa'o pea lea mo le itula e tasi.
- Maitau pea le fofoga o le ma'I poo maga ma matu.
Fautua le ma'I ia faaoga mea fulu gutu palasi ma vai pupu e pupu ai gutu ae aua ne'I foloina I laoa. Tele isi ituaiga mea e faaoga o loo maua I faleoloa.
E tatau lava na nofo le ma'I e tusa ma le 90 tikeri pe a fufulu gutu ma pupu ina ne'I laoa.
- O le ma'I manava e mafua ona o le vave na faaninii e le manava o meaai. Ua faaigoaina o le "manava tatafi" Logo le foma'I pe a aliali mai tulaga faapea.
- Fufulu mama uma mea na faaoga.

Fesoasoani mo Galuega — Tausiga o le Osotomi

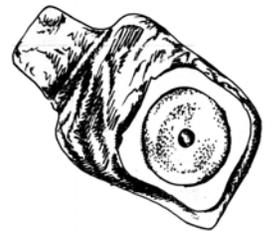
O le vaega lenei e faamatala ai le tausiga o le osotomi. O faamataga nei e faalaua'itele. Ae mulimuli I faatonuga a le fomai mo oe lava ia, ona e eseese lava fuafuaga.

Faatomuaga

O le osotomi, o se pu lea ua fai e ala atu ai le faagaau I le tino mo le fafagaina ona oni ma'I ua aafia ai. E I ai fo'I le isi auala e faaoga e foma'I pe a I ai se faaletonu I le taufale o le ma'I, e taua o le kolosotomi. O le faiga la lea e faaalu ai I fafo le feau mamao pe a puni le taufale. E faapu fo'I le taufale ma ui atu ai le feau mamao.

Fuafuaga

E iai fo'I le kasatotomi, poo le faapuina lea o se pito o le manava pe a faigata ona foloina o meaai, ia poo se auala fo'I agai I le tagamimi. E faaigoa la le pu lea o le orosotomi.

Ostomy Bag

O le mea tonu lava lea e faapu o le manava, o lona igoa o le “*sitoma*”. O le sitoma e ui atu ai faagaau aga'I I le taga o loo I le tino o le ma'I mo le aveeseina o le feau vai ma le feau mamao. E te ono fesoasoani fo'I I le faatinoina o le nei galuega.

E ono matamuli le ma'I I le faatinoina o nei fuafuaga poo le ositomi. E tatau lava ona faaeteete I latou o loo tausia tagata faapea ina ia aua ne'I faia ni tala taufaifai I a'I latou nei.

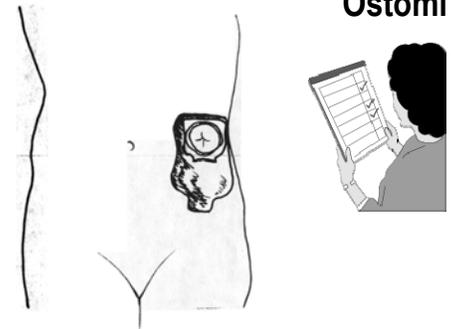
O le vaega lenei e faamatalaina ai le suiga o le ato kolosotomi. E tatau lava na sui le taga pe a tasi o vae tolu poo le afa fo'I ina ia aua ai ne'I aafia le pa'u o loo I tafatafa o le sitoma.

Tausiga o le Ositomi

Sitepu 1: Su'esu'e le Ma'i.

- Talanoa I le ma'I e uiga I le Togafitiga. Fesili I ai poo fea tonu e finagalo e fai ai le osotomi. E lelei le faletaele.
- E taua le aua ne'I matamata atu nisi a'o faia le galuega.
- Fesili I le ma'I poo a mai. Pe I ai se lagona faale lelei.

**Togafitiga
Tausiga o le
Ostomi**

Tausiga o le Osotomi

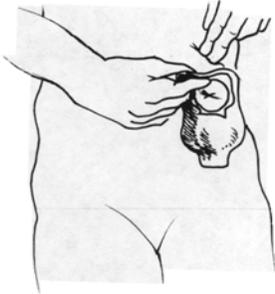
(Faaauau)

Sitepu 2: Tapenaga mo le Togafitiga..

- Toe faitau faatonuga o togafitiga.
- Fufulu lima I le vai male fasimoli ma solo matu.
- Tapena mea e faaaoga I le galuega.
- Fai totigilima.

Sitepu 3: Faauma le Togafitiga.

- Aveese le ato o le kolosotomi tuai mai le sitoma.
- Tia'I le ato I se auala e talafeagai ma faatonuga mo lea tulaga, ma fai I se auala e mfai ona toe faaaoga ai pe a talafeagai.
- Aveese ni feau mamao o panupanu I tafatafa o le sitoma. Faaoga se tisu. Fufulu mama loa I ni vai mafanafana ma se fasimoli. Ona solo lea ia matu.
- Maitau talane o le sitoma poo I ai se unuoa, se lavea poo se maneso ona fai laia e pei ona faatonuina e le foma'i.
- U'u I se suauu e pei na faatonuina.
- Faaoga loa le taga fou e pei ona faatonuina ai. Tele a ituaiga taga e ono faaaoga ae mulimuli pea I le faatonuga a le foma'I ia talafeagai ma le ma'i.
- Aveese le totigilima.
- Fufulu lima I le vai, fasimoli ma solo matu.

Sitepu 4: Faamaumau le faatinoina o le faiga ma le faataunuina o le ositomi.

Sitepu 5: Maitau lelei le ma'I mo ni faaletonu.

Fesoasoani mo Galuega — Faamamaina o le Feau vai mai le Tagamimi

O le katifa o se faagaau lea e momono I totonu o le ala pi pe a faigata ona fai le feau vai. Na te mimitia mai i fafo le feau vai mai le tagamimi.

Faatomuaga

Mulimuli pea I faatonuga mo le faatinoaina o lenei fuafuaga. E pei na faasino mai e le foma'i.

Sitepu 1: Su'esu'e le Gasegase.

- Talanoa I le ma'I poo a mai, pe I ai ni suiga o le soifua maloloina.
- Faamatala I le ma'I togafitiga o loo sauni atu I ai. Fesili poo lagona se faaletonu, ae pe I ai se isi auala na te silafia e ono faia ai le faamoemoe.

**Togafitiga:
Faamamaina o
le Feau Vai mai
le Tagamimi**

Sitepu 2: Tapenana togafitiga.

- Ia maua le pavaiesi a le ma'i.
- Toe faitau faatonuga mo le togafitiga.
- Fufulu lima I vai mafanafana ma se fasimoli. Solo matu.
- Tapena mea e faaoga I le togafitiga.
- Faamaulu totigilima.

Sitepu 3: Faataunuu le Faamoemoe.

- Faanofo lelei le ma'I pe faataoto fo'i.
- Faamama lelei le ulu o le itu sa o le alii e pei ona faatulagaina.
- Saili le pu o le iurifa.
- Faasusu lelei le kafita I se vai fasimoli poo se tieli.
- Tuu loa I totonu o le kafita I le pu o le iurifa ma oo atu ai lava I le tagamimi. Petusa e 9 inisi mo tama ae 2 1/2 I le 3inisi mo tamaita'i. E te iloa lava ua oo I le tagamimi pe a amata ona sisina mai le feau vai.
- Faatonu le ma'I e manava lemu. E fesoasoani I le tatalaina o le tagamimi. Faaeteete pe a oomi I totonu le kafita.
- Taofi lelei le kafita se ia sisina mai le feau vai.
- Aveese le kafita.
- Fufulu mama ma faamago autafa o le itu sa.

Sitepu 4: Faamaumau lelei le faasolga o le kafita ma ona faatonuga.

Sitepu 5: Maitau lelei le ma'I mo ni faafitauli e pei ona faatonuina.

